

Ο Οδηγός τον οποίο προλογίζει ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών κ. Παντελής Οικονόμου είναι ο ακόλουθος:

Πρόλογος από τον Υπουργό Οικονομικών

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, μέσω αυτού του φυλλαδίου, παρέχονται οδηγίες για τη σωστή συμπλήρωση της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, που θα υποβάλλετε κατά το οικονομικό έτος 2012 και θα περιλαμβάνει τα εισοδήματα που αποκτήσατε κατά τη διάρκεια του 2011.

Καταβλήθηκε κάθε προσπάθεια ώστε το βασικό έντυπο αυτής της δήλωσης (έντυπο Ε1) να διατηρήσει τον ίδιο τύπο και περιεχόμενο με εκείνο του προηγούμενου έτους. Έγιναν ορισμένες απαραίτητες αλλαγές και θέλουμε να πιστεύουμε ότι δε θα δυσκολευτείτε στη συμπλήρωση του. Η ίδια προσπάθεια καταβλήθηκε και για τα άλλα έντυπα που συνυποβάλλονται με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος.

Στο πρώτο μέρος του φυλλαδίου αυτού παρέχονται πληροφορίες για τις βασικές υποχρεώσεις που έχουν οι φορολογούμενοι για την υποβολή της δήλωσης, ενώ στο δεύτερο μέρος δίνονται οδηγίες για τη συμπλήρωση της δήλωσης.

Για να μην υπάρξουν λάθη στην εκκαθάριση του φόρου λόγω πλημμελούς σύνταξης των δηλώσεων από τους φορολογούμενους, παρακαλούμε να μελετηθεί το φυλλάδιο των οδηγιών πριν την συμπλήρωση του εντύπου της δήλωσης. Παρακαλούμε επίσης για την προσοχή σας ώστε η συμπλήρωση των ενδείξεων της δήλωσης να είναι ακριβής και ορθή.

Επισημαίνεται ότι ειδικά οι μισθωτοί που δεν εισέπραξαν δεδουλευμένες αποδοχές του έτους 2011 λόγω οικονομικής αδυναμίας του εργοδότη τους, ακόμα και αν δεν έχει γίνει επίσχεση εργασίας ή πτώχευση, και στους οποίους χορηγείται βεβαίωση αποδοχών στην οποία οι ανωτέρω ανείσπρακτες δεδουλευμένες αποδοχές αναγράφονται σε διακεκριμένη σειρά, θα υποβάλλουν δήλωση φόρου εισοδήματος χωρίς να δηλώσουν τις ανείσπρακτες αυτές δεδουλευμένες αποδοχές.

Επίσης, οι αποδείξεις δαπανών δεν συνυποβάλλονται αλλά φυλάσσονται από εσάς, ώστε να είναι διαθέσιμες εφόσον ζητηθούν για έλεγχο.

Τέλος, για θέματα που δεν καλύπτονται από τις οδηγίες οι οποίες δίνονται μέσω αυτού του φυλλαδίου, μπορείτε να απευθύνεστε στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας.

Ο Αναπληρωτής Υπουργός
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- 1 Ποιοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση
- 2 Πώς δηλώνεται το εισόδημα
- 3 Πώς και πότε υποβάλλεται η δήλωση
- 4 Πού υποβάλλεται η δήλωση
- 5 Φορολογία εισοδήματος συζύγων ανήλικων άγαμων παιδιών
- 6 Υπολογισμός και καταβολή της οφειλής
- 7 Δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ 1 ΕΩΣ 11 ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 Στοιχεία φορολογούμενου

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 Πληροφοριακά στοιχεία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 Αφαίρεση ποσού λόγω αναπηρίας κτλ. και μείωση φόρου

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 Φορολογούμενα εισόδημα

Α. Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες

Β. Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις

Γ. Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις

Δ. Εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα

Ε. Εισόδημα από ακίνητα

ΣΤ. Εισόδημα από κινητές αξίες

Ζ. Εισόδημα αλλοδαπής προέλευσης

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 Προσδιορισμός ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης

Α. Γενικά

Β. Αυτοκίνητα

Γ. Λοιπές δαπάνες

Δ. Μαχητό τεκμήριο δαπάνης διαβίωσης

Ε. Λοιπές εξαιρέσεις από την εφαρμογή του τεκμήριου

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 Πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία - Ποσά που μειώνουν την ετήσια δαπάνη

ΠΙΝΑΚΑΣ 7 Ποσά δαπανών που αφαιρούνται από το συνολικό εισόδημα

ΠΙΝΑΚΑΣ 8 Προκαταβληθέντες-παρακρατηθέντες φόροι

ΠΙΝΑΚΑΣ 9 Στοιχεία προσώπων που συνοικούν με τους φορολογούμενους και τους βαρύνουν

ΠΙΝΑΚΑΣ 11 Επιστροφή φόρου

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ:

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ Συμπληρωματικός

φόρος Μειώσεις φόρου

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 2012

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. ΠΟΙΟΙ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΥΝ ΔΗΛΩΣΗ

Υποχρέωση να υποβάλλει φορολογική δήλωση (έντυπο Ε1), έχει κάθε φυσικό πρόσωπο, εφόσον το ετήσιο φορολογούμενο εισόδημα του υπερβαίνει τα 3000 ευρώ, δικό του ή της συζύγου του, καθώς και όταν αυτό είναι μικρότερο από 3000 ευρώ, εφόσον στο συνολικό εισόδημα του υποχρέου περιλαμβάνεται και ζημιά από εμπορική ή γεωργική επιχείρηση.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Υποχρέωση για υποβολή φορολογικής δήλωσης έχει κάθε φυσικό πρόσωπο που υπόκειται σε φόρο μόνο για το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα (ανεξάρτητως ποσού εισοδήματος).

Ειδικά, τα φυσικά πρόσωπα που αποκτούν αποκλειστικά εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, εφόσον έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα και δεν εμπίπτουν σε μία από τις παρακάτω περιπτώσεις α', ε', στ', και ι', λόγω της μείωσης του αφορολόγητου ορίου της κλίμακας φορολογίας εισοδήματος στο ποσό των 5.000 ευρώ προκύπτει ότι δεν έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση μέχρι το ποσό αυτό.

Τα φυσικά πρόσωπα, που κατά κύριο επάγγελμα είναι αγρότες και έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα, υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση, εφόσον το ετήσιο καθαρό γεωργικό τους εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των 3000 ευρώ.

Τα φυσικά πρόσωπα που αποκτούν και γεωργικό εισόδημα, χωρίς να είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση, ανεξάρτητα από το ύψος του καθαρού γεωργικού εισοδήματος που αποκτούν ή το ύψος των επιδοτήσεων που λαμβάνουν ή το ύψος του επιστρεφόμενου φόρου προστιθέμενης αξίας που εισπράττουν. Ανεξάρτητα από τις αν έχουν φορολογητέο ή όχι εισόδημα έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση και:

α) Όσοι αγοράζουν αυτοκίνητα, δίτροχα ή τρίτροχα αυτοκινούμενα οχήματα, πλοία αναψυχής, αεροσκάφη, εκτός από όσους αγοράζουν ΙΧ ειδικά διασκευασμένα για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν το 67%. Όσοι έχουν στην κυριότητα τους ή με οποιοδήποτε τρόπο διατηρούν στην κατοχή τους επιβατικό αυτοκίνητο Ε.I.X. ή φορτηγό, (εκτός από αγροτικό φορτηγό), ή αυτοκίνητο μικτής χρήσης ή αυτοκίνητο τύπου JEEP ή αεροσκάφος, κότερο ή θαλαμηγό ή άκατο ή σκάφος αναψυχής, εκτός από όσους έχουν στην κυριοτητά τους ή διατηρούν EIX αναπήρου, που απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας ή μονιμοί κάτοικοι εξωτερικού που έχουν στην κυριοτητά ή κατοχή τους σκάφος αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, καθώς και όσοι χρησιμοποιούν για τις ατομικές ή οικογενειακές τους ανάγκες τέτοια μεταφορικά μέσα, τα οποία ανήκουν είτε στη σύζυγο τους ή στα προστατευόμενα μέλη τους, είτε στις εταιρίες στις οποίες μετέχουν ως εταίροι, διαχειριστές εταίροι ή προκειμένου για Α.Ε., είναι πρόεδροι ή διοικητές ή διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι αυτής.

β) Όσοι ασκούν ατομική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα.

γ) Όσοι μετέχουν σε προσωπική ή περιορισμένης ευθύνης εταιρία ή κοινοπραξία ή κοινωνία ή αστική εταιρία που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα.

δ) Όσοι έχουν ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση ακινήτων πάνω από 600 ευρώ το χρόνο.

ε) Όσοι αγοράζουν ακίνητα ή ανεγείρουν οικοδομή.

στ) Όσοι διατηρούν μία ή περισσότερες κατοικίες

ζ) Όσοι είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, εφόσον λαμβάνουν επιδοτήσεις ποσού άνω των 1500 ευρώ, για προϊόντα φυτικής παραγωγής ή 2250 ευρώ, για προϊόντα ζωικής παραγωγής. Επίσης, όσοι λαμβάνουν καλλιεργητικά δάνεια πάνω από 5900 ευρώ ή όταν το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού τους αυτής της κατηγορίας στην τράπεζα, την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους υπερβαίνει τα 5900 ευρώ.

η) Όσοι έχουν άδεια της αρμόδιας αρχής να πωλούν αγαθά πλανοδίως ή στις λαϊκές αγορές.

θ) Όσοι είναι κύριοι ή επικαρπωτές ή νομείς ή κάτοχοι γεωργικής γής, την οποία καλλιεργούν υπό κάλυψη (θερμοκήπια), εφόσον αυτή έχει έκταση από δύο (2) στρέμματα και πάνω, καθώς και όσοι εισέπραξαν μέσα στο 2011, επιστρεφόμενο φόρο προστιθέμενης αξίας από 881 ευρώ και πάνω.

ι) Όποιος προσκληθεί με έγγραφο του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Στην περίπτωση αυτή ο καλούμενος υποχρεούται να υποβάλει τις οικείες δηλώσεις μέσα σε προθεσμία 30 ημερών από την ημερομηνία της επίδοσης σε αυτόν της οικείας πρόσκλησης.

Λόγω της μείωσης του αφορολόγητου ορίου της κλίμακας φορολογίας εισοδήματος στο ποσό των 5.000 ευρώ προκύπτει ότι εξαιρείται και δεν έχει υποχρέωση να υποβάλλει δήλωση το φυσικό πρόσωπο που το εισόδημά του είναι μέχρι 5.000 ευρώ και προκύπτει αποκλειστικά και μόνο με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε. , όπως κατοικίες, αυτοκίνητα Ι.Χ, ιδιωτικά σχολεία, οικιακούς βιοθίους, σκάφη αναψυχής, αεροσκάφη κ.λ.π.

Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό του ποσού των 5.000 ευρώ λαμβάνεται υπόψη και η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη των 3.000 ευρώ για τον άγαμο και 5.000 ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση, το οποίο υπολογίζεται κατα το ήμισυ για τον κάθε σύζυγο.

2. ΠΩΣ ΔΗΛΩΝΕΤΑΙ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

1. Οι σύζυγοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν κοινή δήλωση για τα εισοδήματα τους, στα οποία ο φόρος υπολογίζεται χωριστά. Σ'αυτή την περίπτωση η δήλωση υπογράφεται και από τους δύο συζύγους.

2. Οι σύζυγοι υποβάλλουν φορολογική δήλωση χωριστά στις ακόλουθες περιπτώσεις:
-Όταν δε μένουν μαζί, κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης, λόγω διακοπής της έγγαμης συμβίωσης.
-Όταν ο ένας από τους δύο είναι σε κατάσταση πτώχευσης.
-Όταν ο ένας από τους δύο έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.

3. Επίσης, υποχρέωση για την υποβολή της δήλωσης έχουν:

- Ο πατέρας για τα εισοδήματα των ανήλικων παιδιών που φορολογούνται χωριστά.
Αν δεν υπάρχει πατέρας ή έχει χάσει τη γονική μέριμνα, την υποχρέωση για υποβολή δήλωσης την έχει η μητέρα.
- Ο κηδεμόνας ή ο προσωρινός διαχειριστής ή ο σύνδικος πτώχευσης ή ο μεσεγγυούχος για περιπτώσεις σχολάζουσας κληρονομιάς ή επιδικίας ή μεσεγγύησης, αντίστοιχα.
- Ο επίτροπος ή ο κηδεμόνας ή ο δικαστικός συμπαραστάτης, στις περιπτώσεις, αντίστοιχα, ανηλίκων ή αυτών που έχουν υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.
- Οι κληρονόμοι του φορολογούμενου για το συνολικό εισόδημά του μέχρι την ημέρα του θανάτου του.

3. ΠΩΣ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ Η ΔΗΛΩΣΗ

Η δήλωση υποβάλλεται σε δύο αντίτυπα στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.) προσωπικώς από το φορολογούμενο ή από πρόσωπο ειδικά εξουσιοδοτημένο γι'αυτο ή στέλνεται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή ή υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου. Η υποβολή της δήλωσης ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου είναι υποχρεωτική, για όλα τα φυσικά πρόσωπα επιτηδευματίες που ασκούν επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα και για κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο μη επιτηδευματία, που η δήλωσή του υποβάλλεται από εξουσιοδοτημένο λογιστή. Επίσης, η υποβολή της δήλωσης ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου θα καταστεί υποχρεωτική και για κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο με εισόδημα πάνω από ένα ορισμένο όριο που θα καθοριστεί με απόφαση του Υπ. Οικονομικών.

Η ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης μπορεί να πραγματοποιηθεί μέχρι την έναρξη του ωραρίου λειτουργίας των δημόσιων υπηρεσιών της επόμενης ημέρας από την ημέρα λήξης της προθεσμίας αυτής.

Για το οικον. έτος 2012 οι προθεσμίες υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων της παρ. 1 του άρθρου 62 του ΚΦΕ, (ατομικών επιχειρήσεων, ελεύθερων επαγγελματιών, γεωργικών εισοδημάτων, μισθωτών κλπ), ανεξάρτητα αν η υποβολή τους γίνεται με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου ή χειρόγραφα μέσω ΔΟΥ και ανεξάρτητα από το τελευταίο ψηφίο του ΑΦΜ τους, λήγουν στις 15 Ιουνίου 2012.

4. ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ Η ΔΗΛΩΣΗ

Η δήλωση πρέπει να υποβληθεί στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας που βρίσκεται η κατοικία του φορολογούμενου. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος ασκεί ατομικά, εμπορική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα θα υποβληθεί στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα της κύριας επιχείρησης ή του κύριου επαγγέλματος του κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης. Όσοι φορολογούμενοι συμμετέχουν σε προσωπικές εταιρίες, Ε.Π.Ε., κοινωνίες, κοινοπραξίες κτλ. τη δήλωσή τους θα την υποβάλλουν στη Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας που βρίσκεται η κατοικία τους και όχι στη Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα της εταιρίας, κοινωνίας, κοινοπραξίας κτλ.

Ειδικά για τους φορολογούμενους που κατοικούν στο εξωτερικό και αποκτούν εισοδήματα στην Ελλάδα, αρμόδιος για την παραλαβή της δήλωσης είναι:

α) Προκειμένου για φυσικά πρόσωπα που ασκούν στην Ελλάδα ατομικά εμπορική επιχείρηση γενικά ή ελευθέριο επάγγελμα, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της περιφέρειας όπου 5 βρίσκεται η έδρα της κύριας επιχείρησής τους ή του κύριου επαγγέλματος τους, κατά περίπτωση.

β) Προκειμένου για όλα τα άλλα φυσικά πρόσωπα:

αα) Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού, (Μετσόβου 4 Τ.Κ. 106 82 Αθήνα τηλ. 8204604, Εισόδημα 8204603 - 8204627, Μητρώο 8204606 - FAX 8204630) εφόσον όμως ο αντιπρόσωπος που έχουν ορίσει υπάγεται ως προς τη φορολογία εισοδήματος σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. της περιοχής του Νομού Αττικής.

ββ) Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. της έδρας της πρωτεύουσας οποιουδήποτε νομού της Χώρας, εφόσον ο αντιπρόσωπος που έχουν ορίσει υπάγεται ως προς τη φορολογία εισοδήματος σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. του νομού αυτού. Αν λειτουργούν σε κάποια πρωτεύουσα νομού περισσότερες Δ.Ο.Υ., αρμόδιος είναι ο Προϊστάμενος της Α' Δ.Ο.Υ. της πρωτεύουσας αυτού του νομού, εκτός του Νομού θεσσαλονίκης όπου αρμόδιος είναι ο Προϊστάμενος της Θ' Δ.Ο.Υ. θεσσαλονίκης.

γγ) Στα νησιά των νομών Αττικής, Δωδεκανήσου, Λέσβου, Μαγνησίας, Καβάλας, Κέρκυρας, Κεφαλονιάς, Κυκλαδών και Σάμου, εκτός των νησιών στα οποία βρίσκεται η πρωτεύουσα των νομών αυτών, αρμόδια είναι η Δ.Ο.Υ. κάθε νησιού για τους κατοίκους εξωτερικού, των οποίων οι αντιπρόσωποι υπάγονται σε αυτήν αντίστοιχα, ως προς τη φορολογία εισοδήματος.

Στην προηγούμενη περίπτωση β' συμπεριλαμβάνονται και τα φυσικά πρόσωπα που είναι κάτοικοι αλλοδαπής και συμμετέχουν σε ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρίες, σε κοινωνίες αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, σε αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρίες, σε συμμετοχικές ή αφανείς, σε κοινοπραξίες της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων ή σε άλλα νομικά πρόσωπα, όπως Ε.Π.Ε., σωματεία κτλ., που έχουν έδρα στην Ελλάδα.

Ο φορολογούμενος ορίζει τον αντιπρόσωπο του στην Ελλάδα με την αναγραφή των στοιχείων αυτού στην ένδειξη του ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ του πίνακα 1 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (έντυπο E1).

Με τον ορισμό του αντιπροσώπου δε μεταθέτεται η υποχρέωση του αλλοδαπού για υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, στον αντιπρόσωπο. Ο τελευταίος μπορεί να υποβάλει τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του αλλοδαπού τον οποίο αντιπροσωπεύει μόνον εφόσον διαθέτει σχετική εξουσιοδότηση προς τούτο (παράγραφος 1 άρθρου 62 ν. [2238/1994](#)).

Όσοι περιλαμβάνονται στην παραπάνω περίπτωση β, καθώς και οι προξενικοί υπάλληλοι του Κράτους που υπηρετούν στο εξωτερικό, μπορούν να επιδώσουν τη δήλωσή τους στην προξενική αρχή του τόπου που διαμένουν, η οποία οφείλει να τη διαβιβάσει στον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Οι φορολογούμενοι υποχρεούνται να ενημερώσουν το τμήμα Μητρώου της Δ.Ο.Υ. της κατοικίας ή του τόπου άσκησης του επαγγέλματος τους για κάθε αλλαγή διεύθυνσης με την υποβολή του σχετικού εντύπου.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Εφόσον δεν είστε επιτηδευματίας και στη δήλωση που λάβατε είναι γραμμένη η παλιά σας διεύθυνση, γράψτε τη νέα διεύθυνση διορθώνοντας τα προεκτυπωμένα στοιχεία του πίνακα 1. Στην περίπτωση αυτή δεν είναι απαραίτητη η υποβολή της δήλωσης μεταβολής στο Τμήμα Μητρώου της Δ.Ο.Υ. Η διαδικασία αυτή ισχύει μόνο για το χρονικό διάστημα υποβολής των φορολογικών δηλώσεων.

5. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΣΥΖΥΓΩΝ - ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΑΓΑΜΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

1. Το εισόδημα του ενός συζύγου προστίθεται στο εισόδημα του άλλου συζύγου στο όνομα του και φορολογείται μαζί όταν προέρχεται από επιχείρηση που εξαρτάται οικονομικά από τον άλλο σύζυγο.
2. Το εισόδημα των ανήλικων άγαμων παιδιών δηλώνεται και φορολογείται στο όνομα του γονέα που έχει το μεγαλύτερο συνολικό εισόδημα. Αν οι γονείς έχουν ίσο ποσό συνολικού εισοδήματος, το εισόδημα του ανήλικου άγαμου προστίθεται στο όνομα του πατέρα του. Σε περίπτωση που αυτός έχει χάσει τη γονική μέριμνα, προστίθεται στο εισόδημα του άλλου γονέα και φορολογείται στο όνομα του. Κατά τον ίδιο τρόπο δηλώνεται και φορολογείται στο όνομα του γονέα, το εισόδημα των ανήλικων άγαμων τέκνων που προέρχεται από ακίνητα που περιήλθαν σε αυτά από τους ανιόντες (παππούς-γιαγιά), στους οποίους είχαν μεταβιβασθεί από τους γονείς των ανήλικων τέκνων. Κατ' εξαίρεση, φορολογείται χωριστά το εισόδημα του ανήλικου άγαμου παιδιού που προέρχεται
  - α) από την παροχή της προσωπικής του εργασίας
  - β) από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό από κληρονομιά ή από δωρεά, εκτός από τις δωρεές και τις γονικές παροχές που του έγιναν από τους γονείς του, τα οποία φορολογούνται στο όνομα του γονέα που του τα παραχώρησε
  - γ) από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό από δωρεές ή γονικές παροχές, που έγιναν σ' αυτό από γονέα του, ο οποίος έχει αποβιώσει κατά το χρόνο που προκύπτει το εισόδημα από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία
  - δ) από σύνταξη λόγω θανάτου του πατέρα ή της μητέρας του
  - ε) από περιουσιακό στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό, με βάση δικαστική απόφαση, ως υποκατάστata των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων, που ανήκαν στο ανήλικο και εκποιήθηκαν, με εξαίρεση το εισόδημα από υποκατάστata περιουσιακών στοιχείων που έχουν περιέλθει στο ανήλικο από χαριστικές παροχές από τους γονείς, οπότε φορολογείται στο όνομα του γονέα που το παραχώρησε (υποκατάστato είναι το περιουσιακό στοιχείο που περιέρχεται στο ανήλικο μετά από την εκποίηση, με βάση δικαστική απόφαση, περιουσιακού στοιχείου που του ανήκει). Στις περιπτώσεις αυτές υποβάλλεται από το νόμιμο εκπρόσωπο του ανηλίκου χωριστή φορολογική δήλωση, στο όνομα του ανηλίκου, στο πρόσωπο του οποίου υπάρχει η φορολογική υποχρέωση.

Στην περίπτωση που το ανήλικο άγαμο τέκνο υποβάλλει ξεχωριστή φορολογική δήλωση για μια ή περισσότερες από τις παραπάνω περιπτώσεις, τότε στη δηλωσή του περιλαμβάνεται και το εισόδημα που προέρχεται από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό από χαριστικές παροχές από τους γονείς του, καθώς και το αντίστοιχο υποκατάστatο τους.

6. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΟΦΕΙΛΗΣ

Από την εκκαθάριση της δήλωσης μπορεί να προκύψει υποχρέωση καταβολής (χρεωστικό υπόλοιπο) ή δικαιώμα επιστροφής χρημάτων (πιστωτικό υπόλοιπο). Το σύνολο της οφειλής καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες σίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η καθεμιά από τις επόμενες την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου και πέμπτου μήνα, αντιστοίχως, από τη βεβαίωση του φόρου. Αν ο φόρος βεβαιώνεται τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο του οικείου οικονομικού έτους, καταβάλλεται σε δύο (2) ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η δεύτερη την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου. Αν ο φόρος βεβαιώνεται το μήνα Οκτώβριο του οικείου οικονομικού έτους και μετά, καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου. Αν η συνολική οφειλή είναι μέχρι 300 ευρώ για τον ίδιο και για τη σύζυγο του αθροιστικά, μπορεί να καταβληθεί μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση.

Εάν ο οφειλόμενος, με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση, φόρος καταβληθεί εφάπαξ μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης ανεξάρτητα αν βεβαιώθηκε σε μία ή περισσότερες δόσεις παρέχεται έκπτωση στο συνολικό ποσό 1,5%.

Αν προκύψει πιστωτικό υπόλοιπο αυτό θα επιστραφεί μέσω των τραπεζών, όπως περιγράφεται παρακάτω στη συμπλήρωση του πίνακα 11 της δήλωσης. Τονίζεται ότι αν το επιστρεφόμενο ποσό προέρχεται από προκαταβολή προηγούμενου έτους που δεν εξοφλήθηκε ή δεν είναι γνωστός ο τρόπος εξόφλησης της ή αν αυτό είναι άνω των 1500 ευρώ, καθώς και αν υπάρχει οποιαδήποτε οφειλή στο Δημόσιο, η επιστροφή των χρημάτων θα καθυστερήσει, γιατί πρέπει να προηγηθούν ορισμένες ενδοϋπηρεσιακές ενέργειες και μετά να δοθεί η σχετική εντολή.

Οδηγίες για τον τρόπο εξόφλησης του φόρου δίνονται στη σελίδα 63.

7. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΠΟΥ ΣΥΝΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΗΛΩΣΗ

1. Όλα τα δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με την ετίσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος πρέπει να είναι διατυπωμένα στην Ελληνική γλώσσα. Αν ο εκδότης αυτών των δικαιολογητικών είναι αλλοδαπός, γενικά, μαζί με καθένα από αυτά τα δικαιολογητικά πρέπει να υποβάλλεται και μετάφρασή του στα Ελληνικά.

Η μετάφραση αυτή μπορεί να γίνεται από οποιαδήποτε Αρχή, γενικά ή πρόσωπο που έχει το σχετικό δικαίωμα.

2. Η υποβολή των πιο πάνω δικαιολογητικών γίνεται με τα πρωτότυπα των σχετικών τιμολογίων ή αποδείξεων.

3. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται σε κάθε περίπτωση καθορίζονται είτε απευθείας από διάταξη του νόμου, είτε από υπουργικές αποφάσεις και διαταγές, καθώς και την απόφαση για τον τύπο και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος οικον. έτους 2012. Αν κάποιο δικαιολογητικό που απαιτείται έχει συνυποβληθεί με δήλωση προηγούμενου οικον. έτους, η οποία υποβλήθηκε στην ίδια

φορολογική αρχή, μπορεί να γίνει σχετική ρητή αναφορά. Αν όμως αυτό το

δικαιολογητικό έχει υποβληθεί σε άλλη

Δ.Ο.Υ. πρέπει να υποβληθεί νέο, έστω σε κυρωμένο φωτοαντίγραφο του πρωτοτύπου.

4. Σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής της δήλωσης δεν συνυποβάλλονται δικαιολογητικά, τα οποία φυλάσσονται από τον φορολογούμενο και παραδίδονται εφόσον ζητηθούν.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 1

Όλες οι ενδείξεις του πίνακα 1 πρέπει να συμπληρωθούν με ΚΕΦΑΛΑΙΑ γράμματα.

Στη δήλωση που λάβατε ταχυδρομικά έχουν προεκτυπωθεί από την υπηρεσία τα στοιχεία σας (υποχρέου-συζύγου). Εάν στην προεκτυπωμένη δήλωση υπάρχουν λάθη στα στοιχεία αυτά, πρέπει να τα διορθώσετε ενώ σε περίπτωση που δεν έχουν προεκτυπωθεί τα στοιχεία της συζύγου πρέπει οπωσδήποτε να τα συμπληρώσετε. Το επώνυμο της συζύγου πρέπει να αναγράφεται όπως και στην ταυτότητα.

Εάν στην προεκτυπωμένη δήλωση φαίνεται ότι έχετε δηλώσει το όνομα του συζύγου (γυναίκες σε χηρεία ή σε διάσταση ή διαζευγμένες που δεν έχουν ακόμη αλλάξει ταυτότητα), αντικαταστήστε το όνομα του συζύγου με το όνομα του πατέρα. Οι στρατιωτικοί, οι αστυνομικοί, οι λιμενικοί, οι πυροσβέστες που δεν αναγράφουν αριθμό αστυνομικής ταυτότητας, υποχρεούνται στην αναγραφή της υπηρεσιακής ταυτότητας.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Κατά το χρονικό διάστημα υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος διόρθωση των ατομικών στοιχείων των φορολογουμένων που αφορούν Δ/νση κατοικίας καθώς και οικογενειακής κατάστασης μπορεί να γίνει επί του εντύπου E1 της δήλωσης, χωρίς να έχει χορηγηθεί η υποβολή της δήλωσης μεταβολής στο Τμήμα Μητρώου της Δ.Ο.Υ., όπως ορίζουν οι κείμενες διατάξεις της Α.Υ.Ο. 1027411/842/ΔΜ/26298 «Περί ΑΦΜ».

Σε κάθε περίπτωση τονίζεται ότι εάν οι παραπάνω μεταβολές έχουν δηλωθεί έγκαιρα στο Τμήμα Μητρώου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., πριν από τη προθεσμία υποβολής των δηλώσεων που σημειώνονται μαζικές προσελεύσεις πολιτών στις Δ.Ο.Υ. και κατά συνέπεια επιβαρύνσεις των συναλλαγών, αποφεύγετε την ταλαιπωρία.

Σημειώνεται ότι οι φορολογούμενοι θα πρέπει να συμπληρώσουν απαραίτητα το παραλληλόγραμμο με την ένδειξη "Αριθμός Φορολ. Μητρ. Συζύγου" με τον Α.Φ.Μ. της συζύγου εφόσον της έχει χορηγηθεί Α.Φ.Μ. είτε λόγω υποβολής δήλωσης έναρξης επαγγέλματος (εμπορική δραστηριότητα ή ελευθέριο επάγγελμα) είτε λόγω υποβολής στο παρελθόν, πριν από τη σύναψη γάμου, δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, είτε από άλλη αιτία (π.χ. αγορά επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης κτλ.). Σε καμιά περίπτωση, προκειμένου για έγγαμη, δε θα γράφεται στο τετραγωνίδιο αυτό ο Α.Φ.Μ. του συζύγου της, αλλά θα συμπληρώνεται μόνο με το δικό της Α.Φ.Μ.

ΠΡΟΣΟΧΗ: 1) Για τον υπόχρεο: η διεύθυνση επαγγέλματος συμπληρώνεται μόνο από όσους αποκτούν εισόδημα από επιχειρήσεις γενικά και ελευθέρια επαγγέλματα, ενώ η διεύθυνση κατοικίας συμπληρώνεται υποχρεωτικά από όλους ανεξαιρέτως τους φορολογούμενους.

2) Για τη σύζυγο: συμπληρώνεται κατά περίπτωση η διεύθυνση κατοικίας ή του επαγγέλματος, εφόσον είναι επιτηδευματίας.

Επιπλέον εάν είστε έγγαμος πρέπει να σημειώσετε "X" πάνω στη λέξη "ΕΓΓΑΜΟΣ". (Μη σημειώνετε "X" αν είστε διαζευγμένος ή βρίσκεστε σε χηρεία ή σε διάσταση).

Επίσης, τα στοιχεία του εκπροσώπου (κηδεμόνα, αντιπροσώπου, δικαστικού συμπαραστάτη, προσωρινού διαχειριστή ή σύνδικου πτώχευσης κτλ.) ή αντικλήτου, εφόσον συντρέχει περίπτωση υποβολής δήλωσης για τα εισοδήματα:

- α) Προσώπου που κατοικεί στην αλλοδαπή και αποκτά εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα.
- β) Ανηλίκου ή προσώπου που έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.
- γ) Προσώπου που απεβίωσε, για το οποίο η φορολογική δήλωση υποβάλλεται από τους κληρονόμους του.
- δ) Σχολάζουσας κληρονομιάς.
- ε) Από περιουσιακά στοιχεία που έχουν τεθεί υπό μεσεγγύηση ή βρίσκονται σε κατάσταση επιδικίας.
- στ) Φορολογουμένου που κατοικεί εκτός της περιφέρειας της Δ.Ο.Υ. στην οποία υποβάλλει τη φορολογική του δήλωση.

Επίσης, το παραλληλόγραμμο με την ένδειξη "Αριθμός Φορολ. Μητρ. Εκπρ/που" αφορά τον Α.Φ.Μ. του εκπροσώπου και συμπληρώνεται απαραίτητα, εφόσον βέβαια αναγράφονται στοιχεία εκπροσώπου στο σώμα της δήλωσης. Σε περίπτωση που εκπρόσωπος είναι γυναίκα θα συμπληρώσει στο πεδίο αυτό το δικό της Α.Φ.Μ.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 2

Στον πίνακα αυτό είναι συγκεντρωμένες κάποιες πληροφορίες, οι οποίες είναι απαραίτητες για το σωστό υπολογισμό του φόρου εισοδήματος.

Ο πίνακας αυτός συμπληρώνεται μόνο σε καταφατική περίπτωση, οπότε θα σημειώνετε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ". Σε αρνητική περίπτωση δε θα σημειώνετε τίποτα, εκτός του κωδικού 010 που προβλέπεται διαγράμιση στην περίπτωση που δεν επιθυμείτε να ενταχθείτε στα συστήματα τηλεφωνικής και ηλεκτρονικής πληροφόρησης για θέματα εκκαθάρισης της δήλωσης.

Κωδικοί 327-328. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ", αν ο ίδιος ή και η σύζυγος σας υποβάλλετε δήλωση φορολογίας εισοδήματος για πρώτη φορά.

Κωδικοί 319-320. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ", αν είστε κάτοικος εξωτερικού ο ίδιος ή και η σύζυγος σας και αποκτήσατε εισόδημα στην Ελλάδα. Συμπληρώνεται και όταν η δήλωση υποβάλλεται επειδή έχετε στην κυριότητα ή κατοχή σας στην Ελλάδα επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης που δεν απαλλάσσεται από την αντικειμενική δαπάνη ή αγοράσατε αυτοκίνητο ή ακίνητο ή

ανεγείρετε οικοδομή κλπ. ή διατηρείτε μία ή περισσότερες δευτερεύουσες κατοικίες με συνολική επιφάνεια πάνω από 150 τ.μ., χωρίς να έχετε πραγματικό εισόδημα.

Κωδικοί 023-024. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI" εάν ο ίδιος ή και η σύζυγός σας είστε δημόσιος υπάλληλος που υπηρετείτε στην αλλοδαπή ή υπάλληλος του Υπουργείου Εξωτερικών ή λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών, του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, της Μ.Ε.Α., στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες ή στρατιωτικός που υπηρετείτε στην αλλοδαπή, ή υπάλληλος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών, ή του Εθνικού Οργανισμού Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων ή της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών που υπηρετείτε στα οικεία αντιπροσωπευτικά γραφεία τους στις Βρυξέλλες. Επίσης σημειώστε "X" εάν διαμένετε σε οίκο ευγηρίας, ή είστε φυλακισμένος ή είστε κάτοικος κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποκτάτε εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του 90% του συνολικού εισοδήματός σας.

Κωδικός 329. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI", αν υποβάλλετε τη δήλωση ως κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομιάς, μεσεγγυούχος, προσωρινός διαχειριστής, ή σύνδικος πτώχευσης.

Κωδικός 330. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI", αν υποβάλλετε τη δήλωση ως επίτροπος, κηδεμόνας ανηλίκου ή δικαστικός συμπαραστάτης. Κωδικός 331. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI", αν υποβάλλετε τη δήλωση ως κληρονόμος του φορολογούμενου που απεβίωσε.

Κωδικοί 011-012. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI", αν μέσα στο 2011 πήρατε κάποιο ποσό στεγαστικού επιδόματος από τον εργοδότη σας, ανεξάρτητα από το αν χορηγήθηκε για όλο το χρόνο ή για μερικούς μήνες, καθώς και αν φορολογήθηκε ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες ή όχι.

Κωδικοί 013-014. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI", εάν εσείς ή και η σύζυγός σας είστε συνταξιούχοι και έχετε γεννηθεί μέχρι 31-12-1946.

Κωδικοί 015-016. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI", εφόσον αποκτήσατε εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες (μισθούς, ημερομίσθια, συντάξεις κτλ.) και προσφέρατε υπηρεσίες ή κατοικήσατε, τουλάχιστον για εννέα μήνες μέσα στο 2011 σε περιοχή που βρίσκεται στους νομούς Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου, Λέσβου, Χίου, Σάμου και Δωδεκανήσου, καθώς και σε περιοχές που περιλαμβάνονται σε ζώνη βάθους 20 χιλιομέτρων από τη μεθοριακή γραμμή των νομών Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Καστοριάς, Φλώρινας, Πέλλας, Κιλκίς, Σερρών και Δράμας. Σημειώνεται ότι αν μια πόλη ή ένα χωριό βρίσκεται κατά ένα τμήμα μόνο μέσα στη ζώνη των 20 χιλιομέτρων, το δικαίωμα της προσαύξησης των ποσών μείωσης του φόρου το έχουν όλοι όσοι κατοικούν ή παρέχουν υπηρεσίες στην πόλη αυτή ή το χωριό. Τις προϋποθέσεις αυτές μπορεί να τις έχει και ο ένας μόνο εκ των συζύγων. Οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται από όσους δηλώνουν τέκνα που τους βαρύνουν.

Κωδικοί 017-018. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI" εάν εσείς ή και η σύζυγός σας γεννηθήκατε από 1-1-1981 και μετά.

Κωδικοί 021-022. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI" εάν εσείς ή και η σύζυγός σας έχετε υποπέσει σε παραβάσεις των περιπτ.α' και η' της παραγρ.8 και των περιπτ.

α' και β' της παραγράφ. 10 του άρθρου 5 του ν. [2523/1997](#), (μη έκδοση στοιχείου, μη καταχώρηση ή ανακριβής καταχώρηση στοιχείων, έκδοση πλαστού ή εικονικού στοιχείου, λήψη εικονικού στοιχείου, νόθευση φορολογικού στοιχείου, καταχώρηση στα βιβλία αγορών ή εξόδων χωρίς φορολογικό στοιχείο) που αφορούν τη χρήση 1-1-2011 έως 31-12-2011, εφόσον σας έχουν κοινοποιηθεί μέχρι τη λήξη υποβολής της δήλωσης.

Κωδικοί 025-026. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI" εάν εσείς ή και η σύζυγός σας εμπίπτετε στις διατάξεις του άρθρου 73 του ν. [3842/2010](#), με τις οποίες δίδονται κίνητρα στις επιχειρήσεις που μειώνεται ο κύκλος εργασιών προκειμένου να διατηρήσουν το προσωπικό τους.

Κωδικοί 007-008. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI" και στα δύο τετραγωνίδια εάν ο ίδιος και η σύζυγός σας κατοικείτε μόνιμα σε νησί με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους. Σε αυτήν την περίπτωση πρέπει να συνυποβάλετε βεβαίωση του Δημάρχου ή του Προέδρου της Κοινότητας οτι είστε γραμμένοι στα οικεία δημοτολόγια και ότι κατοικείτε μόνιμα στην περιφέρεια του Δήμου ή της Κοινότητας η οποία βρίσκεται σε νησί με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή. Στην περίπτωση που ο ένας από τους συζύγους διαμένει λόγω εργασίας σε άλλον τόπο, δικαιούται την απαλλαγή μόνο ο άλλος σύζυγος εφόσον ο ίδιος και η οικογένειά του τέκνα κτλ., κατοικούν μόνιμα στο νησί, οπότε σημειώνετε "X" στο αντίστοιχο τετραγωνίδιο.

Κωδικός 617. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI" εφόσον μεταβλήθηκε η περιουσιακή σας κατάσταση ή άλλα στοιχεία του Ε9 το 2011 και υποχρεούστε σε υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων (έντυπο Ε9) έτους 2012. Αναλυτικότερες οδηγίες παρατίθενται στη σελ.51 του φυλλαδίου.

Κωδικοί 385-386. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI", αν είστε κάτοικοι χώρας μέλους της Ε.Ε. ο ίδιος ή και η σύζυγος σας και αποκτήσατε στην Ελλάδα πάνω από το 90% του συνολικού παγκόσμιου εισοδήματος σας.

Κωδικοί 029-030. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI" εάν εσείς ή και η σύζυγός σας έχετε περιουσία (ακίνητα, καταθέσεις κτλ.) στο εξωτερικό.

Κωδικοί 905-906. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI", αν ο ίδιος ή η σύζυγος σας είστε τυφλοί και γενικά βρίσκεστε διαρκώς σε κατάσταση που απαιτεί συνεχή επίβλεψη, περιποίηση και συμπαράσταση άλλων προσώπων (απόλυτος αναπτηρία). Επίσης και όταν είστε ολικώς τυφλοί ή παρουσιάζετε βαριές κινητικές αναπηρίες, που υπερβαίνουν σε ποσοστό το ογδόντα τοις εκατό (80%). Τα απαλλασσόμενα ποσά των πιο πάνω προσώπων θα πρέπει να έχουν αναγραφεί στους κωδικούς αριθμούς 659-660 του πίνακα 6 της δήλωσης ενώ ο τυχόν φόρος που έχει παρακρατηθεί για τα υπόψη ποσά στους κωδικούς 313-316 του πίνακα 8 της δήλωσης. Τονίζεται ότι, αν δεν έχει παρακρατηθεί φόρος για τα ποσά αυτά, δεν απαιτείται η συμπλήρωση των κωδικών αριθμών 905-906 του πίνακα αυτού.

Κωδικοί 911-912. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "NAI", αν είστε αξιωματικός ή ημεδαπό κατώτερο πλήρωμα εμπορικού πλοίου.

Κωδικός 010. Σημειώστε "X" στο τετραγωνίδιο αν δεν επιθυμείτε να ενταχθείτε στα συστήματα τηλεφωνικής και ηλεκτρονικής πληροφόρησης για θέματα εκκαθάρισης δηλώσεων Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων. Πρόκειται για:

- α) την υπηρεσία «Ενημέρωση Εκκαθάρισης» που προσφέρεται μέσω Internet (www.gsis.gr).
  - β) την υπηρεσία πληροφόρησης εκκαθάρισης μέσω σταθερού τηλεφώνου που κάθε χρόνο η Γ.Γ.Π.Σ. ανακοινώνει για το λόγο αυτό.
  - γ) την υπηρεσία M TAXIS για πληροφόρηση εκκαθάρισης μέσω μηνυμάτων SMS.
- ΠΡΟΣΟΧΗ: Επιλέγοντας τη μη ένταξη στις παραπάνω υπηρεσίες δεν θα έχετε τη δυνατότητα να λάβετε καμία πληροφόρηση για την πορεία της εκκαθάρισης του Φόρου Εισοδήματος Φ.Π. μέσω των αυτοματοποιημένων υπηρεσιών που παρέχονται από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 3

Στον πίνακα αυτό θα δώσετε τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την αύξηση του αφορολόγητου ποσού του πρώτου κλιμακίου εισοδήματος της κλίμακας ανάλογα με τον αριθμό των τέκνων που βαρύνουν το φορολογούμενο, καθώς και την αύξηση του αφορολόγητου ποσού της κλίμακας κατά 2.000 ευρώ σε ανάπτηρους, τυφλούς κ.τ.λ.

Απαντήστε στα ερωτήματα του πίνακα σύμφωνα με τις οδηγίες που ακολουθούν.

Κωδικοί 001-002. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ" αν ο ίδιος ή η σύζυγος σας:

- α) Παρουσιάζετε νοητική καθυστέρηση, φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση σε ποσοστό 67% και πάνω. Σ'αυτήν την περίπτωση πρέπει να συνυποβάλετε γνωμάτευση της Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής της Νομαρχίας ή του αρμόδιου ΚΕΠΑ, αν η γνωμάτευση εκδόθηκε από 1/9/2011 και μετά, από την οποία να προκύπτει το ποσοστό αναπηρίας 67% και πάνω από νοητική καθυστέρηση, φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση, τα αίτια αυτής και η χρονική της διάρκεια. Δε λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία. Αν η απόφαση της Υγειονομικής Επιτροπής ισχύει για αόριστο χρόνο, τότε υποβάλλεται μία μόνο φορά. Αντίθετα, αν ισχύει για ορισμένο χρόνο, πρέπει να υποβάλλεται νέα απόφαση μετά τη λήξη της πρώτης.
- β) Είστε τυφλός, γραμμένος στο οικείο μητρώο που τηρείται στη Δ/νση της οικείας Περιφέρειας ή Δήμου. Σ'αυτήν την περίπτωση συνυποβάλτε βεβαίωση της αρμόδιας Διεύθυνσης της οικείας Περιφέρειας ή Δήμου ότι είστε γραμμένος στο μητρώο τυφλών που τηρείται σ'αυτή.
- γ) Είστε νεφροπαθής που τελείτε υπό αιμοκάθαρση ή περιτοναϊκή κάθαρση ή έχετε κάνει μεταμόσχευση νεφρού ή πάσχετε από μεσογειακή, δρεπανοκυτταρική και μικρο δρεπανοκυτταρική αναιμία και κάνετε μεταγγίσεις αίματος. Σ'αυτή την περίπτωση συνυποβάλτε βεβαίωση νοσοκομείου, ιδιωτικής κλινικής κτλ., όπου κάνετε την αιμοκάθαρση ή τις μεταγγίσεις, από την οποία να προκύπτει η κατάστασή σας αυτή.
- δ) Είστε ανάπτηρος αξιωματικός ή οπλίτης και συντάξιοδοτείσθε από το Δημόσιο Ταμείο για την αιτία αυτή, ανεξάρτητα αν η αναπηρία σας προήλθε από πολεμική αιτία ή σε ειρηνική περίοδο.
- ε) Είστε αξιωματικός που έχει τεθεί σε κατάσταση πολεμικής διαθεσιμότητας.
- στ) Είστε αξιωματικός που τελεί σε κατάσταση υπηρεσίας γραφείου λόγω πολεμικού τραύματος ή νοσήματος που επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο.
- ζ) Είστε αξιωματικός ή οπλίτης των Σωμάτων Ασφαλείας και έχετε υπαχθεί στις διατάξεις του ν.1579/1950 και ν.δ.330/1947.

- η) Είστε ανάπτηρος στρατιωτικός συνταξιούχος που δικαιούστε αναπτηρική σύνταξη και δεν την παίρνετε γιατί διοριστήκατε σε έμμισθη δημόσια θέση και παίρνετε μισθό.
- θ) Είστε στρατιωτικός συνταξιούχος που δικαιούσθε αναπτηρική σύνταξη και παραιτηθήκατε από αυτή γιατί επιλέξατε τη σύνταξη με βάση τα χρόνια της υπηρεσίας σας.
- ι) Είστε θύμα πολέμου και παίρνετε σύνταξη από πολεμική αιτία.
- ια) Είστε μέλος οικογένειας αξιωματικού που έπαθε στον πόλεμο και ο οποίος από το λόγο αυτό τέθηκε σε διαθεσιμότητα ή αποστρατεία και μεταγενέστερα απεβίωσε και παίρνετε πολεμική σύνταξη. Επίσης, αν είσθε μέλος οικογένειας ανάπτηρου οπλίτη που απεβίωσε και παίρνετε πολεμική σύνταξη.
- ιβ) Είστε θύμα από τον άμαχο πληθυσμό και συνταξιοδοτείστε λόγω πολεμικής αιτίας.
- ιγ) Είστε μέλος οικογένειας αξιωματικού ή οπλίτη, ο οποίος απεβίωσε κατά την εκτέλεση διαταγμένης υπηρεσίας σε ειρηνική περίοδο και δικαιούστε σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο για την αιτία αυτή.
- ιδ) Παίρνετε σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο ως ανάπτηρος ή θύμα εθνικής αντίστασης ή εμφύλιου πολέμου, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 1543/1985 (ΦΕΚ 73Α) και 1863/1985 (ΦΕΚ 204Α), όπως τροποποιήθηκαν με το νόμο 1976/1991 (ΦΕΚ 184 Α).

Κωδικοί 003-004. Γράψτε τον αριθμό των τέκνων που έχετε αναφέρει στον πίνακα 9/1. Για παράδειγμα, αν στον πίνακα 9/1 έχετε γράψει τα ονόματα τριών τέκνων, στο λευκό τετραγωνίδιο μετά τον κωδικό 003 γράψτε τον αριθμό "3". Αν ένα από τα τέκνα αυτά είναι της συζύγου, από προηγούμενο γόμο, στο λευκό τετραγωνίδιο μετά τον κωδικό 003 γράψτε τον αριθμό "2" και μετά τον κωδικό 004 τον αριθμό "1" κτλ.

Κωδικοί 005-006. Γράψτε τον αριθμό των προσώπων που έχετε αναφέρει στον πίνακα 9 εφόσον αυτά έχουν αναπτηρία 67% και πάνω, είναι τυφλά, είναι νεφροπαθή υπό αιμοκάθαρση ή περιτοναϊκή κάθαρση ή έχουν κάνει μεταμόσχευση νεφρού ή πάσχουν από μεσογειακή, δρεπανοκυτταρική και μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία και κάνουν μεταγγίσεις αίματος κτλ., δηλαδή εφόσον έχουν μία από τις ιδιότητες (α) ως (ιδ) που αναφέρονται πιο πάνω (ΚΑ 001-002) για τον ίδιο το φορολογούμενο. Ο αριθμός (π.χ. "1", "2" κτλ.) των προσώπων που έχουν συγγένεια με τον υπόχρεο θα γραφτεί στο λευκό τετραγωνίδιο μετά τον κωδικό 005 και ο αριθμός των προσώπων που έχουν συγγένεια με τη σύζυγο θα γραφτεί στο λευκό τετραγωνίδιο μετά τον κωδικό 006.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4

Στον πίνακα αυτό θα γράψετε τα φορολογούμενα εισοδήματα σας ανάλογα με την πηγή (κατηγορία) προέλευσής τους, καθώς και τα εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης.

Ο πίνακας αυτός έχει επτά κεφάλαια από το Α μέχρι και το Ζ.

Ειδικότερα:

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4Α. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι αυτό που προκύπτει από μισθούς, ημερομίσθια, επιχορηγήσεις, επιδόματα κτλ. και γενικά από κάθε παροχή που καταβάλλεται περιοδικά ως αντάλλαγμα εξαρτημένης εργασίας, καθώς και το εισόδημα που προκύπτει από συντάξεις (κύριες ή επικουρικές), μερίσματα ή βιοθήματα και κάθε άλλου είδους παροχές που καταβάλλονται οι ασφαλιστικοί φορείς στους συνταξιούχους τους.

Ομοίως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θεωρείται και το εισόδημα που αποκτούν οι δικηγόροι ως πάγια αντιμισθία για την παροχή νομικών υπηρεσιών, καθώς και το εισόδημα που αποκτούν οι ξεναγοί οι οποίοι υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 37 του ν. [1545/1985](#).

Επίσης εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θεωρείται και η ωφέλεια που αποκτούν οι δικαιούχοι κατά την άσκηση δικαιώματος προαίρεσης απόκτησης μετοχών με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 13 του άρθρου 13 του κ.ν. [2190/1920](#), σε τιμή κατώτερη από τη χρηματιστηριακή τιμή κλεισίματος των μετοχών της συγκεκριμένης εταιρείας, υπό την προϋπόθεση ότι το δικαίωμα ασκείται σε χρόνο κατά τον οποίο ο διακιούχος δεν έχει αποχωρήσει από την εταιρία. Τα ίδια εφαρμόζονται και για προγράμματα διάθεσης μετοχών αλλοδαπής εταιρείας στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και το προσωπικό ημεδαπής συνδεδεμένης ανώνυμης εταιρείας κατά την έννοια των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 42ε του κ.ν. [2190/1920](#).

Καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι αυτό που απομένει μετά την αφαίρεση των εισφορών στα Ασφαλιστικά Ταμεία, που βαρύνουν πραγματικά το μισθωτό ή συνταξιούχο.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τον υπολογισμό του καθαρού εισοδήματος δεν πρέπει να αφαιρέσετε το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε στις αποδοχές, ούτε τις κρατήσεις που έγιναν από το μισθό για την εξόφληση στεγαστικού ή άλλου δάνειου. Επίσης, οι κάθε είδους καθαρές αποδοχές, πρόσθετες αμοιβές, αποζημιώσεις, συντάξεις που καταβλήθηκαν αναδρομικά μέσα στο 2011 σε μισθωτούς και συνταξιούχους με βάση νόμο, δικαστική απόφαση ή συλλογική σύμβαση, και για τις οποίες οι δικαιούχοι επέλεξαν να φορολογηθούν στο χρόνο εισπράξης (2011) καθώς και οι δεδουλευμένες καθαρές αποδοχές προηγούμενων ετών που εισπράχθηκαν καθυστερημένα μέσα στο έτος 2011 λόγω επίσχεσης εργασίας από τους μισθωτούς ή ο εργοδότης τους κηρύχθηκε σε κατάσταση πτώχευσης, θα γραφτούν αφού εκπεσθεί ποσοστό 20% του καθαρού ποσού, στους αντίστοιχους κωδικούς του πίνακα αυτού, συναθροιζόμενες με τυχόν άλλα εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες του έτους 2011. Φυσικά αν η μείωση του 20% στα αναδρομικά έχει υπολογιστεί και εμφανίζεται στην οικεία βεβαίωση που δόθηκε από τον εργοδότη ή συνταξιοδοτικό φορέα, οι ενδείξεις θα συμπληρωθούν με τα ποσά που γράφονται στην υπόψη βεβαίωση.

Για τις αποδοχές ή συντάξεις που καταβλήθηκαν αναδρομικά μέσα στο 2011 σε μισθωτούς και συνταξιούχους με βάση νόμο, δικαστική απόφαση ή συλλογική σύμβαση και για τις οποίες οι δικαιούχοι επέλεξαν να φορολογηθούν στα έτη που ανάγονται καθώς και στις περιπτώσεις που χορηγούνται καθυστερημένα συντάξεις, αναδρομικά από ασφαλιστικούς οργανισμούς, χρόνος απόκτησης των αναδρομικών αυτών αποδοχών θεωρείται ο χρόνος που ο δικαιούχος απόκτησε δικαιώμα είσπραξης και θα δηλωθούν με συμπληρωματική δήλωση στο χρόνο που αφορούν.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Διευκρινίζεται ότι απαλλάσσεται από τη φόρο εισοδήματος και όχι από κρατήσεις κτλ., κάθε επίδομα ή παροχή μόνο εφόσον αναφέρεται ρητά στο άρθρο 6 του ν. [2238/1994](#) ή στο νόμο που χορηγεί, αντά.

Ειδικότερα για τη συμπλήρωση του πίνακα 4Α διευκρινίζουμε τα εξής:

Κωδικοί 301-302. Γράψτε το καθαρό εισόδημα, αθροίζοντας όλα τα καθαρά ποσά που πήρατε ως μισθωτός από μισθούς, ημερομίσθια, επιδόματα, την ωφέλεια που αποκτήσατε τόσο κατά την άσκηση δικαιώματος προαίρεσης απόκτησης μετοχών όσο και από προγράμματα διάθεσης μετοχών αλλοδαπής εταιρείας σε τιμή κατώτερη από τη χρηματιστηριακή τιμή κλεισμάτος των μετοχών και υπο την προϋπόθεση ότι το δικαίωμα σας ασκείται σε χρόνο κατα τον οποίο δεν έχετε αποχωρήσει από την εταιρία, το τεκμαρτό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες που αποκτήσατε εξαιτίας της παροχής, από την επιχείρηση της οποίας είστε στέλεχος, χρήσης αυτοκινήτου κτλ.

Στους κωδικούς αυτούς θα γραφτούν και οι καθαρές αποδοχές συντακτών ή δημοσιογράφων. Τα ποσά αυτά αναγράφονται στις βεβαιώσεις αποδοχών που σας χορήγησε ο εργοδότης σας (Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Επιχειρήσεις, Οργανισμοί κτλ.). Μαζί με τη δήλωση πρέπει να συνυποβάλετε βεβαίωση του εργοδότη, από την οποία να προκύπτει το είδος των αποδοχών ή συντάξεων, το ακαθάριστο και καθαρό ποσό, οι κρατήσεις και ο φόρος που αναλογεί και παρακρατήθηκε. Ειδικά, οι μισθωτοί που δεν εισέπραξαν δεδουλευμένες αποδοχές του έτους 2011 και δεν τους χορηγήθηκε βεβαίωση αποδοχών λόγω επίσχεσης εργασίας ή λόγω πτώχευσής του εργοδότη ή από λόγους ανώτερης βίας (π.χ. κατάληψη) θα υποβάλουν δήλωση φόρου εισοδήματος χωρίς να περιλάβουν σε αυτή τις αποδοχές τους αυτές, αλλά θα πρέπει να συνυποβάλουν και υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 στην οποία θα δηλώνεται ο λόγος, για τον οποίο δεν χορηγήθηκε από τον εργοδότη η σχετική βεβαίωση αποδοχών. Οι μισθωτοί που δεν εισέπραξαν δεδουλευμένες αποδοχές του έτους 2011 λόγω οικονομικής αδυναμίας του εργοδότη τους, ακόμα και αν δεν έχει γίνει επίσχεση εργασίας ή πτώχευση και στους οποίους χορηγείται βεβαίωση αποδοχών στην οποία οι ανωτέρω ανείσπρ ακτες δεδουλευμένες αποδοχές αναγράφονται σε διακεκριμένη σειρά, θα υποβάλλουν δήλωση φόρου εισοδήματος χωρίς να δηλώσουν τις ανείσπρακτες αυτές δεδουλευμένες αποδοχές.

Αν είσθε αξιωματικός ή ημεδαπό κατώτερο πλήρωμα εμπορικού πλοίου ή ανήκετε στο ιπτάμενο προσωπικό της Πολιτικής Αεροπορίας, γράψτε τα ποσά των καθαρών αποδοχών σας σε ευρώ, όπως αυτά προκύπτουν από τις σχετικές βεβαιώσεις των εργοδοτών σας. Οι βεβαιώσεις αυτές πρέπει να παρουσιάζουν το χρόνο παροχής εργασίας και τις αμοιβές που πήρατε πραγματικά και όχι μόνο τις αμοιβές που προβλέπουν οι συλλογικές συμβάσεις. Η μετατροπή σε ευρώ πρέπει να γίνει με βάση την επίσημη ισοτιμία του ευρώ προς το ξένο νόμισμα, κατά το χρόνο καταβολής των αμοιβών.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Διευκρινίζεται ότι οι ενδείξεις και τα ποσά που αναγράφονται στη βεβαίωση αποδοχών ή συντάξεων που χορηγεί ο εργοδότης ή ο ασφαλιστικός φορέας δεν επιτρέπεται σε καμιά περίπτωση να μεταβάλλονται εκτός, αν συντρέχει περίπτωση, από τον κατά νόμο αρμόδιο εκδότη αυτών.

Κωδικοί 303-304. Γράψτε το άθροισμα των καθαρών ποσών από κύριες συντάξεις, που πήρατε ως συνταξιούχος από κύρια ταμεία συντάξεων. Στους κωδικούς αυτούς

δεν θα γραφτεί το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ) το οποίο θα γραφτεί στους κωδικούς 305-306 του ΠΙΝΑΚΑ 6. Τα ποσά των συντάξεων κτλ. γράφονται στις βεβαιώσεις που σας χορηγεί το ασφαλιστικό σας ταμείο. Αν στη βεβαίωση περιλαμβάνεται εκτός από την κύρια σύνταξη και επικουρική, αλλά σε ξεχωριστή σειρά η καθεμιά, στους κωδικούς αυτούς θα γράψετε μόνο το ποσό της κύριας σύνταξης και το ποσό της επικουρικής σύνταξης θα το γράψετε στους κωδικούς 321-322.

Κωδικοί 321-322. Γράψτε το άθροισμα των καθαρών ποσών από επικουρικές συντάξεις, μερίσματα και βοηθήματα που πήρατε ως συνταξιούχος από Ταμεία Μετοχικό, Αρωγής ή Αλ ληλοβοηθείας και Επικουρικό.

Κωδικοί 317-318. Γράψτε τα χρηματικά ποσά που σας καταβλήθηκαν μέσα στο 2011 από ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρίες ή αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία εξαιτίας συμβολαίου μεταγραφής ή ανανέωση συμβολαίου συνεργασίας που υπογράφθηκε πριν την 1.1.2010 εφόσον είστε ποδοσφαιριστής, καλαθοσφαιριστής, προπονητής ή άλλος αμοιβόμενος αθλητής. Στην περίπτωση που σας καταβλήθηκαν χρηματικά ποσά μέσα στο 2011 από ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρίες ή αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία εξαιτίας συμβολαίου μεταγραφής ή ανανέωσης συμβολαίου συνεργασίας που υπογράφθηκε από την 1.1.2010 και μετά, τότε στους κωδικούς αυτούς θα γράψετε το ποσό που προκύπτει από τη διαίρεση της συνολικής αξίας του συμβολαίου δια του αριθμού των ετών που διαρκεί το συμβόλαιο. Στους κωδικούς αυτούς θα γραφτούν επίσης και τα επιδόματα ανέργων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 33 του ν. [1892/1990](#). Στις περιπτώσεις αυτές το ποσό του φόρου θα γραφτεί στους κωδικούς 609-610 του πίνακα 8.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ 4 και 8

Εστω ότι είσθε συνταξιούχος του Δημοσίου και ότι η σύζυγος σας είναι ιδιωτική υπάλληλος. Έστω επίσης ότι από τις οικείες βεβαιώσεις προκύπτουν τα εξής:

Είδος Εισοδήματος	Καθαρό Ποσό	Φόρος που αναλογεί	Φόρος που παρακρατήθηκε
Σύνταξη Δημοσίου	12.500,00	490,00	482,65
Μέρισμα Μ.Τ.Σ.	3.815,00	381,50	375,78
Σύνολο ίου συζύγου	16.315,00	871,50	858,43
Μισθός της συζύγου	12.600,00	508,00	500,38

Στην περίπτωση αυτή τους πίνακες 4 και 8 της δήλωσης πρέπει να τους συμπληρώσετε όπως φαίνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ "Δ" στο τέλος αυτού του φυλλαδίου.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4Β ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που προέρχεται από την εκμετάλλευση γεωργικών επιχειρήσεων κάθε μορφής και είδους, όπως αγροτικών, κτηνοτροφικών, πτηνοτροφικών, μελισσοκομικών, σηροτροφικών, δασικών, αλιευτικών, κτλ.

Κωδικοί 461-462. Γράψτε τα καθαρά κέρδη της ατομικής σας επιχείρησης όπως αυτά προκύπτουν από τα βιβλία ή στοιχεία αυτής.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι παραπάνω κωδικοί συμπληρώνονται υποχρεωτικά από όσους τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και προαιρετικά από όσους δεν τηρούν βιβλία του Κ.Β.Σ., με βάση τα στοιχεία που κατέχουν. Το καθαρό γεωργικό εισόδημα προσδιορίζεται με την εφαρμογή των προβλεπόμενων κατά κλάδο γεωργικής εκμετάλλευσης συντελεστών καθαρού κέρδους επί των ακαθαρίστων εσόδων στα οποία προστίθενται και οι επιδοτήσεις ή αποζημιώσεις επί της παραγωγής.

Πριν να συμπληρώσετε τους κωδικούς αυτούς πρέπει να συμπληρώσετε και να επισυνάψετε χειρόγραφη κατάσταση με το σύνολο των γεωργικών σας δραστηριοτήτων ως εξής:

Νομός (Δήμος / Διαμέρισμα ή Κοινότητα) εκμετάλλευσης	Είδος αγροτικής παραγωγής (φυτικά ή ζωικά προϊόντα)	Ακαθάριστο εισόδημα (1)	Συντελ. Καθ. Κέρδους (2)	Καθαρά Κέρδη (3) = (1) x (2)	
				Υποχρέου	Της συζύγου
		ΣΥΝΟΛΟ			

Το άθροισμα των καθαρών κερδών θα το μεταφέρετε στους κωδικούς 461 - 462. Επίσης, στους κωδικούς αυτούς θα αναγράψετε τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν στην περίπτωση που τηρείτε βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. χωρίς τη συμπλήρωση της παραπάνω κατάστασης.

Κωδικοί 921-922. Γράψτε μόνο το καθαρό εισόδημα από αλιευτική δραστηριότητα, το οποίο έχετε ήδη συμπεριλάβει στον κωδικό 461-462 του πίνακα αυτού.

Κωδικοί 919-920. Γράψτε το καθαρό γεωργικό εισόδημα που σας αναλογεί από τη συμμετοχή σας σε συνεκμετάλλευση ή συμπλοιοκτησία, αλιευτικών σκαφών μέχρι δέκα (10) κόρους, (με μέλη κατά κύριο επάγγελμα αγρότες), που δε φορολογείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 Κ.Φ.Ε.

ΥΠΟΠΙΝΑΚΑΣ 4B2 - ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ:

Συμπληρώνεται υποχρεωτικά από όσους δεν τηρούν βιβλία του Κ.Β.Σ., καθώς και από όσους τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., προκειμένου να προσδιορισθεί το καθαρό γεωργικό εισόδημα με την αντικειμενική μέθοδο του άρθρου 42 του ν. [2238/1994](#).

Κωδικοί 915-916. Γράψτε το καθαρό γεωργικό εισόδημα όπως αυτό προκύπτει από τη συμπλήρωση των ενδείξεων του υποπίνακα αυτού.

Κωδικοί 923-924. Γράψτε μόνο το καθαρό εισόδημα από αλιευτική δραστηριότητα το οποίο έχετε ήδη συμπεριλάβει στον κωδικό 915-916 του πίνακα αυτού.

Κωδικοί 335-336. Γράψτε τα ενοίκια που πραγματικά καταβάλατε για μίσθωση γεωργικής γης.

Κωδικός 326. Γράψτε την αξία του καινούργιου πάγιου εξοπλισμού (αθροιστικά του υπόχρεου και της συζύγου).

Κωδικοί 337-338. Γράψτε το 25% της αξίας του καινούργιου πάγιου εξοπλισμού ή εάν είστε νέος κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ηλικίας μέχρι 40 ετών, το 50% της αξίας αυτής.

Κωδικοί 339-340. Γράψτε το αντίστοιχο ποσό που απαλλάσσεται από το φόρο, κατά περίπτωση, μόνο αν είσθε κατά κύριο επάγγελμα αγρότης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι κωδικοί 335-338 και 326 συμπληρώνονται μόνο αν το ποσό του καθαρού γεωργικού εισοδήματος που αναγράφεται στον κωδικό 915 ή 916 είναι μεγαλύτερο από το ποσό του καθαρού γεωργικού εισοδήματος που έχετε αναγράψει στον κωδικό 461 ή 462 ή αν δεν έχετε συμπληρώσει τους κωδικούς αυτούς γιατί υπάγεσθε στην περίπτωση της προαιρετικής συμπλήρωσης του.

Κωδικοί 465-466. Γράψτε τη ζημιά του ίδιου οικονομικού έτους που προκύπτει από την ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης στην ημεδαπή στην περίπτωση που τηρούνται βιβλία Γ' κατηγορίας.

Κωδικοί 467-468. Γράψτε τη ζημιά προηγούμενων οικονομικών ετών που προέκυψε από την ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης στην ημεδαπή στην περίπτωση που τηρούσατε βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.

Κωδικοί 475-476. Γράψτε τα ακαθάριστα έσοδα από την ατομική άσκηση της γεωργικής σας επιχείρησης στην ημεδαπή.

Κωδικοί 479-480. Γράψτε τα καθαρά κέρδη της ατομικής σας επιχείρησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ισχύος μέχρι 100KW, στην ημεδαπή μεταφέροντάς τα από το έντυπο Ε3 το οποίο συνυποβάλλεται με τη δηλωση.

Κωδικοί 481-482. Γράψτε τα καθαρά κέρδη της ατομικής σας αγροτουριστικής επιχείρησης δυναμικότητας, μέχρι 10 δωματίων, στην ημεδαπή, μεταφέροντάς τα από το έντυπο Ε3 το οποίο συνυποβάλλεται με τη δηλωση.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: α) Τα ποσά των κωδικών 921-922 και 923-924 αναγράφονται για πληροφοριακούς λόγους δεδομένου ότι το καθαρό εισόδημα από αλιευτική δραστηριότητα έχει δηλωθεί στους κωδικούς 461-462 και 915-916, αντίστοιχα και β) Τα ποσά των κωδικών 479-480 και 481-482 αναγράφονται στον πίνακα αυτόν επίσης για πληροφοριακούς λόγους δεδομένου ότι ως εισόδημα από εμπορική δραστηριότητα θα πρέπει να δηλωθεί στους κωδικούς 401-402 του ΠΙΝΑΚΑ 4Γ της δήλωσης (ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ).

Αναλυτικές οδηγίες για τη συμπλήρωση των κωδικών 461-462 και του υποπίνακα 4B2 έχουν δοθεί με την 1009959/158/A0012/[ΠΟΛ.1026/27.1.1998](#) διαταγή μας.

Επίσης, σε περίπτωση που οι γραμμές του πιο πάνω υποπίνακα, καθώς και οι κωδικοί 326,337 και 338 δεν επαρκούν για να απεικονισθούν όλες οι γεωργικές σας δραστηριότητες και όλες οι αγορές του καινούργιου πάγιου εξοπλισμού, θα επισυνάψετε αναλυτική κατάσταση με την ίδια γραμμογράφηση του πιο πάνω υποπίνακα και κωδικών, στην οποία θα συμπληρώσετε τις υπόλοιπες γεωργικές

δραστηριότητες και όλες τις αγορές σας. Τα αθροίσματα της κατάστασης αυτής θα μεταφερθούν αντίστοιχα στους κωδικούς 915-916, 326 και 337-338.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4Γ - ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Τον πίνακα αυτό συμπληρώνουν όσοι αποκτούν εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις, δηλαδή όσοι αποκτούν εισόδημα από ατομική ή εταιρική εμπορική, βιοτεχνική, βιομηχανική επιχειρήση ή από την άσκηση οποιουδήποτε κερδοσκοπικού επαγγέλματος, που δε θεωρείται από το νόμο ελευθέριο επάγγελμα σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 48 του ν. [2238/1994](#), καθώς και όσοι αποκτούν εισόδημα από τη συμμετοχή τους σε προσωπικές εταιρείες που δεν υπάγονται στο άρθρο 10 του ΚΦΕ.

Ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις θεωρείται και:

-Η επιχειρηματική αμοιβή του ομόρρυθμου εταίρου και του κοινωνού, φυσικού προσώπου, που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. [2238/1994](#) (ανεξάρτητα από την κατηγορία του εισοδήματος της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας ή της κοινωνίας κληρονομικού δικαίου η οποία έχει ανήλικα μέλη).

-Το υπερτίμημα από την πώληση αυτοκινήτου I.X., το οποίο αποτελεί πάγιο περιουσιακό στοιχείο της ατομικής εμπορικής ή γεωργικής επιχείρησης (αναλυτικές οδηγίες στους κωδ. 407-408 του πίνακα αυτού). Επισημαίνεται, ωστόσο ότι όσοι ασκούν γεωργική επιχείρηση και έχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης, θα αναγράψουν υποχρεωτικά στους οικείους κωδικούς, την τυχόν υπεραξία από την πώληση του αγροτικού αυτοκινήτου I.X. καθόσον τα εν λόγω αυτοκίνητα εξαιρούνται από την αυτοτελή φορολόγηση της υπεραξίας αυτής σύμφωνα με τη παρ. 2 του άρθρου 5 του Ν. [1146/1972](#).

Στον πίνακα αυτό, προβλέπονται ζεχωριστοί κωδικοί για τα δηλούμενα κέρδη ή ζημιές χρήσης. Ανάλογα με το αποτέλεσμα της χρήσης, συμπληρώστε τον αντίστοιχο κωδικό. Ειδικότερα:

Κωδικοί 401-402. Γράψτε τα συνολικά καθαρά κέρδη από την άσκηση ατομικής επιχείρησης στην ημεδαπή, μεταφέροντάς τα από το έντυπο Ε3, το οποίο συνυποβάλλεται με τη δήλωση. Στα πιο πάνω κέρδη συμπεριλαμβάνεται και το υπερτίμημα από την πώληση παγίων της επιχείρησης, ειδικά όμως για το υπερτίμημα από πώληση αυτοκινήτου I.X. που αποτελεί πάγιο στοιχείο της επιχείρησης, ανατρέξτε στους οδηγίες των κωδικών 407-408 του ίδιου πίνακα. Επισημαίνεται ότι οι ατομικές επιχειρήσεις οι οποίες θα περαιώσουν τη χρήση 2011 σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13 εως 17 του Ν. [3296/2004](#), όπως αυτά ισχύουν μετά την τροποποίηση τους με τις διατάξεις του άρθρου 79 του ν. [3842/2010](#), θα γράψουν στους κωδικούς 401-402 τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων μεταφέροντάς τα από τον οικείο κωδικό του εντύπου Ε3. Στους κωδικούς αυτούς γράψτε ακόμα τα καθαρά κέρδη ατομικής επιχείρησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ισχύος μέχρι 100 KW καθώς και αυτά αγροτουριστικής επιχείρησης δυναμικότητας μέχρι 10 δωματίων, τα οποία αποτελούν

εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις (στους κωδικούς 479-480 και 481-482 του πίνακα 4B έχουν αναγραφεί μόνο για πληροφοριακούς λόγους).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σύμφωνα με την [ΠΟΔ.1008/19.1.2011](#) Απόφαση Υπουργού Οικονομικών, όσοι περαιώνουν με βάση τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του ν. [3296/2004](#) (ΦΕΚ Α 253) (αυτοέλεγχος), υφίσταται υποχρέωση υπογραφής των δηλώσεών τους από λογιστή φοροτεχνικό, ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων τους.

Κωδικοί 403-404. Γράψτε το ποσό της επιχειρηματικής αμοιβής που δικαιούσθε από τη συμμετοχή σας σε μια ή περισσότερες Ο.Ε., Ε.Ε. ή κοινωνία κληρονομικού δικαίου, η οποία έχει ανήλικα μέλη, ως ομόρρυθμος εταίρος ή κοινωνός. Σ'αυτή την περίπτωση, συνυποβάλετε με τη δήλωση σχετική βεβαίωση της εταιρίας ή κοινωνίας και φωτοαντίγραφο της υποβληθείσας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος της εταιρίας ή κοινωνίας που χορήγησε την επιχειρηματική αμοιβή (Α.Υ.Ο.Ο. [ΠΟΔ.1041/24.3.2009](#)).

Κωδικοί 405-406. Γράψτε τα συνολικά καθαρά κέρδη που σας αναλογούν από τη συμμετοχή σας σε:

α) Κοινωνίες αστικού δικαίου που εκμεταλλεύονται μέχρι και δύο επιβατικά (ταξί, λεωφορεία) ή φορτηγά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης,
β) λοιπούς υπόχρεους της παρ. 4 του άρθρου 2 του ΚΦΕ (ΟΕ, ΕΕ, κλπ) οι οποίοι εκμεταλλεύονται μόνο ένα επιβατικό (ταξί, λεωφορείο) ή φορτηγό αυτοκίνητο δημόσιας χρήσης. Κωδικοί 407-408. Γράψτε το υπερτίμημα από την πώληση αυτοκινήτου Ι .Χ. που αποτελεί πάγιο περιουσιακό στοιχείο της ατομικής επιχείρησης που τηρεί βιβλία κατώτερης της Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., εφόσον θέλετε να φορολογηθεί με την κλίμακα φορολογίας εισοδήματος. Στην περίπτωση αυτή γράψτε το φόρο υπεραξίας του οχήματος που έχετε καταβάλει ή έχει βεβαιωθεί με τη σχετική δήλωση που υποβάλατε στην αρμόδια ΔΟΥ, στους κωδικούς 607-608 του πίνακα 8. Όταν όμως οι επιχειρήσεις αυτές, επιλέξουν να φορολογηθούν αυτοτελώς για το υπερτίμημα αυτό, τότε τόσο το ποσό του υπερτιμήματος όσο και του φόρου που βεβαιώθηκε η καταβλήθηκε γι' αυτό , δεν θα αναγραφούν στους πιο πάνω κωδικούς ή σε άλλους κωδικούς των λοιπών κατηγοριών εισοδημάτων του πίνακα Α. Σημειώνεται ότι για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία και στοιχεία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. η ωφέλεια που ενδεχόμενα αποκτούν από τη μεταβίβαση του αυτοκινήτου φορολογείται με τις γενικές διατάξεις φορολογίας εισοδήματος αυτοκινήτου για μεταβιβάσεις αυτοκινήτου που πραγματοποιούνται από 1.1.2004 και μετά (παρ. 12 άρθρου 30 ν. [3220/2004](#)), δηλαδή έχει συμπεριληφθεί στους κωδικούς 401-402 του πίνακα αυτού.

Κωδικοί 413-414. Γράψτε τη ζημιά του ίδιου οικον. έτους από ατομική επιχείρηση στην ημεδαπή, μεταφέροντάς την από το έντυπο Ε3, το οποίο συνυποβάλεται με τη δήλωση. Στην περίπτωση που περαιώνετε τη χρήση 2011 με τις διατάξεις των άρθρων 13 εως 17 του Ν.[3296/2004](#), όπως αυτά ισχύουν μετά την τροποποίηση τους με τις διατάξεις του άρθρου 79 του ν.[3842/2010](#) και από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία σας προκύπτει ζημιά γι'αυτή τη χρήση, τότε αυτή μηδενίζεται σύμφωνα με τις εν λόγω διατάξεις κι επομένως στους κωδικούς αυτούς δεν θα αναγράψετε κανένα ποσό ζημιάς.

Κωδικοί 415-416. Γράψτε το υπόλοιπο της ζημιάς από ατομική επιχείρηση στην ημεδαπή που έχετε δικαίωμα να μεταφέρετε για συμψηφισμό από προηγούμενα οικον. έτη. Στην περίπτωση που έχετε περαιώσει παλαιότερες χρήσεις με τις διατάξεις των άρθρων 13 εως 17 του N. [3296/2004](#) και από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία σας προέκυψε ζημιά σε κάποια από αυτές, τότε η ζημιά αυτή δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό στις επόμενες χρήσεις σύμφωνα με τα οριζόμενα στις εν λόγω διατάξεις κι επομένως στους κωδικούς αυτούς δεν θα συμπεριλάβετε τη ζημιά αυτή.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σημειώνεται ότι η τυχόν ζημιά του ίδιου ή προηγούμενων οικον. ετών από τη συμμετοχή σας στις επιχειρήσεις που αναφέρονται στους πιο πάνω κωδικούς 405-406, θα γραφτεί στους ίδιους κωδικούς στους οποίους γράφεται και η ζημιά από ατομική επιχείρηση (κωδικοί 413-414 ή 415-416 κατά περίπτωση). Κωδικοί 425-426. Γράψτε τα ακαθάριστα έσοδα από την ατομική άσκηση της εμπορικής σας επιχείρησης στην ημεδαπή. Στην περίπτωση που περαιώνετε τη χρήση 2011 με τις διατάξεις των άρθρων 13 εως 17 του N. [3296/2004](#) όπως αυτά ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 79 του v. [3842/2010](#), γράψτε τα ακαθάριστα έσοδα που προκύπτουν από την εφαρμογή αυτών των διατάξεων.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4Δ - ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Για τη συμπλήρωση αυτού του πίνακα συμπληρώνεται προηγούμενα το έντυπο Ε3, από το οποίο μεταφέρονται, κατά περίπτωση, στους αντίστοιχους κωδικούς τα σχετικά ποσά, σύμφωνα με τις πιο κάτω οδηγίες. Σημειώνεται ότι στον πίνακα προβλέπονται ξεχωριστοί κωδικοί για τα κέρδη και τις ζημιές χρήσης. Ανάλογα με το αποτέλεσμα της χρήσης (κέρδη ή ζημιές) συμπληρώστε τον αντίστοιχο κωδικό.

Ειδικότερα για τη συμπλήρωση αυτού του πίνακα διευκρινίζουμε τα ακόλουθα:

Κωδικοί 501-502. Γράψτε το καθαρό εισόδημα από την ατομική άσκηση στην ημεδαπή κάποιου ελευθέριου επαγγέλματος από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 48 του v. [2238/1994](#). Στην περίπτωση που περαιώνετε τη χρήση 2011, με τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του v. [3296/2004](#), όπως αυτά ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 79 του v. [3842/2010](#), γράψτε τα κέρδη που προκύπτουν από την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, μεταφέροντάς τα από τον οικείο κωδικό του εντύπου Ε3.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σύμφωνα με την [ΠΟΔ.1008/19.1.2011](#) Απόφαση Υπουργού Οικονομικών, όσοι περαιώνουν με βάση τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του v. [3296/2004](#) (ΦΕΚ Α 253) (αυτοέλεγχος), υφίσταται υποχρέωση υπογραφής των δηλώσεών τους από λογιστή φοροτεχνικό, ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων τους.

Κωδικοί 503-504. Γράψτε τις καθαρές αμοιβές που αποκτήσατε στην ημεδαπή ως πραγματογνώμονες, διαιτητές, εκκαθαριστές γενικά, ελεγκτές ανωνύμων εταιριών, εκτελεστές διαθηκών, εκκαθαριστές κληρονομιών, κηδεμόνες σχολάζουσας κληρονομιάς, συγγραφείς και μουσουργοί από συγγραφικά δικαιώματα, αντιπρόσωποι επαγγελματικών οργανώσεων και ιδιώτες για τη συμμετοχή σας σε συμβούλια και επιτροπές του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ., σωματείων,

ιδρυμάτων, συνεταιρισμών και οργανισμών γενικά. Διευκρινίζεται ότι και οι αμοιβές αυτής της κατηγορίας αποτελούν εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα.

Κωδικοί 505-506. Γράψτε το ποσό που εισπράξατε από το σύζυγο ή τη σύζυγο λόγω διατροφής και η οποία έχει επιδικασθεί ή συμφωνηθεί με συμβολαιογραφική πράξη. Το ποσό της διατροφής που εισπράξατε αναδρομικά μέσα στο έτος 2011, με βάση δικαστική απόφαση, δεν είναι εισόδημα του έτους αυτού, αλλά του έτους στο οποίο ανάγεται και γι' αυτό το εισόδημα πρέπει να υποβάλετε συμπληρωματική δήλωση του οικείου οικονομικού έτους.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Το ποσό της διατροφής που καταβάλλεται στα παιδιά, από οποιαδήποτε αιτία, δε θεωρείται εισόδημα τους και δεν θα γραφτεί στους κωδικούς αυτούς ή σε άλλους κωδικούς των λοιπών κατηγοριών εισοδημάτων του πίνακα 4.

Κωδικοί 507-508. Γράψτε οποιοδήποτε άλλο εισόδημα αποκτήσατε στην ημεδαπή και δεν το έχετε ήδη γράψει στους πίνακες 4Α, 4Β, 4Γ, 4Ε και 4ΣΤ γιατί δεν ανήκει σε καμιά από τις κατηγορίες εισοδημάτων που περιλαμβάνονται σ' αυτούς.

Κωδικοί 511-512. Γράψτε το ποσό της ζημιάς της χρήσεως 2011, που προέκυψε από την άσκηση ελευθέριου επαγγέλματος στην ημεδαπή. Στην περίπτωση που περαιώνετε τη χρήση 2011 με τις διατάξεις των άρθρων 13 εως 17 του ν. [3296/2004](#) όπως αυτά ισχύουν μετά την τροποποίηση τους με τις διατάξεις του άρθρου 79 του ν. [3842/2010](#) και από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία σας προκύπτει ζημιά γι' αυτή τη χρήση, τότε αυτή μηδενίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις εν λόγω διατάξεις κι επομένως στους κωδικούς αυτούς δεν θα αναγράψετε κανένα ποσό ζημιάς.

Κωδικοί 515-516. Γράψτε το υπόλοιπο της ζημιάς που προέκυψε από την άσκηση ελευθέριου επαγγέλματος στην ημεδαπή και έχετε δικαίωμα να μεταφέρετε για συμψηφισμό από το προηγούμενο οικον. έτος. (Η ρύθμιση αυτή ισχύει για εισοδήματα που αποκτώνται από 1-1-2010 και μετά). Στην περίπτωση που έχετε περαιώσει τη χρήση αυτή με τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του ν. [3296/2004](#) και από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία σας προέκυψε ζημιά, τότε η ζημιά αυτή δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό στις επόμενες χρήσεις σύμφωνα με τα οριζόμενα στις εν λόγω διατάξεις κι επομένως στους κωδικούς αυτούς δε θα συμπεριλάβετε τη ζημιά αυτή.

Κωδικοί 517-518. Γράψτε τα ακαθάριστα έσοδα από την ατομική άσκηση του ελευθέριου επαγγέλματος σας στην ημεδαπή. Στην περίπτωση που περαιώνετε τη χρήση 2011 με τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του ν. [3296/2004](#) όπως αυτά ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 79 του ν. [3842/2010](#), γράψτε τα ακαθάριστα έσοδα που προκύπτουν από την εφαρμογή αυτών των διατάξεων.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4Ε - ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ

Εισόδημα από ακίνητα είναι αυτό που προέρχεται: α) από εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή επίταξη ή από ιδιοχρησιμοποίηση ή από παραχώρηση σε τρίτους δωρεάν της χρήσης μιας ή περισσότερων οικοδομών, β) από εκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση σε τρίτους μιας ή περισσότερων γαιών (δασών, βοσκοτόπων κτλ.).

Το εισόδημα αυτό αποκτάται από κάθε πρόσωπο στο οποίο έχει νόμιμα μεταβιβασθεί, είτε με δικαστική απόφαση είτε με οριστικό συμβόλαιο ή λόγω χρησικησίας, το εμπράγματο δικαιώμα πλήρους κυριότητας ή νομής ή επικαρπίας ή οίκησης, κατά περίπτωση.

Επίσης, εισόδημα από ακίνητα είναι και τα ποσά της άϋλης εμπορικής αξίας που καταβλήθηκαν από το μισθωτή πέρα από τα ενοίκια κατά τη μίσθωση ακινήτου.

Πριν συμπληρώσετε τις ενδείξεις αυτού του πίνακα πρέπει να συμπληρώσετε την Αναλυτική Κατάσταση Μισθωμάτων από Ακίνητα (Ε2).

Το έντυπο Ε2 δε θα συμπληρώνεται σε περίπτωση:

α) Ιδιοκατοίκησης κύριας ή δευτερεύουσας κατοικίας (εξοχικής ή μη εξοχικής). Επίσης στη περίπτωση αυτή δε θα συμπληρώνεται ο πίνακας αυτός, αλλά θα συμπληρώνονται μόνο οι ενδείξεις του πίνακα 5 (υποπίνακας 1α), σύμφωνα με τις οδηγίες που δίνονται παρακάτω για τη συμπλήρωσή του και β) καταβολής ποσού πέρα από τα ενοίκια (άϋλης εμπορικής αξίας) από τον μισθωτή κατά τη μίσθωση ακινήτου. Τα ποσό αυτό γράφονται κατά περίπτωση στους κωδικούς αριθμούς 121-910 και 741-742 του πίνακα αυτού, με εξαίρεση τα ποσά της άϋλης εμπορικής αξίας που γράφονται στους κ.α. 109110, τα οποία δε γράφονται συγχρόνως και στους κ.α. 741742. Η μεταφορά των ποσών αυτών στους πιο πάνω κωδικούς γίνεται από τη δήλωση του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. που έχει ήδη υποβληθεί στη Δ.Ο.Υ., φωτοαντίγραφο της οποίας συνυποβάλλεται και ο φόρος που έχει καταβληθεί θα γράφεται στους κ.α. 127128 του πίνακα 8.

Από τα συνολικά ποσά των στηλών του εντύπου Ε2 μεταφέρετε τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία ακινήτων στους αντίστοιχους κωδικούς του πίνακα αυτού, εκτός από το εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση της χρήσης μίας κύριας κατοικίας από γονείς σε παιδιά και αντίστροφα, επιφάνειας μέχρι διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα, αφού συμβουλευτείτε κατά περίπτωση και τα παραδείγματα που αναφέρονται στα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ "Α", "Β" και "Γ", που παραθέτονται στο τέλος του παρόντος φυλλαδίου.

Κωδικοί 103-110. Γράψτε το σύνολο των ενοικίων, που αποκτήσατε, κατά κατηγορίες ακινήτων, όπως αυτές εμφανίζονται στη δήλωση, μεταφέροντας από τα συνολικά ποσά των αντίστοιχων στηλών του εντύπου Ε2 τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία ακινήτου, στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης. Επίσης, γράψτε και τα ποσά της άϋλης εμπορικής αξίας κατά κατηγορία ακινήτου, που καταβλήθηκαν από το μισθωτή πέρα από τα ενοίκια, κατά τη μίσθωση ακινήτου. Στους κωδικούς αυτούς γράφονται τα ενοίκια των ακινήτων, ανεξάρτητα αν είναι διατηρητέα ή όχι, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 16 του ν.3028/2002 και του άρθρου 4 του ν.1577/1985, που ανακατασκευάζονται από 23-4-2010 και μετά.

Κωδικοί 101-102. Γράψτε το σύνολο των ενοικίων που αποκτήσατε από εκμίσθωση γαιών, μεταφέροντας από το συνολικό ποσό της αντίστοιχης στήλης του εντύπου Ε2, τα επί μέρους ποσά αυτών, καθώς και ποσά πέρα από τα ενοίκια που τυχόν καταβάλλονται από το μισθωτή κατά τη μίσθωση του ακινήτου.

Κωδικοί 909-910. Οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται στην περίπτωση που το αναγραφόμενο στους κωδικούς 101 - 102 εισόδημα από εκμίσθωση γεωργικής γης είναι μικρότερο από αυτό που προσδιορίζεται με τη σχετική απόφαση του Υπουργού

Οικονομικών. Σημειώνεται ότι στη στήλη 2 της πρώτης σελίδας του εντύπου Ε2 θα αναγράφεται απαραίτητα ο χαρακτηρισμός της εκμισθούμενης γεωργικής γης (πεδινή, ημιορεινή, ορεινή, αρδευόμενη ή μη ή θερμοκήπιο). Στους κωδικούς λοιπόν 909-910 αναγράφεται το άθροισμα των μεγαλύτερων επί μέρους ενοικίων, που προκύπτουν από τη σύγκριση δηλωθέντων ενοικίων και προσδιοριζομένων με την αντικειμενική μέθοδο. Σας παραθέτουμε το ακόλουθο παράδειγμα: Έστω ότι δηλώθηκε από το φορολογούμενο στο έντυπο Ε2:

Πεδινό μη αρδευόμενο	5	30,00	150,00
Ημιορεινό μη "	2	24,00	48,00
Ορεινό μη "	3	16,00	48,00

και σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που θα εκδοθεί (αντικειμενικός προσδιορισμός εκμίσθωσης γεωργικής γης), τα ποσά διαμορφώνονται όπως παρακάτω:

Χαρακτηρισμός περιοχής	στρέμματα	Ενοίκιο κατα στρέμμα	Σύνολο
Πεδινό μη αρδευόμενο	5	20,00	100,00
Ημιορεινό μη "	2	8,00	16,00
Ορεινό μη "	3	17,00	51,00

Το ποσό που θα γραφτεί στους κωδικούς 909-910 του πίνακα 4E της δήλωσης θα είναι το άθροισμα που προέρχεται από τις κατά περίπτωση μεγαλύτερες τιμές δηλαδή 249 ευρώ ($150 + 48 + 51$).

Κωδικοί 111-112. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτήσατε από υπεκμίσθωση ακινήτων, μεταφέροντας, από τα συνολικά ποσά των αντίστοιχων στηλών του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά αυτών κατά κατηγορία ακινήτου.

Κωδικοί 113-114. Γράψτε το ενοίκιο που καταβάλατε στον εκμισθωτή, εφόσον έχετε αποκτήσει εισόδημα από υπεκμίσθωση ακινήτων.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε περίπτωση υπεκμίσθωσης τμήματος του ακινήτου πρέπει να γράψετε το ενοίκιο που καταβάλατε για το τμήμα αυτό και όχι το ενοίκιο ολόκληρου του ακινήτου.

Κωδικοί 129-130. Γράψτε το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση κατοικιών, εκτός από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης μίας κύριας κατοικίας από γονέα σε παιδί και αντίστροφα επιφάνειας μέχρι διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα, μεταφέροντας από το συνολικό ποσό της αντίστοιχης στήλης του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά αυτών, ανεξάρτητα αν είναι διατηρητέα ακίνητα ή όχι, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 16 του ν.3028/2002 και του άρθρου 4 του ν.1577/1985, που ανακατασκευάζονται από 23-4-2010 και μετά.

Κωδικοί 143-148. Γράψτε το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση ή ιδιοχρησιμοποίηση της χρήσης ακινήτου σύμφωνα με την ανάλυση του πίνακα, μεταφέροντας από τα συνολικά ποσά των αντίστοιχων στηλών του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία ακινήτου στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης, ανεξάρτητα αν είναι διατηρητέα ακίνητα ή όχι, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 16 του ν.3028/2002 και του άρθρου 4 του ν.1577/1985, που ανακατασκευάζονται από 23-4-2010 και μετά.

Κωδικοί 141-142. Γράψτε το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση της χρήσης γαιών, μεταφέροντας από το συνολικό ποσό της αντίστοιχης στήλης του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά αυτών.

Κωδικοί 701702. Συμπληρώστε αυτούς τους κωδικούς ανάλογα με τα αναφερόμενα στους κωδικούς 909-910.

Κωδικοί 123-124. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα των οικοδομών που ανεγέρθηκαν με δαπάνες του μισθωτή, σε έδαφος κυριότητας του εκμισθωτή, αν μετά τη λήξη της μίσθωσης η οικοδομή παραμένει στην κυριότητα του εκμισθωτή, καθώς και το ακαθάριστο εισόδημα για τις βελτιώσεις ή επεκτάσεις, που γίνονται με δαπάνες του μισθωτή σε εκμισθούμενη οικοδομή, αν μετά τη λήξη της μίσθωσης οι βελτιώσεις ή επεκτάσεις παραμένουν στην κυριότητα του εκμισθωτή, μεταφέροντας από τα συνολικά ποσά της αντίστοιχης στήλης του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά αυτών.

Για τον προσδιορισμό της αξίας της ανεγειρόμενης οικοδομής ή της αξίας των βελτιώσεων ή επεκτάσεων μισθωμένης οικοδομής που γίνονται με δαπάνες του μισθωτή, απαιτείται η προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης του μισθωτή, από την οποία να προκύπτει το ύψος των δαπανών που διενεργήθηκαν και απορρέουν από τα επίσημα βιβλία του.

Κωδικοί 125-126. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα των οικοδομών της προηγούμενης περίπτωσης, αν υπάρχει δωρεάν παραχώρηση της χρήσης του εδάφους ή της οικοδομής που βελτιώνεται ή επεκτείνεται, αντίστοιχα.

Κωδικοί 151-152. Γράψτε τα ποσά της πραγματικής δαπάνης που καταβάλατε το έτος 2011 για ασφάλιστρα κατά του κινδύνου πυρκαγιάς ή άλλων κινδύνων, για δικαστικές δαπάνες, για αμοιβή δικηγόρου σε δίκες μισθωτικών διαφορών ή διαφορών μεταξύ ιδιοκτητών και διαχειριστών ιδιοκτησίας κατ' ορόφους των οικοδομών που εκμισθώνονται, ιδιοχρησιμοποιούνται και παραχωρούνται δωρεάν ως κατοικίες, ξενοδοχεία, κλινικές, σχολεία, καταστήματα, γραφεία, βιομηχανοστάσια, εμπορικά κέντρα κτλ. Αν οι πιο πάνω δαπάνες αφορούν κοινόχρηστους χώρους ακινήτου, επιμερίζονται αναλόγως στους συνιδιοκτήτες του.

Κωδικοί 163-164. Γράψτε το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλατε το έτος 2011 με βάση νόμο (ν.813/1978, όπως τροποποιήθηκε με το ν.2041/1992) στο μισθωτή ακινήτου, σε περίπτωση λόγης επαγγελματικής μίσθωσης.

Κωδικοί 165-166. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτήσατε το 2011 από την εκμίσθωση του ακινήτου που αφορά η αποζημίωση των κωδικών 163 - 164.

Κωδικοί 159-160. Γράψτε το συνολικό ποσό των λοιπών δαπανών που εκπίπτουν από το ακαθάριστο εισόδημα από οικοδομές και γαίες (το ποσό που παρέχεται στον ιδιοκτήτη του εδάφους σε οικόπεδο του οποίου κτίστηκε η οικοδομή σας, καθώς και την αξία της, των φόρους κτλ. που βαρύνουν τις γαίες, τις αποσβέσεις για αντιπλημμυρικά έργα κτλ.).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τα εισοδήματα από ακίνητα που βρίσκονται στην αλλοδαπή βλέπε κωδικούς 171 - 174 του πίνακα 4Ζ'.

Κωδικοί 175-176. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα των κατοικιών που εκμισθώνονται, υπεκμισθώνονται και παραχωρούνται δωρεάν, εφόσον καθεμία έχει επιφάνεια πάνω από 300 τ.μ. και το εισόδημά τους αυτό έχει αναγραφεί αντίστοιχα στους κ.α. 103-104, 111-112 και 129-130 του ίδιου πίνακα. Επίσης, στους κωδικούς αυτούς (175-176) αναγράφεται το ακαθάριστο εισόδημα που προκύπτει από την εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση οποιουδήποτε ακινήτου για επαγγελματική ή εμπορική χρήση, ανεξαρτήτως της επιφάνειάς του (συμπεριλαμβανομένων των γαιών), εφόσον με το εισόδημα αυτό έχουν συμπληρωθεί οι αντίστοιχοι κωδικοί αριθμοί του πίνακα αυτού.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους κωδικούς αυτούς δε γράφεται το ακαθάριστο εισόδημα των πιο πάνω ακινήτων που αποκτούν εταιρίες, κοινωνίες, κοινοπραξίες κτλ., που φορολογούνται με το άρθρο 10 του Κ.Φ.Ε.

Κωδικοί 131-132. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα μόνο των οικοδομών που εκμισθώνονται, παραχωρούνται δωρεάν και ιδιοχρησιμοποιούνται ως κατοικίες, οικοτροφεία, σχολεία, φροντιστήρια, αίθουσες κινηματογράφων ή θεάτρων, ξενοδοχεία, νοσοκομεία και κλινικές, εφόσον έχουν χαρακτηριστεί διατηρητέες σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 16 του ν.3028/2002 και του άρθρου 4 του ν. 1577/1985 και ανακατασκευάζονται από 23-4-2010 και μετά.

Κωδικοί 133-134. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα μόνο των οικοδομών που εκμισθώνονται, παραχωρούνται δωρεάν και ιδιοχρησιμοποιούνται ως καταστήματα, γραφεία, αποθήκες, βιομηχανοστάσια ή για οποιαδήποτε άλλη χρήση, εφόσον έχουν χαρακτηριστεί διατηρητέες σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 16 του ν.3028/2002 και του άρθρου 4 του ν. 1577/1985 και ανακατασκευάζονται από 23-42-010 και μετά.

Κωδικοί 741-742. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα μόνο των ακινήτων για τα οποία δε βεβαιώνεται τέλος χαρτοσήμου (εισόδημα από επίταξη ακινήτου από το Δημόσιο, ποσά άϋλης εμπορικής αξίας που καταβλήθηκαν πέρα από τα ενοίκια από το μισθωτή κατά τη μίσθωση ακινήτου κτλ.), εκτός από το ακαθάριστο εισόδημα της περίπτωσης 1ε του πίνακα αυτού. Το εισόδημα αυτό πρέπει επίσης να έχει γραφτεί κατά περίπτωση και στους κωδικούς 103 - 108 και 101 - 910.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4ΣΤ - ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ

Στον πίνακα αυτό θα αναγραφούν τα εισοδήματα από κινητές αξίες ημεδαπής προέλευσης που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις και όχι αυτά που φορολογήθηκαν αυτοτελώς με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης ή εκείνα που καταβλήθηκαν στους δικαιούχους ελεύθερα φόρου.

Κωδικοί 291-292. Γράψτε το συνολικό καθαρό ποσό εισοδήματος από κινητές αξίες ημεδαπής προέλευσης που προκύπτει από τόκους από κάθε τίτλο χρεωστικό, κ.λ.π., που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις, οι οποίοι έγιναν ληξιπρόθεσμοι και απαιτητοί στο έτος 2011, καθώς και τόκους που επιδικάστηκαν με δικαστική απόφαση και καταβλήθηκαν ή πιστώθηκαν στο έτος 2011 (εκτός από αυτούς που αποτελούν εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις ή ελευθέρια επαγγέλματα).

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4Ζ - ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

Στον πίνακα αυτό αναγράφονται τα εισοδήματα που προέρχονται από την αλλοδαπή από τις κατηγορίες που αναλυτικά αναφέρουμε παρακάτω:

Κωδικοί 389-390. Γράψτε το καθαρό ποσό από μισθούς κτλ αλλοδαπής προέλευσης.

Κωδικοί 391-392. Γράψτε το καθαρό ποσό από συντάξεις κτλ. αλλοδαπής προέλευσης.

Κωδικοί 463-464. Γράψτε τα συνολικά καθαρά κέρδη από ατομική γεωργική επιχείρηση στην αλλοδαπή, είτε από συμμετοχή σας σε αλλοδαπές γεωργικές εταιρίες παντός τύπου. Για τις, τυχόν, συμμετοχές σας αυτές επισυνάψτε αναλυτική κατάσταση σύμφωνα με το παρακάτω υπόδειγμα:

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ No 1

Επωνυμία	Χώρα έδρας	Διαχ. περίοδος	Συνολικά καθαρά
Ποσοστό συμμετοχής %	Καθαρά κέρδη που		
Νομική Μορφή	αλλοδαπής επιχείρησης		κέρδη
	μου αναλογούν		

Κωδικοί 471-472. Γράψτε τη ζημιά του ίδιου οικον. έτους από ατομική γεωργική επιχείρηση στην αλλοδαπή, είτε από συμμετοχή σας σε αλλοδαπές γεωργικές εταιρίες παντός τύπου. Για τις, τυχόν, συμμετοχές σας αυτές επισυνάψτε αναλυτική κατάσταση σύμφωνα με παρακάτω υπόδειγμα:

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ No 2

Επωνυμία	Χώρα έδρας	Διαχ. περίοδος	Ζημιές	Ποσοστό
συμμετοχής %	Ζημιές που			
Νομική Μορφή	αλλοδαπής επιχείρησης			
	μου αναλογούν			

Κωδικοί 411-412. Γράψτε τα καθαρά κέρδη από ατομική εμπορική επιχείρηση στην αλλοδαπή και από συμμετοχή σας σε αλλοδαπές εμπορικές εταιρίες παντός τύπου, του υποχρέου ή της συζύγου αντίστοιχα.

Για τις, τυχόν, συμμετοχές σας αυτές επισυνάψτε αναλυτική κατάσταση σύμφωνα με το παραπάνω υπόδειγμα No 1.

Κωδικοί 421-422. Γράψτε τη ζημιά του ίδιου οικον. έτους είτε από ατομική εμπορική επιχείρηση στην αλλοδαπή, είτε από συμμετοχή σας σε αλλοδαπές εμπορικές εταιρίες παντός τύπου. Για τις, τυχόν, συμμετοχές σας αυτές επισυνάψτε αναλυτική κατάσταση σύμφωνα με το παραπάνω υπόδειγμα No 2.

Κωδικοί 509-510. Γράψτε το καθαρό εισόδημα που αποκτήσατε από την ατομική άσκηση ελευθέριου επαγγέλματος στην αλλοδαπή και από συμμετοχή σας σε αλλοδαπές εταιρίες, του υποχρέου ή της συζύγου αντίστοιχα.

Σε περίπτωση συμμετοχής σας στις πιο πάνω εταιρίες κτλ. επισυνάψτε αναλυτική κατάσταση σύμφωνα με το παραπάνω υπόδειγμα No 1.

Κωδικοί 513-514. Γράψτε το ποσό της ζημιάς που προέκυψε είτε από ατομική άσκηση ελευθέριου επαγγέλματος στην αλλοδαπή είτε από συμμετοχή σας σε αλλοδαπές εταιρίες. Σε περίπτωση συμμετοχής σας στις πιο πάνω εταιρίες κτλ. επισυνάψτε αναλυτική κατάσταση σύμφωνα με το παραπάνω υπόδειγμα No 2.

Κωδικοί 295-296. Γράψτε το συνολικό καθαρό ποσό εισοδήματος από κινητές αξίες, αλλοδαπής προέλευσης, γενικά, που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις π.χ. τόκοι δανείων.

Κωδικοί 171-172. Γράψτε το συνολικό ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα που βρίσκονται στην αλλοδαπή, εκτός από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης μίας κύριας κατοικίας από γονέα σε παιδιά και αντίστροφα επιφάνειας μέχρι 200 τ.μ..

Κωδικοί 173-174. Γράψτε, αφού υπολογίσετε, το καθαρό εισόδημα από ακίνητα που βρίσκονται στην αλλοδαπή, μετά την αφαίρεση των πάγιων και πρόσθετων ποσοστών έκπτωσης που προβλέπονται για κάθε περίπτωση ακινήτων από το άρθρο 23 του ν. [2238/1994](#).

Κωδικοί 395-396. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα των κατοικιών που εκμισθώνονται, υπεκμισθώνονται και παραχωρούνται δωρεάν στην αλλοδαπή, εφόσον καθεμία έχει επιφάνεια πάνω από 300 τ.μ., καθώς και το ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση στην αλλοδαπή οποιουδήποτε ακινήτου για επαγγελματική ή εμπορική χρήση, ανεξάρτητα της επιφάνειάς του (συμπεριλαμβανομένων των γαιών). Το εισόδημα αυτό πρέπει επίσης να έχει γραφτεί αντίστοιχα στους κωδικούς αριθμούς 171-172.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 5

A. ΓΕΝΙΚΑ

Στον πίνακα αυτό περιλαμβάνονται τα στοιχεία προσδιορισμού του εισοδήματος με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες, καθώς και τις ετήσιες δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του φορολογουμένου, της συζύγου του και των προσώπων που προστατεύονται από αυτούς. Για την κύρια και δύο δευτερεύουσες κατοικίες είτε ιδιόκτητες, είτε μισθούμενες είτε δωρεάν παραχωρούμενες, και ανεξάρτητα από την επιφάνειά τους, συμπληρώνεται ο υποπίνακας 1α ο οποίος παρατίθεται πάνω από τους κωδικούς 707-708.

Για τη συμπλήρωση των ενδείξεων του υποπίνακα αυτού παραθέτουμε τις ακόλουθες διευκρινήσεις:

Ένδειξη κύρια κατοικία. Γράψτε τη διεύθυνση της κατοικίας αυτής και τις υπόλοιπες τρεις οδούς που περικλείουν το τετράγωνο σε κάθε περίπτωση.

Κωδικός 205. Αναγράψτε τον αριθμό παροχής ρεύματος της ΔΕΗ ή άλλου παρόχου μόνο της κύριας κατοικίας σας, είτε είναι ιδιοκατοικούμενη είτε μισθωμένη είτε δωρεάν παραχωρούμενη. Ο κωδικός αυτός συμπληρώνεται προαιρετικά για πληροφοριακούς λόγους.

Ένδειξη μισθωμένη κατοικία ή δωρεάν παραχωρούμενη. Συμπληρώνεται όταν μισθώνεται κύρια κατοικία ή δευτερεύουσα/ες κατοικία/ες ή σας έχει παραχωρηθεί κύρια ή δευτερεύουσα/ες κατοικία/ες ανεξάρτητα από την επιφάνειά τους. Δε συμπληρώνεται όταν πρόκειται για ιδιόκτητες κατοικίες.

Κωδικός 203. Διαγραμμίστε τη λέξη «NAI» σε περίπτωση που μισθώνετε κύρια κατοικία ή σας έχει παραχωρηθεί δωρεάν κύρια κατοικία, ανεξάρτητα από την επιφάνειά της.

Κωδικοί 207-209. Διαγραμμίστε τη λέξη «NAI» σε περίπτωση που μισθώνετε δευτερεύουσα/σες κατοικίες ή σας έχουν παραχωρηθεί δωρεάν δευτερεύουσα/σες κατοικίες, ανεξάρτητα από την επιφάνειά τους.

Ένδειξη μονοκατοικία. Διαγραμμίστε τη λέξη «NAI» στους κωδικούς 240,241,242 αν η κύρια ή δευτερεύουσα/ες κατοικία/ες είναι μονοκατοικία.

Μονοκατοικία είναι το κτίσμα που αποτελεί λειτουργικά μία μόνο κατοικία με τους βιοηθητικούς χώρους (αποθήκες, θέσεις στάθμευσης κτλ.), η οποία μπορεί να είναι σε ένα όροφο ή σε περισσότερους ορόφους (μεζονέτα) και δεν εφάπτεται με άλλο κτίσμα είτε οριζόντια είτε κάθετα. Μονοκατοικίες θεωρούνται επίσης και κτίσματα σε επαφή με άλλα, που ανήκουν όμως σε διαφορετικές κάθετες ιδιοκτησίες και πληρούν κατά τα λοιπά τις παραπάνω προϋποθέσεις. Οι περιπτώσεις που ακολουθούν δεν χαρακτηρίζονται μονοκατοικίες: α) Διώροφος οικοδομή με ισόγειο κατάστημα και 1ο όροφο κατοικία. β) Ισόγειο διαμέρισμα που βρίσκεται σε επαφή με άλλο ισόγειο. γ) Ισόγεια επαγγελματική στέγη που βρίσκεται σε επαφή με άλλη μονοκατοικία. Τα πιο πάνω ισχύουν ανεξάρτητα να έχει συσταθεί πράξη οριζόντιας ιδιοκτησίας.

Ένδειξη θέση-όροφος. Γράψτε τον όροφο που βρίσκεται η κατοικία π.χ. ισόγειο, 1ος κτλ.

Κωδικός 211. Γράψτε την επιφάνεια της κατοικίας. Στην επιφάνεια αυτή περιλαμβάνεται η επιφάνεια του κύριου χώρου της κατοικίας. Η επιφάνεια των κύριων χώρων της κατοικίας πρέπει να είναι σε ακέραιο αριθμό. Αν υπάρχει δεκαδικό ψηφίο στρογγυλοποιείστε στον αμέσως πλησιέστερο ακέραιο αριθμό πχ. 95,4 γράψτε 95, 95,5 γράψτε 96.

Κωδικός 212. Γράψτε αθροιστικά την επιφάνεια των ιδιόκτητων ή μισθωμένων βιοηθητικών χώρων (γκαράζ και αποθήκη) που είναι ανεξάρτητοι π.χ. στο υπόγειο ή στον ακάλυπτο χώρο της ίδιας οικοδομής. Σε περίπτωση δεκαδικών ισχύουν όσα αναφέρονται στον προηγούμενο κωδικό 211 (κύριοι χώροι). Διευκρινίζεται ότι στον κωδικό αυτό δε θα γραφτεί η επιφάνεια του χώρου στάθμευσης σε πυλωτή. Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση μονοκατοικίας επιπλέον λαμβάνεται αθροιστικά με την επιφάνεια των χώρων του γκαράζ και των αποθηκών η τυχόν επιφάνεια των άλλων βιοηθητικών χώρων, του λεβητοστασίου και του κλιμακοστασίου.

Κωδικοί 213-214. Γράψτε το ποσό της συνιδιοκτησίας ή το ποσοστό συμμετοχής στη δαπάνη ενοικίου βάσει του μισθωτηρίου συμβολαίου σε περίπτωση μισθωμένης

κατοικίας, του υπόχρεου ή της συζύγου μόνο σε ακέραιο ποσοστό. Δηλαδή τυχόν δεκαδικά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη μονάδα π.χ. 39,5% σε 40% ή 35,2% σε 35%. Αν το ποσοστό συνιδιοκτησίας ή ενοικίου έχει μεταβληθεί από οποιαδήποτε αιτία μέσα στο έτος, στους κωδικούς αυτούς δε θα γραφτεί κανένα ποσοστό αλλά θα επισυνάψετε σημείωμα στο οποίο θα γράψετε το αρχικό ποσοστό συνιδιοκτησίας ή ενοικίου με τον αντίστοιχο χρόνο διάρκειας, καθώς και αυτό που προέκυψε από τη μεταβολή με τον αντίστοιχο χρόνο διάρκειας.

Κωδικός 215. Γράψτε τους μήνες ιδιοκατοίκησης ή μίσθωσης ή δωρεάν παραχώρησης, αν πρόκειται για μισθωμένη κατοικία, μέσα στο 2011.

Κωδικός 216. Γράψτε την τιμή ζώνης που ισχύει την 1.1.2011 όταν η τιμή ζώνης είναι από 2.800 ευρώ και άνω.

Ένδειξη πρώτη και δεύτερη δευτερεύουσα κατοικία. Η ένδειξη αυτή αναφέρεται στην πρώτη και στη δεύτερη, από τυχόν περισσότερες, δευτερεύουσες κατοικίες. Συμπληρώστε τα στοιχεία της ένδειξης αυτής, με βάση τα οποία αναφέρονται για την κύρια κατοικία

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οταν κάποια από τις παραπάνω κατοικίες βρίσκεται σε περιοχή εκτός αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, τότε στα στοιχεία του ακινήτου θα γραφτεί μόνο ο νομός και ο δήμος ή κοινότητα, κατά περίπτωση. Σημειώνεται ότι για τις εξοχικές κατοικίες δεν ισχύει πλέον ο περιορισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης σε 3 μήνες το έτος. Επίσης, οι κενές κατοικίες δεν συμπληρώνονται στον πίνακα 5 του εντύπου Ε1 αλλά στο έντυπο Ε2.

Κωδικοί 707 - 708. Γράψτε το ακαθάριστο ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των λοιπών δευτερεύουσών κατοικιών σας. Πιο συγκεκριμένα, θα γράψετε την αντικειμενική δαπάνη των δευτερεύουσών κατοικιών που δε συμπεριλαβατεί στον υποπίνακα 1α που παρατίθεται πάνω από τους κωδικούς αυτούς.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στην περίπτωση που οι δευτερεύουσες κατοικίες, είναι περισσότερες από δύο και επομένως δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στον υποπίνακα 1α που παρατίθεται πάνω από τους κωδικούς 707-708, θα συνυποβάλλεται χειρόγραφη κατάσταση με πίνακα, που θα έχει γραμμογράφηση όμοια με αυτή του πίνακα 1α, στην οποία θα καταχωρούνται οι επιπλέον κατοικίες.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι, οι νομιμοποιήσεις των ημιυπαίθριων χώρων σύμφωνα με τον ν. [3843/2010](#) θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στην συμπλήρωση του υποπίνακα της περ. 1.

Ωστόσο, οι νομιμοποιήσεις αυθαίρετων κατασκευών και αυθαίρετων αλλαγών χρήσης,(υπόγεια και πατάρια) που πραγματοποιήθηκαν με τους ν.[4014/2011](#) και ν.[3843/2010](#), δεν θα ληφθούν υπόψη και δεν θα επηρεάσουν τη συμπλήρωση του υποπίνακα αυτού, για το οικονομικό έτος 2012. Αντίθετα μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών νομιμοποίησής τους θα συμπεριληφθούν στις δηλώσεις του οικον.έτους 2013 και στο εξής.

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά, για τα ογδόντα (80) πρώτα τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων

αυτής, με σαράντα (40) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από ογδόντα ένα (81) μέχρι και εκατόν είκοσι (120) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με εξήντα πέντε (65) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από εκατόν είκοσι ένα (121) μέχρι και διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με εκατόν δέκα (110) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα διακόσια ένα (201) έως τριακόσια (300) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με διακόσια (200) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο και για τα πλέον των τριακοσίων (300) τετραγωνικών μέτρων κύριων χώρων αυτής, με τετρακόσια (400) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο.

Για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των βοηθητικών χώρων της κύριας κατοικίας ορίζεται ποσό σαράντα (40) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο.

Τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές με τιμή ζώνης, σύμφωνα με τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, από 2.800 ευρώ ως 4.999 ευρώ το τ.μ., κατά ποσοστό 40% και για περιοχές με τιμή ζώνης από 5.000 ευρώ και άνω το τ.μ., κατά ποσοστό 70%. Όλα τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για μονοκατοικίες, κατά ποσοστό 20%. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα μιας ή περισσοτέρων ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων δευτερευουσών κατοικιών, καθώς και των βοηθητικών χώρων αυτών, ορίζεται στο ένα δεύτερο (1/2) της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης όπως αυτή ορίζεται ανωτέρω. Διευκρινίζεται ότι τα τέκνα που φιλοξενούνται από τους γονείς τους στην κατοικία των γονέων, καθώς και οι γονείς που φιλοξενούνται στην κατοικία των τέκνων τους δεν επιβαρύνονται με την αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης της κατοικίας η οποία επιβαρύνει τους γονείς που ιδιοκατοικούν (δεν αφορά την δωρεάν παραχώρηση).

Κωδικοί 851- 858. Γράψτε τα ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των επιβατικών ή μεικτής χρήσης ή τύπου JEEP αυτοκινήτων σας ιδιωτικής χρήσης, αφού προηγουμένως γράψετε τις άλλες πληροφορίες που ζητάει ο πίνακας (κωδ. 750-753, 701-704, 761-764, 771-774, 775-778). Στις περιπτώσεις ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων επιβατικών ή μεικτής χρήσης ή αυτοκινήτων τύπου JEEP ιδιωτικής χρήσης, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που αντιστοιχεί στο χρόνο χρησιμοποίησης αυτών, βαρύνει το μισθωτή τους.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για εκείνο ή εκείνα τα αυτοκίνητα που δεν εφαρμόζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης δεν θα συμπληρώνονται οι κωδικοί 851-858. Θα συμπληρώνονται μόνο τα υπόλοιπα στοιχεία της ένδειξης 1γ του Πίνακα 5.

Στην περίπτωση που το σύνολο των αυτοκινήτων της οικογένειάς σας είναι περισσότερα από τέσσερα, θα συμπληρώσετε κατάσταση με την ίδια γραμμογράφηση με εκείνη της ένδειξης 1γ του πίνακα 5 της δήλωσης και θα γράψετε σε αυτήν κάθε ένα από το τέταρτο και επόμενα αυτοκίνητα (και τις πληροφορίες που ζητούνται γι' αυτά) που δεν έχει γραφτεί στις τρεις πρώτες σειρές στον πίνακα 5 της δήλωσης (στην ένδειξη 1γ αυτού) και το σύνολο αυτής της δαπάνης των αυτοκινήτων της κατάστασης αυτής θα αναγραφεί στην τέταρτη σειρά των κωδικών 857-858 και προ αυτού θα αναγραφεί η ένδειξη "ως συνημμένη κατάσταση". Για την ετήσια αντικειμενική δαπάνη που σας βαρύνει από τα αυτοκίνητα εταιρίας ή εταιριών ή κοινωνιών ή κοινοπραξιών που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, θα συμπληρώνεται ανάλογη κατάσταση, στην οποία θα αναλύεται η δαπάνη από τα αυτοκίνητα της εταιρίας, η ιδιότητα των εταιρών (ομόρρυθμος, διαχειριστής Ε.Π.Ε., κτλ.), το ποσοστό συμμετοχής των ομόρρυθμων εταιρών, κτλ.

Επίσης, για την αντικειμενική δαπάνη που σας βαρύνει από τα αυτοκίνητα εταιρίας της οποίας όλα τα μέλη είναι νομικά πρόσωπα, λόγω της συμμετοχής σας σε νομικό πρόσωπο που είναι μέλος της, θα συμπληρώνεται ανάλογη κατάσταση στην οποία εκτός των παραπάνω, θα αναλύεται και η αντικειμενική δαπάνη της εταιρίας της οποίας είστε μέλος λόγω της συμμετοχής της στην άλλη εταιρία, καθώς και της δαπάνης που βαρύνει εσάς. Το ποσό της αντικειμενικής δαπάνης που σας αντιστοιχεί θα μεταφερθεί στους κωδικούς 851-858, κατά περίπτωση, με αναφορά στις οικείες στήλες "ως συνημμένη Κατάσταση No 1" ή "ως συνημμένη κατάσταση No 2" κτλ. κατά περίπτωση.

Ανάλογη κατάσταση θα συμπληρώνεται για τη δαπάνη που σας βαρύνει από τα αυτοκίνητα από τις ατομικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων, τις επιχειρήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων. Για τις ανώνυμες εταιρίες θα συμπληρώσετε όμοια κατάσταση αν έχετε την ιδιότητα του Προέδρου των διοικητικών συμβουλίων τους ή του Διοικητή αυτών ή είστε εντεταλμένος ή διευθύνων σύμβουλός τους. Τα ποσά της δαπάνης που θα γράψετε στους κωδικούς 851-858 της δήλωσης με βάση τους φορολογήσιμους ίππους όπως διαμορφώνονται μετά τη μείωση τους που υπολογίζονται με ορισμένα κριτήρια όπως το χρονικό διάστημα κυκλοφορίας τους στην Ελλάδα (παλαιότητα αυτοκινήτου) κτλ., θα τα βρείτε στον πίνακα που παραθέτουμε στο τέλος του παρόντος.

Για τον υπολογισμό του χρονικού διαστήματος που απαιτείται προκειμένου να γίνει η μείωση της αντικειμενικής δαπάνης επιβατικού ή μεικτής χρήσης ή τύπου JEEP αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης λόγω παλαιότητας, ως πρώτος χρόνος θεωρείται αυτός που το αυτοκίνητο τέθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα σε κυκλοφορία.

Προκειμένου για το οικονομικό έτος 2012 για τον υπολογισμό της μείωσης (30%) λόγω παρόδου των πέντε χρόνων, θα ληφθεί υπόψη το 2006 (χρήση) ως πρώτο έτος, ανεξάρτητα αν το αυτοκίνητο κυκλοφόρησε στην αρχή ή στο τέλος του χρόνου αυτού.

Η μείωση αυτή υπολογίζεται κατά ποσοστό:

- α) 30% για το χρονικό διάστημα παλαιότητας πάνω από 5 μέχρι και 10 έτη,
- β) 50% για το χρονικό διάστημα παλαιότητας πάνω από 10,

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν εφαρμόζεται:

-για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που διαθέτουν πιστοποιητικό αιθεντικότητας το οποίο εκδίδεται από διεθνή ή ημεδαπό φορέα που έχει αρμοδιότητα να εκδίδει τέτοιο πιστοποιητικό καθώς και

-για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης τα οποία είναι ειδικά διασκευασμένα για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπτηρίες που υπερβαίνουν σε ποσοστό το εξήντα επτά τοις εκατό (67%). Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπτήρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπτηρία με ποσοστό πάνω από εξήντα επτά τοις εκατό

(67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνηση τους.

Αν το αυτοκίνητο αγοράσθηκε ή πουλήθηκε ή τέθηκε σε ακινησία ή καταστράφηκε τελείως μέσα στο έτος 2011, από την ετήσια αντικειμενική δαπάνη που αντιστοιχεί σ' αυτό λαμβάνονται υπόψη τόσα δωδέκατα όσοι οι μήνες της κυριότητας ή της κατοχής ή της κυκλοφορίας του. Διάστημα μεγαλύτερο από δεκαπέντε (15) μέρες λογίζεται ως ολόκληρος μήνας.

Το ποσό που προκύπτει από αυτόν τον υπολογισμό, θα το γράψετε δίπλα στον αντίστοιχο κωδικό αριθμό. Για την απόδειξη της ακινησίας ο φορολογούμενος πρέπει μαζί με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος κάθε έτους να υποβάλλει και σχετική βεβαίωση της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.

Η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση το Ι.Χ. επιβατικό αυτοκίνητο ή το αυτοκίνητο μεικτής χρήσης ή το αυτοκίνητο τύπου JEEP, του οποίου κύριος ή κάτοχος είναι ανήλικο παιδί, υπολογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη του γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα ή, αν αυτός έχει χάσει τη γονική μέριμνα, του άλλου γονέα, και κατά συνέπεια η υπόψη δαπάνης πρέπει να αναγράφεται στους κωδικούς 851-858, κατά περίπτωση.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι, οι νεκροφόρες παρότι για τη καταβολή των τελών κυκλοφορίας χαρακτηρίζονται ως επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα, γίνεται δεκτό να μην λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό των αντικειμενικών δαπανών των Ε.Ι.Χ.

Β. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ (Ι.Χ.) ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Αν Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή αστική εταιρία, καθώς και κοινωνία ή κοινοπραξία που ασκούν επιχειρηση ή επάγγελμα, έχει ένα ή περισσότερα από τα προαναφερόμενα αυτοκίνητα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη αυτών μερίζεται μεταξύ των ομόρρυθμων ή απλών, εκτός των ετερόρυθμων, εταιρών ή των μελών της κοινωνίας ή κοινοπραξίας φυσικών προσώπων, κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία, την κοινωνία κτλ. Η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε κάθε εταιρό για κάθε εταιρία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρίας και βαρύνει αυτά τα πρόσωπα, ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής ή κατοικίας τους. Τα παραπάνω εφαρμόζονται ανάλογα και για τα φυσικά πρόσωπα που: α) είναι ταυτόχρονα διαχειριστές και εταίροι Ε.Π.Ε.,

β) είναι εταίροι Ε.Π.Ε. και εφόσον κανείς από τους διαχειριστές της Ε.Π.Ε. δεν είναι εταίρος αυτής, γ) είναι εντεταλμένοι σύμβουλοι, διευθύνοντες σύμβουλοι, διοικητές και πρόεδροι Α.Ε.. Ειδικά στην περίπτωση αυτή (γ) η κατανομή της τεκμαρτής δαπάνης γίνεται ισομερώς με ανάλογη εφαρμογή βέβαια του προηγουμένου (δεύτερου) εδαφίου.

Ανεξάρτητα όμως από τα πιο πάνω οι υπόχρεοι πρέπει να αναγράψουν όλα τα στοιχεία των Ε.Ι.Χ., Μ.Χ. και τύπου JEEP αυτοκινήτων της εταιρίας στον πίνακα 5 (ένδειξη 1γ).

Εάν ο χώρος δεν επαρκεί για να αναγραφούν όλα τα στοιχεία όλων των αυτοκινήτων που λαμβάνονται υπόψη, προκειμένου να υπολογιστεί η οικεία δαπάνη που βαρύνει το φορολογούμενο και τη σύζυγό του, θα γραφτούν, κατά την εξής σειρά:

α) Τα στοιχεία που απαιτούνται για κάθε αυτοκίνητο που ανήκει στο φορολογούμενο, στη σύζυγό του και στα πρόσωπα που τους βαρύνουν και των οποίων η αντίστοιχη δαπάνη βαρύνει το φορολογούμενο και τη σύζυγό του, καθώς και το ποσό της δαπάνης αυτής.

β) Τα ίδια στοιχεία και ποσά δαπάνης, για κάθε E.I.X. ή M.X. αυτοκίνητο ή αυτοκίνητο τύπου JEEP, που ανήκει σε ατομική επιχείρηση του φορολογουμένου ή της συζύγου του.

γ) Τα στοιχεία κάθε εταιρίας ή κοινοπραξίας κτλ. με τη δαπάνη των αυτοκινήτων της οποίας βαρύνεται και ο φορολογούμενος ή σύζυγός του και το ποσό της δαπάνης που αντιστοιχεί στο φορολογούμενο ή τη σύζυγό του. Επίσης, πρέπει να συνταχθεί κατάσταση με ανάλογη εφαρμογή όσων έχουν προαναφερθεί (ή στην ίδια κατάσταση που συντάσσουν λόγω του ότι το σύνολο των αυτοκινήτων είναι περισσότερα από τέσσερα), όπου θα αναγράψουν τα αυτοκίνητα της κάθε εταιρίας και επιπλέον των στοιχείων που αναφέρονται στην ένδειξη 1γ του πίνακα 5, θα γραφτούν:

α) Το ποσοστό συμμετοχής του φορολογουμένου ή της συζύγου του, κατά περίπτωση, στην εταιρία, καθώς και το συνολικό ποσοστό συμμετοχής στην ίδια εταιρία όλων των φυσικών προσώπων που είναι ομόρρυθμοι εταίροι προκειμένου για ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία ή απλοί εταίροι προκειμένου για αστική εταιρία ή εταίροι που είναι ταυτόχρονα διαχειριστές προκειμένου για E.P.E. ή εταίροι E.P.E. στην περίπτωση που κανείς από τους εταίρους της δεν είναι και διαχειριστής αυτής.

β) Ο αριθμός των προσώπων που είναι εντεταλμένοι σύμβουλοι, διευθύνοντες σύμβουλοι, διοικητές A.E. και πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων τους.

Αν όλα τα μέλη O.E. ή E.E. ή E.P.E. ή αστικής εταιρίας, καθώς και κοινωνίας ή κοινοπραξίας, που προαναφέρθηκαν, είναι νομικά πρόσωπα, τότε η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει με βάση τα αυτοκίνητα (E.I.X. ή τύπου JEEP ή μεικτής χρήσης) της υπόψη εταιρίας κτλ. μερίζεται μεταξύ των νομικών προσώπων που είναι μέλη αυτής (εκτός των ετερόρρυθμων εταιριών) σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν. Στη συνέχεια η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί στο κάθε μέλος (ΝΠ) επιμερίζεται στα φυσικά πρόσωπα μέλη αυτού του ΝΠ, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν στα τρία πρώτα εδάφια του παρόντος (κεφάλαιο 5B - Αυτοκίνητα Επιχειρήσεων).

-Για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν έχουν εγκαταστάσεις στην Ελλάδα αλλά υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης, καθώς και για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις που δεν υπάγονται στις διατάξεις του αν. v.[89/1967](#), του αν. v.378/1968 και του άρθρου 25 του v.[27/1975](#), το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης, που προκύπτει με βάση αυτοκίνητα αυτής της περίπτωσης ιδιοκτησίας του αλλοδαπού νομικού προσώπου ή ιδιοκτησίας ή κατοχής γραφείου, υποκαταστήματος ή πρακτορείου της επιχείρησης εγκατεστημένου στην Ελλάδα, βαρύνει το πρόσωπο που εκπροσωπεί στην Ελλάδα το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο, την αλλοδαπή επιχείρηση ή προϊσταται του οικείου γραφείου ή υποκαταστήματος ή πρακτορείου.

-Προκειμένου για εκπαιδευτές οδηγών αυτοκινήτων, καθώς και για τις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων, που χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτόν περισσότερα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη το αυτοκίνητο που δίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη. Και στην περίπτωση όμως αυτή οι υπόχρεοι πρέπει να αναγράφουν όλα τα αυτοκίνητα που χρησιμοποιούνται γι' αυτόν το σκοπό, αλλά στους κωδικούς 851-858 θα συμπεριλάβουν μόνο τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της υπόψη επιχείρησης που χρησιμοποιείται γι' αυτόν το σκοπό.

-Στις περιπτώσεις ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων επιβατικών ιδιωτικής ή μεικτής χρήσης, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που αντιστοιχεί στο χρόνο χρησιμοποίησης αυτών, βαρύνει το μισθωτή τους.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι σε κάθε περίπτωση το άθροισμα των ποσών που αναγράφεται στους κωδικούς 851, 853, 855 και 857 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος πρέπει να ισούται με τη συνολική δαπάνη που βαρύνεται ο φορολογούμενος λόγω των Ε.Ι.Χ. ή Μ.Χ. αυτοκινήτων ή αυτοκινήτων τύπου JEEP, η δαπάνη των οποίων στο σύνολό της ή κατά μέρος της βαρύνει το φορολογούμενο. Το ίδιο ισχύει και για τη σύζυγο του φορολογουμένου ως προς τα ποσά που έχουν αναγραφεί στους κωδικούς 852, 854, 856 και 858 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Γ. ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Κωδικοί 711-714. Γράψτε το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης σκαφών αναψυχής (εξαιρούνται τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης). Το ύψος της δαπάνης αυτής καθορίζεται ανάλογα με την κατηγορία του σκάφους, ως εξής:

α) για μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους μέχρι πέντε (5) μέτρα, στο ποσό των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ, ενώ για τα πάνω από πέντε (5) μέτρα το ποσό αυτό αυξάνεται κατά δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ το μέτρο,

β) για ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρους ενδιαίτησης, ολικού μήκους μέχρι και επτά (7) μέτρα, δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ, πάνω από επτά (7) και μέχρι δέκα (10) μέτρα προστίθενται τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δέκα (10) και μέχρι δώδεκα (12) μέτρα προστίθενται επτά χιλιάδες πεντακόσια (7.500) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δώδεκα (12) και μέχρι δεκαπέντε (15) μέτρα δέκα πέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δεκαπέντε (15) και μέχρι δεκαοκτώ (18) μέτρα είκοσι δύο χιλιάδες πεντακόσια (22.500) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δεκαοκτώ (18) και μέχρι είκοσι δύο (22) μέτρα τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους και πάνω από είκοσι δύο (22) μέτρα προστίθενται πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους.

Τα παραπάνω ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης μειώνονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) προκειμένου για ιστιοφόρα σκάφη. Κατά το ίδιο ποσοστό μειώνονται και για πλοία αναψυχής που έχουν κατασκευασθεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ ολοκλήρου από ξύλο, τύπων "τρεχαντήρι", "βαρκαλάς", "πέραμα", "τσερνίκι" και "λίμπερτυ", που προέρχονται από την ελληνική ναυτική παράδοση. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη από κάθε σκάφος μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητα

του κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από πέντε (5) έτη και μέχρι δέκα (10) έτη από το έτος που νηολογήθηκε για πρώτη φορά και τριάντα τοις εκατό (30%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από δέκα (10) έτη.

Ένδειξη Ιστιοφόρα : Διαγραμίστε τη λέξη "ΝΑΙ" σε περίπτωση κατοχής ή χρήσης ιστιοφόρου σκάφους αναψυχής.

Ένδειξη "Χώροι Ενδιαίτισης" : Διαγραμίστε τη λέξη "ΝΑΙ" σε περίπτωση που το σκάφος σας διαθέτει χώρο ενδιαίτισης.

Κωδικός 747-748. Γράψτε τα μέτρα μήκους του σκάφους αναψυχής. Σημειώνεται ότι όταν το μήκος δεν είναι ακέραιος αριθμός μέτρων, τότε γράφεται ο αμέσως επόμενος ακέραιος αριθμός μέτρων. Διευκρινίζεται ότι ως μήκος του σκάφους θεωρείται το μήκος της ευθείας γραμμής που ενώνει τα πιο απομακρυσμένα σημεία της πλώρης και της πρύμνης του σκάφους.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι όσα προαναφέρθηκαν για τα αυτοκίνητα, συμπεριλαμβανομένης και της ακινησίας, εφαρμόζονται ανάλογα και στην αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης με βάση την κυριότητα ή κατοχή σκαφών αναψυχής, ενώ η μείωση λόγω παλαιότητας ρυθμίζεται ειδικά όπως προαναφέρθηκε. Για την απόδειξη του χρόνου ακινησίας πρέπει να συνυποβάλλεται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος βεβαίωση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής για το ακριβές χρονικό διάστημα (χρόνος έναρξης και λήξης ακινησίας ή συνέχιση της ακινησίας κατά την 31η Δεκεμβρίου του έτους), που θα προκύπτει από τις αντίστοιχες καταχωρήσεις σε σχετικό βιβλίο που θα τηρείται από αυτή.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν εφαρμόζεται η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης κυριότητας ή κατοχής μονίμων κατοίκων εξωτερικού. Για τα σκάφη που δεν εφαρμόζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν συμπληρώνονται οι κωδικοί 713-714 αλλά απλώς συμπληρώνονται τα υπόλοιπα στοιχεία της ένδειξης 1δ του πίνακα 5 (όνομα σκάφους, αριθμός και λιμάνι νηολογίου μέτρα μήκους κ.λ.π.).

Κωδικοί 731-732. Γράψτε το ποσό της αμοιβής του πληρώματος προκειμένου για σκάφη αναψυχής με μόνιμο πλήρωμα, ναυτολογημένο για μέρος ή για ολόκληρο το έτος.

Κωδικοί 715-716. Γράψτε το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης αεροσκαφών και ελικοπτέρων. Η αντικειμενική αυτή δαπάνη για κάθε αεροσκάφος κτλ. καθορίζεται ως εξής:

- α) Για ανεμόπτερα στο ποσό των οκτώ χιλιάδων (8.000) ευρώ.
- β) Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα, καθώς και ελικόπτερα, στο ποσό των εξήντα πέντε χιλιάδων (65.000) ευρώ για τους εκατόν πενήντα (150) πρώτους ίππους ισχύος του κινητήρα τους που προσαυξάνεται με το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ για κάθε ίππο πάνω από τους εκατόν πενήντα (150) ίππους.
- γ) Για αεροσκάφη αεριωπροωθούμενα (JET) στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ για κάθε λίμπρα ώθησης.

Όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω για τα αυτοκίνητα (ιδιοκτησία επιχειρήσεων, ανηλίκων κτλ.) εκτός της παλαιότητας και της ακινησίας εφαρμόζονται ανάλογα και σε αυτήν την περίπτωση αντικειμενικής δαπάνης.

δ) Για τις υπερελαφρές πτητικές αθλητικές μηχανές (Υ.Π.Α.Μ.) που υπάγονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 του υπ' αριθμ. Δ2/26314/8802/27.7.2010 Κανονισμού υπερελαφρών πτητικών αθλητικών μηχανών (ΦΕΚ 1360 Β'), στο ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

Κωδικοί 765-766. Γράψτε το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης με βάση τις δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες) που έχετε στην κυριότητα ή στην κατοχή σας. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης που προκύπτει για τον κύριο ή κάτοχο αυτής, ορίζεται, ανάλογα με την επιφάνεια της, ανά κλίμακα, σε εκατόν εξήντα (160) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο μέχρι και τα εξήντα (60) τετραγωνικά μέτρα και σε τριακόσια (320) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο για επιφάνεια άνω των εξήντα (60) τετραγωνικών μέτρων.

Προκειμένου για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης τα παραπάνω ποσά διπλασιάζονται. Στην περίπτωση που έχετε στην κυριότητα ή στην κατοχή σας περισσότερες από μία πισίνες, θα συμπληρώσετε κατάσταση με την ίδια γραμμογράφηση με εκείνη της ένδειξης 1στ του πίνακα 5 της δήλωσης και θα γράψετε σε αυτή καθεμιά από τις πισίνες (και τις πληροφορίες που ζητούνται γι' αυτές), καθώς και τη διεύθυνση του ακινήτου στο οποίο βρίσκεται η κάθε πισίνα και το σύνολο αυτής της δαπάνης των δεξαμενών κολύμβησης της κατάστασης αυτής θα αναγραφεί στους κωδικούς 765-766 και προ αυτών θα αναγραφεί η ένδειξη "ως συνημμένη κατάσταση".

Κωδικός 767. Συμπληρώνεται η επιφάνεια εξωτερικής πισίνας (σε τ.μ.)

Κωδικός 768. Συμπληρώνεται η επιφάνεια εσωτερικής πισίνας (σε τ.μ.)

Κωδικός 769. Γράψτε την ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλετε για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, με εξαίρεση τα εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, καθώς και τα ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες, όπως προκύπτει από τις σχετικές αποδείξεις παροχής υπηρεσιών.

Κωδικός 770. Γράψτε την ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλετε για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό, η οποία ορίζεται στο εκάστοτε κατώτατο όριο αμοιβών όπως αυτό προσδιορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν εφαρμόζεται η αντικειμενική δαπάνη όταν ο φορολογούμενος απασχολεί έναν μόνο οικιακό βοηθό ή όταν ο ίδιος ή πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν και τον βαρύνει έχει αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό και πάνω (67%) από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή είναι ηλικίας άνω των εξήντα πέντε (65) ετών και απασχολεί ένα νοσοκόμο.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι οι ανωτέρω ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες εφαρμόζονται μειωμένες κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) προκειμένου για συνταξιούχους οι οποίοι έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους. Η μείωση αυτή θα γίνει από την Γ.Γ.Π.Σ..

Επίσης, από τη Γ.Γ.Π.Σ. θα προστίθεται η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη του φορολογούμενου που ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση.

Κωδικοί 719-720. Γράψτε τα συνολικά ποσά (τίμημα και λοιπά έξοδα) που καταβάλλατε (σε μετρητά) το 2011 για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων Ι.Χ., δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων της οικογένειάς σας ή της ατομικής επιχείρησής σας. Εξαιρούνται όσα αποτελούν το άμεσο αντικείμενο εμπορικής δραστηριότητας καθώς και τα επιβατικά Δ.Χ. και Ι.Χ. καθώς και τα φορτηγά Δ.Χ. και Ι.Χ. που αποτελούν πάγιο εξοπλισμό επαγγελματικής χρήσης. Επίσης εξαιρούνται τα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα που είναι ειδικά διασκευασμένα για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν σε ποσοστό το εξήντα επτά τοις εκατό (67%). Εφόσον συντρέχει κάποια από τις παραπάνω περιπτώσεις που εξαιρούνται της δαπάνης απόκτησης, δε θα συμπληρώνονται οι κωδικοί αυτοί. Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά ανάπηρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία με ποσοστό τουλάχιστον 67% ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνησή τους. Επισυνάψτε κατάσταση στην οποία για κάθε όχημα που αγοράσατε θα αναγράψετε το είδος του οχήματος (φορτηγό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης, επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης, τρίτροχο αυτοκινούμενο όχημα κτλ.), τον αριθμό κυκλοφορίας του, τα κυβικά εκατοστά, το μεικτό και καθαρό βάρος προκειμένου για φορτηγά κτλ., τους μήνες κυριότητας, το ποσοστό συνιδιοκτησίας, το έτος πρώτης κυκλοφορίας, τα στοιχεία του αγοραστή και του πωλητή κτλ., τα ποσά που καταβάλλατε το 2011 (τίμημα, τυχόν συμβολαιογραφικά έξοδα, τυχόν εισφορές ή δασμούς στο δημόσιο, τυχόν αμοιβή σε μεσίτη κτλ.) για την αγορά κάθε τέτοιου οχήματος και το άθροισμα των ποσών αυτών για το σύνολο των οχημάτων θα το μεταφέρετε στους κωδικούς 719-720 της δήλωσης. Στη σχετική κατάσταση που θα επισυνάψετε, εκτός των άλλων, θα αναγράψετε και τον τρόπο καταβολής της οικείας δαπάνης (εφάπαξ ή σε δόσεις) και θα επισυνάψετε τα νόμιμα δικαιολογητικά.

Κωδικοί 721-722. Γράψτε συνολικά το ποσό που καταβάλλατε (σε μετρητά) το 2011 για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής (στα οποία υπάγονται και τα "τζετ σκι") και αεροσκαφών (εξαιρούνται όσα αποτελούν το άμεσο αντικείμενο εμπορικής δραστηριότητας, καθώς και όσα αποτελούν πάγιο εξοπλισμό επαγγελματικής χρήσης). Προκειμένου για αγορά πλοίων αναψυχής (στα οποία υπάγονται και τα "τζετ σκι") επισυνάψτε σχετική κατάσταση όπου για κάθε σκάφος θα συμπληρώσετε τα εξής στοιχεία: ονοματεπώνυμο και ΑΦΜ αγοραστή και πωλητή, όνομα σκάφους, αριθμό και λιμάνι νησολογίου, μέτρα μήκους, έτος πρώτης νησολόγησης, το ποσό δαπάνης (τίμημα που καταβάλατε, συμβολαιογραφικά έξοδα κτλ.) για κάθε τέτοιο σκάφος, τρόπο καταβολής της δαπάνης (εφάπαξ ή σε δόσεις) και τα νόμιμα επίσημα δικαιολογητικά στοιχεία και τέλος αναγράψτε το σύνολο των δαπανών που καταβάλλατε το 2011 για την αγορά όλων των σκαφών αναψυχής που αγοράσατε. Προκειμένου για αγορά αεροσκαφών, ελικοπτέρων, ανεμοπτέρων, επισυνάψτε σχετική κατάσταση στην οποία θα συμπληρώσετε τα σχετικά στοιχεία για κάθε τέτοια αγορά και θα επισυνάψετε και τα νόμιμα δικαιολογητικά, κατά αναλογία με όσα προαναφέρθηκαν

για την αγορά σκαφών αναψυχής και τέλος θα γράψετε το σύνολο των δαπανών που καταβάλατε το 2011 για την αγορά όλων των αεροσκαφών που αγοράσατε.

Κωδικοί 723-724. Γράψτε το συνολικό ποσό που καταβάλατε (σε μετρητά) το 2011 για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας. Εξαιρούνται αυτά που αποτελούν αρδευτικό εξοπλισμό γεωργικής εκμετάλλευσης, καθώς και όσα αποτελούν το άμεσο αντικείμενο της ασκούμενης εμπορικής δραστηριότητας. Εξαιρούνται επίσης αυτά που αποτελούν πάγιο εξοπλισμό επαγγελματικής χρήσης και αποκτώνται από πρόσωπα πού ασκούν εμπορική ή γεωργική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα. Ως κινητά πράγματα μεγάλης αξίας νοούνται εκείνα που η αξία τους υπερβαίνει το ποσό των 10.000 ευρώ. Αν η αξία κάθε πράγματος είναι μικρότερη του ποσού αυτού, τα αγορασθέντα όμως πράγματα αποτελούν, κατά τις συναλλακτικές αντιλήψεις, ενιαίο σύνολο, τότε για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία όλων αυτών των πραγμάτων, εφόσον υπερβαίνει το ποσό των 10.000 ευρώ. Επισυνάψτε κατάσταση στην οποία για κάθε τέτοιο κινητό πράγμα θα αναγράψετε το είδος του, τα στοιχεία του αγοραστή και του πωλητή, το στοιχείο που εκδόθηκε για τη συναλλαγή (αριθμός και ημερομηνία στοιχείου), το ποσό που καταβάλατε για την αγορά του, τον τρόπο καταβολής της οικείας δαπάνης, καθώς και φωτοαντίγραφο του υπόψη στοιχείου που εκδόθηκε ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους κωδικούς αριθμούς 719-724 του πίνακα 5 και στις σχετικές καταστάσεις θα συμπεριλάβετε και τα ποσά των δόσεων που καταβλήθηκαν μέσα στο 2011 (π.χ. για αγορά αυτοκινήτου κτλ.) που προέρχονται από αντίστοιχες συναλλαγές που έγιναν σε προηγούμενα έτη. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι δεν λαμβάνεται υπόψη μέχρι και την 31.12.2013 η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από την αγορά ή τη χρονομεριστική ή τη χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή την ανέγερση οικοδομών ή την κατασκευή δεξαμενών κολύμβησης και επομένως διαγράφηκαν οι κωδικοί 735-736 και 737-738 από το πίνακα 5 της φορολογικής δήλωσης.

Κωδικοί 725-726. Γράψτε το ποσό της ετήσιας δαπάνης που καταβάλατε το έτος 2011 για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον αυτά συνολικά υπερβαίνουν ετησίως τα 300 ευρώ, εκτός από τις δωρεές προς το Δημόσιο, τους δήμους, τις κοινότητες του Κράτους, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και τα προνοιακά ιδρύματα του ευρύτερου δημόσιου τομέα (κρατικά νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου), ως και τα προνοιακά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου των οποίων οι εν γένει δαπάνες λειτουργίας καλύπτονται τουλάχιστον κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%) με επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Επίσης, εξαιρούνται από το τεκμήριο, οι δωρεές ή χορηγίες προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και τα μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς. Επισυνάψτε κατάσταση με τα στοιχεία του δωρητή, του δωρολήπτη, το ποσό για κάθε δωρεά ή χορηγία, καθώς και φωτοαντίγραφο της τυχόν δήλωσης άτυπης δωρεάς κτλ.

Κωδικοί 727-728. Γράψτε το ποσό της ετήσιας δαπάνης που καταβάλατε το έτος 2011 για την τοκοχρεο λυτική απόσβεση δανείων και πιστώσεων γενικά. Επίσης, γράψτε το ποσό που καταβά λατε για την τοκοχρεολυτική απόσβεση των χρεώσεων

των πιστωτικών καρτών, εφόσον οι χρεώσεις αυτές οφείλονται σε αγορά μη καταναλωτικών αγαθών μέσω αυτών των πιστωτικών καρτών (αγορά αυτοκινήτου, μηχανήματος, πινάκων ζωγραφικής και λοιπών περιουσιακών στοιχείων). Στην περίπτωση αναγραφής ποσού στους κωδικούς 727-728, θα συμπεριλάβετε στα ποσά αυτά και το ποσό τυχόν τόκων υπερημερίας. Επίσης στους κωδικούς αυτούς θα αναγράψετε το συνολικό ποσό που καταβάλατε το 2011 για χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους κωδικούς 727-728 γράψτε για τις αγορές των περιουσιακών στοιχείων που αναφέρονται στους κωδικούς 719-724 και για αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών ή την κατασκευή δεξαμενών κολύμβησης τις οποίες εξοφλήσατε μέσω πιστωτικών καρτών, ενώ τα ποσά που καταβάλατε σε μετρητά γράψτε τα στους κωδικούς 719 έως 724.

Δ. ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει από την κύρια και τις δευτερεύουσες κατοικίες καθώς και αυτό που προσδιορίστηκε στους κωδικούς 707-769 και 851-858 μπορεί να αμφισβηθεί από το φορολογούμενο όταν η πραγματική δαπάνη του φορολογουμένου και των μελών που τον βαρύνουν είναι μικρότερη από την αντικειμενική δαπάνη, όπως αποδεικνύεται από τον υπόχρεο με βάση πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία. Η επίκληση των περιστατικών αυτών μπορεί να γίνει από όλους τους υποχρέους. Ενδεικτικά, αναφέρουμε ορισμένες περιπτώσεις:

- α) Όσοι υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους στις Ένοπλες Δυνάμεις.
- β) Όσοι είναι φυλακισμένοι.
- γ) Όσοι νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική.
- δ) Όσοι είναι άνεργοι και για το χρονικό διάστημα που δικαιούνται βοήθημα ανεργίας.
- ε) Όσοι συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης, γιατί αποδεικνύεται ότι στις δαπάνες συμβάλλουν οι συγγενείς αυτοί οι οποίοι πραγματοποιούν εισόδημα από εμφανείς πηγές.
- στ) Οι ορφανοί ανήλικοι, οι οποίοι έχουν στην κυριότητά τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, από κληρονομιά του πατέρα ή της μητέρας τους.
- ζ) Όσοι, προσκομίζουν στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι από γεγονότα ανώτερης βίας πραγματοποίησαν δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική.

Για παράδειγμα στην περίπτωση που φορολογούμενος/η δεν έχει πληρωθεί για έναν ολόκληρο χρόνο από την εργασία του και δεν έχει κανένα άλλο εισόδημα ούτε αυτός ούτε ο/η σύζυγός του, τότε το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει από την ιδιοκτησία Ι.Χ. αυτοκινήτου αμφισβητείται και δεν υπολογίζεται.

Ο φορολογούμενος που επικαλείται τα πιο πάνω περιστατικά έχει υποχρέωση να υποβάλει μαζί με τη δήλωσή του και τα αναγκαία δικαιολογητικά, καθώς και δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν ότι πραγματοποίησε δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική, τα οποία αφού εξεταστούν από τον αρμόδιο προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. αιτιολογημένα γίνονται αποδεκτά ή απορρίπτονται.

Στις πιο πάνω α' και ε' περιπτώσεις, η διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής και της πραγματικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής

αντικειμενικής δαπάνης του γονέα ή του τέκνου που συμβάλλει στις δαπάνες διαβίωσης του υπόχρεου.

Αν πρόκειται για τους γονείς, η διαφορά αντικειμενικής δαπάνης καταλογίζεται σε εκείνον που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα.

Ε. ΛΟΙΠΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ & ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ

Το τεκμήριο προσδιορισμού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης δεν εφαρμόζεται (εκτός από τις περιπτώσεις που έχουν ήδη αναφερθεί) στις εξής περιπτώσεις:

- α) Προκειμένου για αντικειμενική δαπάνη η οποία προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης αναπήρου, το οποίο απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας.
- β) Προκειμένου για αλλοδαπό προσωπικό που δεν διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα ή ημεδαπό προσωπικό που διαμένει μόνιμα στο εξωτερικό και απασχολείται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις του α. ν. [89/1967](#) (ΦΕΚ 132 Α), του α. ν. 378/1968 (ΦΕΚ 82 Α) και του άρθρου 25 του ν. [27/1975](#) (ΦΕΚ 77 Α), για το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης, η οποία προκύπτει βάσει του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης ή της κατοικίας.
- γ) Προκειμένου για επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων που έχουν υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς φορολογίας του άρθρου 45 του ν. [2859/2000](#), για την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει των επιβατικών αυτοκινήτων που έχουν αγορασθεί για μεταπώληση με βάση τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν. [2859/2000](#), εφόσον η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας του μεταβιβαζόμενου αυτοκινήτου οχήματος έχουν παραμείνει στη ΔΟΥ στην οποία έγινε η μεταβίβαση του αυτοκινήτου προς την επιχείρηση μεταπώλησης μέχρι και την ημερομηνία μεταπώλησης από αυτή σε τρίτο και το αυτοκίνητο κατά το χρονικό αυτό διάστημα δεν κυκλοφόρησε παράνομα. Για τις μεταπωλήσεις αυτής της περίπτωσης δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 10 μέχρι και 14 του άρθρου 81. Οι μεταπωλήσεις επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση μαζί με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος να συνυποβάλουν υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, στην οποία να αναγράφουν τα πιο πάνω αυτοκίνητα που αγόρασαν ή πώλησαν στο οικείο έτος. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή αυτής της περίπτωσης.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από τα προς πώληση οχήματα, όταν δεν κατατεθούν η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας τους στη Δ.Ο.Υ. , δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της επιχείρησης.

δ) Προκειμένου για αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής μονίμων κατοίκων εξωτερικού.

ε) Προκειμένου για αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν εμπορική ή γεωργική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα,

στ) Προκειμένου για φυσικό πρόσωπο που έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του στην αλλοδαπή, εφόσον δεν αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα.

Σημειώνεται ότι στις παραπάνω περιπτώσεις οι φορολογούμενοι πρέπει να συμπληρώσουν όλες τις οικείες στήλες που τους αφορούν στη δήλωση, καθώς και στην τυχόν κατάσταση των αυτοκινήτων που θα έχουν συμπληρώσει, σύμφωνα με όσα έχουν προαναφερθεί. Δε θα γραφτεί μόνο το ποσό της αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει:

- α) με βάση το Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητο στις περιπτώσεις α', β', γ', ε' και στ'
- β) με βάση το σκάφος αναψυχής της περίπτωσης δ' και στ'
- γ) με βάση την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από δευτερεύουσα κατοικία στην περίπτωση β' και στ'.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 6

Στον πίνακα αυτό θα γράψετε τα πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία καθώς και τα ποσά που μειώνουν τη διαφορά μεταξύ του συνολικού εισοδήματος και της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης.

Κωδικοί 655-656. Γράψτε το συνολικό καθαρό εισόδημα που δηλώσατε για το 2011, αλλά που δεν υπάρχει την 1.1.2012.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Τα ποσά που θα συμπληρώσετε στους κωδικούς αυτούς, πρέπει να είναι αυτά που δηλώσατε στους προηγούμενους πίνακες μειωμένα κατά τα ποσά των απαλλαγών που ορίζει ο νόμος.

Κωδικοί 693-694. Γράψτε το ποσό της ετήσιας συνολικής αντικειμενικής δαπάνης και της δαπάνης απόκτησης περιουσιακών στοιχείων που δεν υπάρχει την 1.1.2012, εφόσον αυτό το ποσό το έχετε αναγράψει στον πίνακα 5 της δήλωσης. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση μεταβίβασης μέσα στο έτος κάποιου ακινήτου από αυτά για τα οποία υπολογίζεται αντικειμενική δαπάνη, το ποσό αυτής θα υπολογιστεί χειρόγραφα και θα αναγραφεί στους κωδικούς αυτούς από τον ίδιο τον φορολογούμενο.

Κωδικοί 659-660. Γράψτε τα χρηματικά ποσά ή τα πραγματικά έσοδα που αποκτήσατε το 2011, τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο (εισόδημα από πράξεις REPOS, αναπτηρικές συντάξεις, συντάξεις αλλοδαπής προέλευσης που φορολογούνται μόνο στην αλλοδαπή, σύνταξη και επιδόματα πολύτεκνης μητέρας, κέρδη από πώληση μετοχών εισιγμένων στο X.A.A. και μη εισιγμένων στο X.A.A., ειδικά επιδόματα επικίνδυνης εργασίας, μερίσματα ημεδαπών και αλλοδαπών ναυτιλιακών εταιριών που απαλλάσσονται από το φόρο κτλ.). Γράψτε τα χρηματικά ποσά ή τα έσοδα που αποκτήσατε το 2011, τα οποία φορολογούνται με ειδικό τρόπο (π.χ. τόκοι καταθέσεων τραπεζών ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, τόκοι έντοκων γραμματίων του Δημοσίου, τόκοι ομολόγων του Δημοσίου, τόκοι από ομολογίες που εκδίδονται από εταιρίες ή επιχειρήσεις που εδρεύουν στην Ελλάδα, τόκοι ομολογιακών δανείων που εκδίδονται στην αλλοδαπή, αμοιβές και μισθοί μελών Δ.Σ. ανώνυμης εταιρίας που έγινε παρακράτηση φόρου 35%, αποζημίωση ν.2112/1920, ωφέλεια από πώληση εταιρικού μεριδίου, μερίσματα ημεδαπών Α.Ε., κέρδη που διανέμουν ημεδαπές ΕΠΕ και συνεταιρισμοί, κλπ.), όπως αυτά προκύπτουν μετά την αφαίρεση του φόρου εισοδήματος που τα βαρύνει καθώς και τα μερίσματα από αλλοδαπές ανώνυμες εταιρίες, αλλοδαπές Ε.Π.Ε. κ.λ.π.. Επισημαίνεται ότι σε

περίπτωση που οι τόκοι καταθέσεων αλλοδαπής προέλευσης καθώς και τα μερίσματα αλλοδαπής προέλευσης, παραμένουν στην αλλοδαπή, ο δικαιούχος πρέπει να αποδίδει ο ίδιος το φόρο 10% εφάπαξ με την υποβολή δήλωσης στη ΔΟΥ στην οποία υπάγεται. Περαιτέρω, στους κωδικούς αυτούς θα γραφτούν τα κέρδη φυσικών προσώπων και πολύ μικρών επιχειρήσεων, που εμπίπτουν στη Σύσταση [2003/361/EK](#) της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, από τη διάθεση παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας προς την εταιρεία "Δ.Ε.Η. Α.Ε." ή άλλο προμηθευτή, μετά από την ένταξη τους στο "Ειδικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων μέχρι δέκα (10) kw", κατόπιν αποφάσεως των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 14 του ν. [3468/2006](#) (ΦΕΚ 8 Α').

ΠΡΟΣΟΧΗ: Τα ποσά των επιδοτήσεων ή αποζημιώσεων επί της γεωργικής παραγωγής σε περιπτώσεις προσδιορισμού του γεωργικού εισοδήματος με την αντικειμενική μέθοδο, δεν θα αναγράφοται στους κωδικούς αυτούς γιατί από τη χρήση 2011 και μετά δεν λαμβάνονται υπόψη για τον περιορισμό των τεκμηρίων (σχετ. η [ΠΟΔ.1079/12.4.2011](#) απόφαση του Υπ. Οικονομικών). Θα αναγράφονται όμως στους κωδικούς 995-996 προκειμένου να υπολογιστεί η ειδική εισφορά αλληλεγγύης, όπως προβλέπεται στην [ΠΟΔ.1167/2.8.2011](#) απόφαση του Αναπληρωτή Υπ. Οικονομικών.

Κωδικοί 657-658. Γράψτε τα εισοδήματα που αποκτήσατε το 2011, τα οποία απαλλάσονται από το φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο και απαλλάσονται σύμφωνα με την παρ.2 του αρ. 29 του ν. [3986/2011](#) της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης.

Συγκεκριμένα στους κωδικούς αυτούς αναγράφονται: το εξωιδρυματικό επίδομα, το ποσό με το οποίο προσαυξάνεται η σύνταξη τυφλών και γενικά προσώπων που βρίσκονται σε κατάσταση απόλυτης αναπηρίας, οι μισθοί, οι συντάξεις και η πάγια αντιμισθία ολικά τυφλών και κινητικά αναπήρων σε ποσοστό άνω του 80%, οι αποζημιώσεις λόγω διακοπής εργασιακής σχέσης (παρ.1, αρ.14 ΚΦΕ), τα εφάπαξ της περ. γ' της παρ.4 του άρθρου 45 του ΚΦΕ (εφάπαξ ταμείου πρόνοιας και τους άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς), οι αμοιβές των υπαλλήλων της ΕΕ για τις οποίες έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του 2ου εδ. του άρθρου 13 του Πρωτοκόλλου περί Προνομίων και Ασυλιών της ΕΕ της 8-4-1965 (όπως ισχύει σήμερα) καθώς και οι αμοιβές των προσώπων που αναφέρονται στην [ΠΟΔ.1014/22.2.2010](#). Σημειώνεται ότι αν από το εξωιδρυματικό επίδομα και το ποσό με το οποίο προσαυξάνεται η σύνταξη που καταβάλλεται σε τυφλούς και γενικά σε πρόσωπα που βρίσκονται σε απόλυτη αναπηρία, καθώς και από τους μισθούς, τις συντάξεις και την πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε πρόσωπα που είναι ολικώς τυφλοί ή παρουσιάζουν βαριές κινητικές αναπηρίες, που υπερβαίνουν σε ποσοστό το 80%, έχει παρακρατηθεί φόρος, τα απαλλασσόμενα αυτά ποσά θα γραφτούν στους κωδικούς 659-660 και ο τυχόν φόρος που έχει παρακρατηθεί για τα υπόψη ποσά στους κωδικούς 313-316 του πίνακα 8.

Κωδικοί 661-662. Γράψτε το ποσό του επιδόματος του ΟΑΕΔ που εισπράξατε μέσα στο 2011.

Κωδικοί 431-432. Γράψτε τα συνολικά καθαρά κέρδη που σας αναλογούν από συμμετοχή σας σε ημεδαπές Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή κοινωνίες αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα ή αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρίες ή συμμετοχικές ή

αφανείς εταιρίες ή κοινοπραξίες, τα οποία φορολογούνται κατά περίπτωση με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. [2238/1994](#) και συμπληρώστε τις ενδείξεις σε ειδική κατάσταση ως εξής:

Επωνυμία - νομική μορφή	Διαχειρ. περίοδος η έγκριση ισόλογισμού	A.Φ.Μ.	Αριθμός Δ.Ο.Υ.	Υποχρέου	Της συζύγου
				,	,

και το σύνολο μεταφέρεται στους κωδικούς 431-432.

ΠΡΟΣΟΧΗ: α) Τα κέρδη αυτά θα γραφτούν μετά την αφαίρεση του φόρου (κύριου και συμπληρωματικού) της εταιρίας κτλ. που αναλογεί σ' αυτά. β) Τα εισοδήματα ή κέρδη της εταιρίας κτλ. που απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, τα οποία σας αναλογούν, δε θα γραφτούν στους κωδικούς αυτούς, αλλά στους κωδικούς 659-660, αυτού του πίνακα.

Κωδικοί 433-434. Γράψτε το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε στα εισοδήματα της περ. 3 (εκτός από μερίσματα από Α.Ε. και κέρδη από συμμετοχή σε Ε.Π.Ε. για το φόρο που επιβλήθηκε στο όνομα του νομικού προσώπου) και στα καθαρά κέρδη της περ. 6.

Κωδικοί 305-306. Γράψτε το καθαρό ποσό του επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ).

Κωδικοί 477-478. Γράψτε τα ποσά των κάθε είδους αγροτικών ενισχύσεων (επιδοτήσεις, αποζημιώσεις, οικονομικές ενισχύσεις κ.τ.λ.) που πήρατε μέσα στο έτος 2011, εκτός των επιδοτήσεων ή αποζημιώσεων επί της παραγωγής που γράφονται στους κωδικούς αριθμούς 995-996. Οι επιδοτήσεις των κωδ αυτών (477-478). δεν λαμβάνονται υπόψη για τη κάλυψη των τεκμηρίων.

Κωδικοί 615-616. Γράψτε το ενοίκιο που καταβάλατε ή οφείλετε για τη μίσθωση μέσα στο 2011 οποιουδήποτε επαγγελματικού χώρου, εφόσον ασκείτε ατομικώς εμπορική ή γεωργική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα και συμπληρώστε τις ενδείξεις του πίνακα αυτού. Στην περίπτωση που οι μισθώσεις αυτές είναι περισσότερες από δύο, συμπληρώστε και συνυποβάλετε με τη δήλωση όμοια γραμμογραφημένο πίνακα για τις επιπλέον μισθώσεις.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους κωδικούς 790 και 791, σε περίπτωση που ο εκμισθωτής είναι η σύζυγος, θα γραφτεί ο Α.Φ.Μ. της συζύγου. Στους κωδικούς 795-796 θα γραφτεί η επιφάνεια της εγκατάστασης σε τ.μ.

Κωδικοί 419-420. Γράψτε το ενοίκιο που καταβάλατε ή οφείλετε για τη μίσθωση μέσα στο 2011 οποιουδήποτε ακινήτου, εκτός από το εκπιπτόμενο ενοίκιο για κύρια κατοικία της οικογένειας ή κατοικία των παιδιών που σπουδάζουν το οποίο γράφεται στους κωδικούς 811-816 και 817-823 αντίστοιχα της τέταρτης σελίδας της δήλωσης και για επαγγελματική εγκατάσταση, που γράφεται στους κωδικούς 793-794 και 615-616 του πίνακα 6 (π.χ. ενοίκιο για δευτερεύουσα κατοικία). Στην περίπτωση που οι μισθώσεις αυτές είναι περισσότερες από μια, συμπληρώστε και συνυποβάλτε με τη δήλωση όμοια γραμμογραφημένο πίνακα για τις επιπλέον μισθώσεις.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στον κωδικό 417, σε περίπτωση που ο εκμισθωτής είναι η σύζυγος, θα γραφτεί ο Α.Φ.Μ. της συζύγου. Στον κωδικό 797 θα γραφτεί η επιφάνεια του ακινήτου σε τ.μ.

Κωδικοί 735-736. Γράψτε τα χρηματικά ποσά που καταβάλατε τη χρήση 2011 για την αγορά ή ανέγερση ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων. Ο κωδικός αυτός συμπληρώνεται για πληροφοριακούς λόγους.

Κωδικοί 781-782. Γράψτε τα χρηματικά ποσά που προέρχονται από διάθεση στη χρήση 2011 περιουσιακών στοιχείων (π.χ. πώληση ακινήτου, αυτοκινήτου κτλ.). Για τα χρηματικά ποσά που προέρχονται από την πώληση περιουσιακών στοιχείων απαιτείται κυρωμένο αντίγραφο συμβολαίου ή προσυμφώνου ή βεβαίωση του συμβολαιογράφου, από τα οποία προκύπτουν αυτά τα χρηματικά ποσά.

Επίσης, για την πώληση κινητών πραγμάτων, απαιτείται απαραίτητα θεωρημένη απόδειξη αγοράς από τον επιτηδευματία. Για αγοροπωλησία αυτοκινήτων μεταξύ ιδιωτών αρκεί η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/1986 από τον αγοραστή και πωλητή. Γράψτε τα ποσά που προέρχονται από εισαγωγή χρηματικών κεφαλαίων από το εξωτερικό στη χρήση 2011 (που δεν είναι υποχρεωτικά εκχωρητέα στην Τράπεζα της Ελλάδος), εφόσον δικαιολογείτε την απόκτησή τους στην αλλοδαπή. Για τα ποσά αυτά (είτε είναι συνάλλαγμα είτε ευρώ) απαιτείται το πρωτότυπο παραστατικό που εκδίδει κάθε Τράπεζα όταν εισάγονται χρηματικά κεφάλαια από το εξωτερικό μεταξύ αυτών και η μοναδική βεβαίωση αγοράς συναλλάγματος (Β.Α.Σ.) και περιέχουν το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου, το ύψος του εισαγόμενου ποσού, το νόμισμα και τη χώρα προέλευσης. Επισημαίνεται ότι από 23-4-2008 και μετά, με την 1047709/810/A0012/23-4-2008 διαταγή μας, το "μοναδικό δελτίο εισαγόμενων μετρητών" δεν αποτελεί πλέον αποδεικτικό στοιχείο εισαγωγής χρηματικών κεφαλαίων στην Ελλάδα για κάλυψη τεκμηρίων Για τη δικαιολόγηση της απόκτησης των εισαγόμενων χρηματικών κεφαλαίων από το εξωτερικό απαιτούνται επίσημα στοιχεία από τα οποία να προκύπτει η απόκτησή τους, όπως π.χ. η βεβαίωση της αρμόδιας φορολογικής αρχής της αλλοδαπής, αντίγραφα φορολογικών δηλώσεων που είχαν υποβληθεί κ.τ.λ. Δεν απαιτείται η δικαιολόγηση της απόκτησης αυτού του συναλλάγματος για τα πρόσωπα:

- α) που κατοικούν μονίμως στο εξωτερικό,
- β) που είχαν διαμείνει τουλάχιστον επί 3 χρόνια στην αλλοδαπή και η εισαγωγή του συναλλάγματος γίνεται μέσα σε 2 χρόνια από τη μετοικεσία τους,
- γ) που είχαν διαμείνει 5 τουλάχιστον συνεχή χρόνια στην αλλοδαπή και το επικαλούμενο ποσό συναλλάγματος προέρχεται από καταθέσεις στο όνομά τους ή στο όνομα του άλλου συζύγου σε τράπεζα της Ελλάδας ή σε υποκατάστημα Ελληνικής τράπεζας στο εξωτερικό κατά το χρόνο που διέμεναν στην αλλοδαπή ή από καταθέσεις τους μέσα σε 1 χρόνο από τη μετοικεσία τους στην Ελλάδα χωρίς το συνάλλαγμα αυτό να έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή. Η προϋπόθεση της μη επανεξαγωγής του συναλλάγματος δεν απαιτείται για το ποσό εκείνο του συναλλάγματος που έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή για την απόκτηση περιουσιακού στοιχείου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 17 εφόσον η δαπάνη για την απόκτηση αυτού του στοιχείου έχει ληφθεί υπόψη κατά την εφαρμογή των

άρθρων 17 ή 19 (δηλαδή έχει ληφθεί υπόψη προκειμένου να κριθεί εάν θα φορολογηθεί με βάση τη συνολική δαπάνη τεκμηρίων). Γράψτε τα ποσά από δάνεια, κέρδη από λαχεία, δωρεές ή γονικές παροχές χρηματικών ποσών που έγιναν στη χρήση 2011 σε σας, τη σύζυγό σας κτλ. για τις οποίες (δωρεές ή γονικές παροχές) η οικεία φορολογική δήλωση έχει υποβληθεί μέχρι λήξη του έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε η σχετική δαπάνη, δηλαδή μέχρι 31.12.2011. Επίσης, γράψτε και τα ποσά που δε θεωρούνται εισόδημα (π.χ. αποζημίωση για ατύχημα κτλ.). Για τα χρηματικά ποσά από δάνεια που έχει συνάψει ο φορολογούμενος απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό έγγραφο με βέβαιη χρονολογία, που να αποδεικνύει τη σύναψη δανείου και τα χρηματικά ποσά που καταβλήθηκαν στη χρήση 2011. Όταν πρόκειται για κάλυψη διαφοράς για δαπάνες που έχουν γραφτεί στους κωδικούς αριθμούς 719-724 και 725-728, από το οικείο έγγραφο πρέπει να αποδεικνύεται ότι το δάνειο λήφθηκε πριν από την πραγματοποίηση της σχετικής δαπάνης. Αν η σύναψη δανείου προκύπτει από λογιστικά βιβλία, τότε απαιτείται σχετική βεβαίωση από την επιχείρηση. Σε κάθε περίπτωση όμως το τυχόν δανειστικό συμβόλαιο επισυνάπτεται στη δήλωση. Για τα χρηματικά ποσά από δωρεές προς το φορολογούμενο απαιτείται σχετικό πιστοποιητικό του αρμόδιου προϊσταμένου Δ.Ο.Υ. από το οποίο να προκύπτει και η ημερομηνία υποβολής της δήλωσης φόρου δωρεάς ή κυρωμένο αντίγραφο της δήλωσης αυτής, καθόσον για την κάλυψη της σχετικής δαπάνης η οικεία δήλωση φόρου δωρεάς πρέπει να έχει υποβληθεί μέχρι τη λήξη του έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε η δαπάνη.

Κωδικοί 783-784. Γράψτε τα ποσά επαναπατριζόμενων κεφαλαίων στη χρήση 2011. ΠΡΟΣΟΧΗ: Τα ποσά από επαναπατριζόμενα κεφάλαια μπορούν να διατεθούν μόνο για την κάλυψη των τεκμηρίων που ορίζονται στο άρθρο 17 του Κ.Φ.Ε.

Κωδικοί 787-788. Γράψτε το ποσό του κεφαλαίου που σχηματίσατε από αποταμιεύματα προηγούμενων (συνεχόμενων) χρόνων, τα οποία ξοδέψατε το 2011, εφόσον αποδεικνύετε ότι γι' αυτά φορολογηθήκατε ή απαλλαχτήκατε από το φόρο νόμιμα. Ο τρόπος σχηματισμού των κεφαλαίων προηγούμενων ετών προσδιορίζεται αναλυτικά από τις διατάξεις της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του ν. [2238/1994](#), όπως ίσχουν κατά τα οικεία έτη. Για τα εισοδήματα ή ποσά που ήδη φορολογήθηκαν ή απαλλάχτηκαν από το φόρο νόμιμα, απαιτούνται βεβαιώσεις των επιχειρήσεων γενικά ή των αρμόδιων Υπηρεσιών από τις οποίες να προκύπτουν τα ποσά αυτά.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι κατά τον προσδιορισμό του κεφαλαίου κάθε έτους και πιο συγκεκριμένα κατά την ανάλωση κεφαλαίου που πραγματοποιείται από 1.1.2010 και μετά, θα εκπίπτουν οι δαπάνες που ορίζονται από τα άρθρα 16 και 17, ανεξάρτητα από το αν

απαλλάσσονται της εφαρμογής του τεκμηρίου. Προκειμένου όμως για τις χρήσεις 2008 και 2009, οι δαπάνες των άρθρων 16 και 17 θα αφαιρούνται κατά τον προσδιορισμό του κεφαλαίου των ετών αυτών μόνο εφόσον εμπίπτουν στις διατάξεις εφαρμογής του τεκμηρίου.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ επίσης, ότι οι διατάξεις του άρθρου 10 του ν.2019/1992 με τις οποίες είχε θεσπισθεί η υποχρέωση υποβολής του εντύπου Ε6 (δήλωση κινητών περιουσιακών στοιχείων που είχατε στην κατοχή σας την 1.1.1991) το οποίο είχατε επισυνάψει στη δήλωση οικον. έτους 1992, δεν έχουν εφαρμογή για τα ποσά των πραγματικών και τεκμαρτών δαπανών που πραγματοποιείτε από 1.1.1994 και μετά.

Τα χρηματικά ποσά όμως που είχατε επικαλεσθεί από την ανάλωση ή πώληση των στοιχείων αυτών, κατά τα ποσά που λήφθηκαν υπόψη για μείωση της προστιθέμενης διαφοράς τεκμηρίου οικον. ετών 1992 μέχρι και 1994, μειώνουν τα ποσά των κεφαλαίων των αντίστοιχων ετών, που μπορείτε να επικαλεσθείτε για τη μείωση του τεκμηρίου σας.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Τα χρηματικά ποσά που γράφτηκαν στους κωδικούς 781-782 και 787-788, εφόσον προέρχονται από περιουσιακά στοιχεία που είχαν αποκτηθεί μετά την 1.1.1988 πρέπει να είναι μειωμένα με κάθε ποσό που είχε καταβληθεί για την απόκτησή τους, εκτός εάν πρόκειται για ποσά που έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του κεφαλαίου του έτους που καταβλήθηκαν, την ανάλωση του οποίου ο φορολογούμενος επικαλείται με τη δήλωση του οικον. έτους 2011.

Επίσης, τα ποσά που έχουν γραφτεί στους κωδικούς 781-782, πρέπει να είναι μειωμένα με κάθε ποσό που έχει καταβληθεί για την απόκτησή τους π.χ. φόρους δωρεών κτλ.

Το ίδιο ισχύει και για τα ποσά που έχουν φορολογηθεί αυτοτελώς ή απαλλάσσονται από τη φορολογία.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 7

Στον πίνακα αυτό θα γράψετε τις δαπάνες στις οποίες αποδεδειγμένα έχετε υποβληθεί μέσα στο 2011, αφού συνυποβάλλετε, κατά περίπτωση, τα σχετικά δικαιολογητικά στοιχεία, για να αφαιρεθούν κατά ένα μέρος, τα αντίστοιχα ποσά τους από το φόρο που θα προκύψει στο συνολικό σας εισόδημα. Δίπλα στους Κωδικούς γράψτε τα ολικά ποσά, κατά κατηγορία δαπάνης, όπως αυτά προκύπτουν από τις σχετικές αποδείξεις.

Εξαίρεση υπάρχει μόνο στο ποσό της δαπάνης που καταβάλλατε σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων, το οποίο θα γράψετε μειωμένο στο 50% του συνολικού ποσού της δαπάνης. Τα ποσά που εκπίπτουν θα υπολογιστούν από την Υπηρεσία (Γ.Γ.Π.Σ.). Τονίζεται ότι για να αναγνωριστούν οι δαπάνες αυτές πρέπει να συνυποβάλλετε με τη δήλωση τις σχετικές αποδείξεις δαπάνης.

Κωδικοί 049. Γράψτε το συνολικό ποσό των δαπανών που πραγματοποιήσατε στην Ελλάδα μέσα στο 2011, εσείς, η σύζυγός σας και τα τέκνα που σας βαρύνουν για την αγορά αγαθών και λήψη υπηρεσιών, με εξαίρεση τα ποσά των αποδείξεων που συλλέχθηκαν μέσω της "Κάρτας Αποδείξεων". Το ποσό των αποδείξεων δαπανών που απαιτείται να προσκομιστούν ορίζεται σε ποσοστό 25% του ατομικού εισοδήματος του φορολογουμένου του δηλούμενου και φορολογούμενου σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις και για ποσό εισοδήματος μέχρι 60.000 ευρώ.

Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται όλες οι καταναλωτικές δαπάνες. Δηλαδή περιλαμβάνονται οι πάσης φύσεως δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών. Διευκρινίζεται ότι περιλαμβάνονται και τα ειδικά στοιχεία που εκδίδουν οι επιχειρήσεις λόγω των συγκεκριμένων υπηρεσιών που παρέχουν (π.χ. αποδείξεις των Ε.Λ.Τ.Α., εταιρειών Courier, πινακίδια χρηματιστηριακών εταιρειών για την αμοιβή των παρεχόμενων υπηρεσιών μόνο, κλπ) όπως και οι πάσης φύσεως δαπάνες αγοράς υλικών και παροχής υπηρεσιών των κοινόχρηστων χώρων εκτός από τις δαπάνες

εξόφλησης των λογαριασμών ύδρευσης, αποχέτευσης και ηλεκτροδότησης αυτών μετά τον επιμερισμό τους στους ενοίκους ή στους ιδιοκτήτες των οριζόντιων ιδιοκτησιών.

Επίσης, περιλαμβάνεται και η δαπάνη για παροχή υπηρεσιών από συμβολαιογράφο για σύνταξη συμβολαίου απόκτησης ακινήτου, εφόσον βέβαια η δαπάνη αυτή δεν εμπίπτει στις αντικειμενικές δαπάνες του άρθρου 17 του ΚΦΕ (π.χ. γονική παροχή ή δωρεά). Όταν στις περιπτώσεις αυτές η αμοιβή του συμβολαιογράφου αναγράφεται στο συμβόλαιο, τότε για την απόδειξη της πραγματοποίησης αυτής της δαπάνης επισυνάπτονται από τον φορολογούμενο φωτοτυπίες των σελίδων του συμβολαίου από τις οποίες προκύπτει η δαπάνη.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι, δεν λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων, οι δαπάνες για ύδρευση, αποχέτευση, ηλεκτρισμό, τηλεπικοινωνίες γενικά, για εισιτήρια σε κάθε είδους μεταφορικό μέσο και όσες δαπάνες με βάση άλλες φορολογικές διατάξεις λαμβάνονται υπόψη για φορολογικές ελαφρύνσεις. Συγκεκριμένα δεν λαμβάνονται υπόψη:

α) οι δαπάνες για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτου, πλοίων αναψυχής, αυτοκινήτων, δίτροχων κλπ. οχημάτων, για ανέγερση ακινήτου, για τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείων ή πιστώσεων κλπ.

β) οι δαπάνες για ασφάλιση ζωής ή θανάτου, οι εισφορές που καταβάλλονται στα ταμεία ασφαλίσης του φορολογούμενου, οι τόκοι στεγαστικών δανείων για πρώτη κατοικία, τα έξοδα ιατρικής περίθαλψης κλπ.

γ) οι δαπάνες για ενοίκιο κύριας κατοικίας, για παράδοση κατ' οίκον μαθημάτων ή για φροντιστήρια, για τόκους στεγαστικών δανείων για απόκτηση πρώτης κατοικίας, για δικηγόρους λόγω παροχής νομικών υπηρεσιών κλπ.

δ) οι δαπάνες για ασφάλιστρα πυρκαγιάς ή άλλων κινδύνων, για δικαστικές δαπάνες και για αμοιβή δικηγόρων για δίκες μισθωτικών διαφορών μεταξύ ιδιοκτητών και διαχειριστών ιδιοκτησίας κατ' ορόφους οι οποίες εκπίπτουν από το ακαθάριστο εισόδημα των ακινήτων.

Επίσης, δεν λαμβάνεται υπόψη το κόστος αγοράς κρατικών λαχείων, τα ποσά που καταβάλλονται για τη συμμετοχή σε τυχερά παιχνίδια (πχ. KINO, ΣΤΟΙΧΗΜΑ, κλπ) και η δαπάνη εισόδου σε KAZINO, καθόσον στις πιο πάνω περιπτώσεις δεν πραγματοποιείται αγορά αγαθών ή παροχή υπηρεσιών όπως επιβάλλει ο νόμος, αλλά οι εν λόγω δαπάνες αφορούν το κόστος ή την προϋπόθεση συμμετοχής σε τυχερά παιχνίδια. Οι αποδείξεις δαπανών υποβάλλονται σε ειδική ηλεκτρονική φόρμα ή σε κλειστό φάκελο στην αρμόδια για τη φορολογία του εισοδήματος Δ.Ο.Υ. στον οποίο θα αναγράφονται: α. Το ονοματεπώνυμο, και ο ΑΦΜ του υπόχρεου β. ο αριθμός των αποδείξεων και γ. το συνολικό ποσό αυτών

Για την αναγνώριση των αποδείξεων από τη Φορολογική Αρχή απαιτείται να διακρίνεται η επωνυμία της εκδότριας επιχείρησης, ο ΑΦΜ αυτής, η ημερομηνία έκδοσης και το τελικό ποσό. Σε περίπτωση κατά την οποία η απόδειξη δεν είναι τυπωμένη με έντονα στοιχεία και πιθανολογείται η πλήρης εξαφάνισή τους ο φορολογούμενος πρέπει να επαναλάβει τα προαναφερθέντα στοιχεία (επωνυμία της

επιχείρησης, ΑΦΜ, ημερομηνία και ποσά), ούτως ώστε να καθίσταται στη συνέχεια εφικτός ο έλεγχός τους από τη Φορολογούσα Αρχή.

Σε κάθε περίπτωση υποβολής της δήλωσης δεν συνυποβάλλονται οι αποδείξεις δαπανών οι οποίες φυλάσσονται από τον φορολογούμενο και παραδίδονται εφόσον ζητηθούν για έλεγχο. Διευκρινίζεται ότι στο κωδικό 341 του πίνακα 10 της δήλωσης η Γ.Γ.Π.Σ. θα προεκτυπώσει το συνολικό ποσό των αποδείξεων δαπανών που συλλέχθηκαν μέσω της "κάρτας αποδείξεων" το οποίο κατά την εκκαθάριση της δήλωσης θα συναθροιστεί με το ποσό που δηλώθηκε στον κωδικό 049. Επισημαίνεται ότι οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί υπολογίζονται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους, μόνον εφόσον έχουν αναγραφεί στην εμπρόθεσμη δήλωση και μερίζονται μεταξύ τους ανάλογα με το ύψος του δηλούμενου και φορολογούμενου σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ατομικό εισόδημα της εμπρόθεσμης δήλωσής τους.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Αυτοί που δικαιούνται το αφορολόγητο ποσό, χωρίς να προσκομίσουν αποδείξεις κατά ρητή διάταξη του νόμου είναι οι:

α) οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή και τα λοιπά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 47 του Κ.Φ.Ε. Πρόκειται για τους υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών και των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών, του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και των στρατιωτικών, που υπηρετούν στην αλλοδαπή, καθώς και των υπαλλήλων του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών, των υπαλλήλων του Εθνικού Οργανισμού Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και των υπαλλήλων της Πανελλήνιας Συνομισπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών, που υπηρετούν στα οικεία αντιπροσωπευτικά γραφεία τους στις Βρυξέλλες.

β) όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας,

γ) οι φυλακισμένοι και

δ) οι κάτοικοι κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι, οι λοιποί κάτοικοι εξωτερικού που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα δεν προσκομίζουν αποδείξεις δαπανών, δεδομένου ότι δεν δικαιούνται το αφορολόγητο ποσό της φορολογικής κλίμακας.

Κωδικοί 051-052. Γράψτε τα ποσά των δαπανών που καταβάλλατε στην ημεδαπή και στην αλλοδαπή συνολικά για ιατρική και νοσοκομειακή περίθαλψη δική σας ή των προσώπων που μένουν μαζί σας και σας βαρύνουν. Ως έξοδα ιατρικής περίθαλψης θεωρούνται οι αμοιβές που καταβάλλονται σε ιατρούς όλων των ειδικοτήτων για ιατρικές επισκέψεις και εξετάσεις, καθώς και οι αμοιβές που καταβάλλονται σε οδοντιάτρους για οδοντοθεραπεία, οδοντοπροσθετική και γναθοχειρουργική. Επίσης, στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνεται και η δαπάνη για φυσιοθεραπεία και λουτροθεραπεία, καθώς και για λογοθεραπεία και για επισκέψεις σε ψυχολόγο, για την αποκατάσταση της υγείας ύστερα από σχετική γνωμάτευση του θεράποντος ιατρού. Ειδικά, για την αναγνώριση της δαπάνης που καταβάλλεται σε ψυχολόγο και λογοθεραπευτή, εκτός από τη γνωμάτευση του γιατρού απαιτείται και βεβαίωση του

γιατρού ότι έλαβε υπόψη του τα πορίσματα του ψυχολόγου ή του λογοθεραπευτή για την παροχή των τελικών υπηρεσιών του. Επίσης, γράψτε τη διαφορά των ποσών περίθαλψης μεταξύ των εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης και του συνολικού ετήσιου καθαρού πραγματικού εισοδήματος που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις ή με ειδικό τρόπο ή είναι απαλλασσόμενο ή τεκμαρτό των προσώπων που έχουν αναπτηρία 67% και πάνω από νοητική καθυστέρηση, φυσική αναπτηρία ή ψυχική πάθηση και τα οποία συνοικούν μαζί σας, αλλά δεν αναγράφονται στον πίνακα 9 της δήλωσης, γιατί το εισόδημά τους υπερβαίνει τα 6.000 ευρώ. Για την αναγνώριση της έκπτωσης της δαπάνης αυτών των προσώπων απαιτούνται δικαιολογητικά από τα οποία να προκύπτει η συγγένεια αυτών με το φορολογούμενο, η αναπτηρία τους, τα ποσά των δαπανών για ιατρική και νοσοκομειακή περίθαλψη, καθώς και το ετήσιο εισόδημά τους. Ακόμη, γράψτε τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης που καταβάλλετε για τα τέκνα σας που δεν συγκατοικούν μαζί σας, αλλά με τον άλλο γονέα τους, τον οποίο και βαρύνουν, λόγω του ότι βρίσκεστε σε διάζευξη με αυτόν. Επιπλέον, μεταξύ των δαπανών για νοσοκομειακή περίθαλψη περιλαμβάνονται οι δαπάνες σε νοσοκόμο, η δαπάνη για την αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνητά μέλη κ.λπ., η δαπάνη για νοσοκομειακή περίθαλψη των τέκνων που πάσχουν από ανίατο νόσημα και το 50% της δαπάνης που καταβάλλεται σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων. Για να αναγνωριστεί η δαπάνη των κωδικών 051-052 πρέπει να συνυποβάλετε:

-Για ιατρικές επισκέψεις και εξετάσεις, διπλότυπη απόδειξη του ιατρού σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Β.Σ.

-Για νοσήλεια σε ιδιωτικές κλινικές, διπλότυπη απόδειξη της κλινικής από την οποία να προκύπτει το ποσό της δαπάνης νοσηλείας, καθώς και βεβαίωση του διευθυντή της κλινικής για το χρόνο νοσηλείας και το ποσό των εξόδων αναλυτικά κατ' είδος εξόδου.

-Για νοσήλεια σε κρατικά κτλ. νοσηλευτικά ιδρύματα, διπλότυπη απόδειξη είσπραξης του νοσηλευτικού ιδρύματος, από την οποία να προκύπτει το ποσό της δαπάνης νοσηλείας, καθώς και βεβαίωση του διευθυντή του νοσηλευτικού ιδρύματος για το χρόνο νοσηλείας και το ποσό των εξόδων αναλυτικά κατ' είδος εξόδου. Δεν είναι απαραίτητη η υποβολή των πιο πάνω βεβαιώσεων, αν τα στοιχεία αυτών αναγράφονται στις διπλότυπες αποδείξεις εισπράξεων.

-Για την απόδειξη της δαπάνης για απασχόληση νοσοκόμου απαιτείται βεβαίωση θεράποντος ιατρού για τη νόσο από την οποία πάσχει ο ασθενής, τη διάρκειά της και την ανάγκη απασχόλησης νοσοκόμου και απόδειξη είσπραξης της αμοιβής από το πρόσωπο που πρόσφερε υπηρεσίες ως νοσοκόμος, στην οποία πρέπει να αναφέρεται το ονοματεπώνυμο και το όνομα του πατέρα του, ο αριθμός φορολογικού μητρώου ή ταυτότητας, η διεύθυνση κατοικίας του και η χρονική διάρκεια παροχής των υπηρεσιών του, νόμιμα υπογραμμένη. Στην αμοιβή δεν περιλαμβάνονται οι εργοδοτικές εισφορές στο ΙΚΑ.

-Για την απόδειξη της δαπάνης για περίθαλψη ηλικιωμένων και προσώπων με κινητική αναπτηρία σε επιχειρήσεις που εδρεύουν στην Ελλάδα, απαιτείται διπλότυπη απόδειξη παροχής υπηρεσιών και βεβαίωση του διευθυντή ή του νόμιμου εκπροσώπου της επιχειρησης για το χρόνο περίθαλψης και για το ποσό της δαπάνης αναλυτικά.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους κωδικούς 051-052 θα γράψετε το 50% της δαπάνης που καταβάλατε σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων.

-Για την απόδειξη δαπάνης για αγορά και τοποθέτηση οργάνων στο σώμα του ασθενή και αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνητά, αν η δαπάνη αυτή αποτελεί μέρος των εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης, απαιτούνται τα δικαιολογητικά που αναφέρθηκαν για την περίπτωση αυτή. Αν η προμήθεια των οργάνων γίνεται από το ελεύθερο εμπόριο, απαιτείται απόδειξη λιανικής πώλησης στην οποία πρέπει να αναγράφεται και το ονοματεπώνυμο του αγοραστή και το είδος του πωλούμενου πράγματος.

Ειδικά σε περίπτωση αγοράς γυαλιών οράσεως ή φακών επαφής ή ακουστικών βαρυκοίας, απαιτείται να συνυποβάλετε και βεβαίωση γιατρού.

-Για την απόδειξη της δαπάνης για περίθαλψη ανάπηρων ή πασχόντων από ανίατο νόσημα τέκνων, απαιτείται διπλότυπη απόδειξη είσπραξης και βεβαίωση του διευθυντή της σχολής ή του θεραπευτηρίου για τον ακριβή χρόνο φοίτησης ή περίθαλψης, για το ποσό της δαπάνης αναλυτικά, καθώς και για την πάθηση του τέκνου (ονομασία ανίατου νοσήματος) ή την κατάσταση στην οποία βρίσκεται αυτό (τυφλό, κωφάλαλο κτλ.). Αν τα σχετικά δικαιολογητικά έχουν εκδοθεί από αλλοδαπό φορέα (σχολείο ή θεραπευτήριο), πρέπει να έχουν περιεχόμενο σύμφωνα με τα παραπάνω.

-Για τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης που καταβάλλονται στην αλλοδαπή απαιτούνται οι σχετικές βεβαιώσεις των αλλοδαπών ιατρών ή νοσοκομείων. Ποσοστό 10% των δαπανών ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης θα αφαιρεθεί από το φόρο σας. Το ποσό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί τα 3.000 ευρώ, για τον κάθε φορολογούμενο.

Κωδικοί 053-054. Γράψτε το ποσό των υποχρεωτικών από το νόμο εισφορών που καταβάλατε μέσα στο 2011 σε ασφαλιστικά ταμεία (Ο.Α.Ε.Ε. κτλ.), καθώς και το ποσό των εισφορών που καταβάλατε στις περιπτώσεις προαιρετικής ασφάλισής σας σε ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο. Στους κωδικούς αυτούς δε γράφονται οι εισφορές που παρακράτησαν οι εργοδότες από τους μισθωτούς και έχουν αφαιρεθεί από τις αποδοχές τους. Ποσοστό 10% της δαπάνης αυτής θα αφαιρεθεί από το φόρο σας.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι ασφαλιστικές εισφορές των εμπόρων ή ελεύθερων επαγγελματιών γράφονται εδώ και δεν περιλαμβάνονται στις επαγγελματικές τους δαπάνες. Για την απόδειξη της δαπάνης αυτής πρέπει να συνυποβάλετε βεβαίωση ή απόδειξη του οικείου ασφαλιστικού ταμείου.

Κωδικοί 057-058. Γράψτε την αξία των ιατρικών μηχανημάτων και ασθενοφόρων αυτοκινήτων που μεταβιβάσατε λόγω δωρεάς στα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν Ν.Π.Ι.Δ. και επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Για την απόδειξη της δωρεάς των ιατρικών μηχανημάτων και των ασθενοφόρων αυτοκινήτων απαιτείται η υποβολή α) βεβαίωσης του δωρεοδόχου ότι έγινε αποδεκτή η δωρεά και β) αντίγραφου του πρωτοκόλλου παράδοσης παραλαβής. Το 10% του ποσού της αξίας των δωρεών αυτών θα αφαιρεθεί από το φόρο σας.

Κωδικοί 059-060. Γράψτε τα χρηματικά ποσά που καταβάλατε λόγω δωρεάς στο Δημόσιο, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής (Ε.Τ.Α.Κ.Σ.), τους Ιερούς Ναούς, στις Ιερές Μονές του Αγίου Όρους, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, τα ημεδαπά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν Ν.Π.Ι.Δ. και επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό, το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων, σε κοινωφελή ιδρύματα, σε μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σωματεία που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν υποτροφίες, σε ημεδαπά νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, σε ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, στους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς που διέπονται από το ν.1514/1985 (ΦΕΚ 13Α') και τέλος στα ερευνητικά κέντρα που αποτελούν ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους Κ.Α. 059-060 αναγράφονται και τα χρηματικά ποσά που καταβάλατε λόγω δωρεάς υπέρ αντίστοιχων κρατικών φορέων και παρεμφερών νομικών προσώπων (οργανισμών, ιδρυμάτων κ.λπ.), που εδρεύουν και αναγνωρίζονται ως κοινωφελείς σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε κράτος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου/Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΟΧ/ΕΖΕΣ). Διευκρινίζεται ότι στη συμφωνία του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1994 συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα μέλη της ΕΖΕΣ (Ισλανδία, Νορβηγία και Λιχτενστάιν). Αν οι υπόψη δωρεές μεμονωμένα λαμβανόμενες υπόψη ή συναθροιζόμενες με τις δωρεές και χορηγίες προς ημεδαπά νομικά πρόσωπα και ανεξάρτητα αν όλες πραγματοποιούνται προς ένα ή περισσότερους δωρεοδόχους υπερβαίνουν τα 300 ευρώ, εκπίπτουν από το εισόδημα μόνο αν έχουν κατατεθεί σε ειδικό λογαριασμό που πρέπει να ανοίχθει για το σκοπό αυτό σε τράπεζα που νόμιμα λειτουργεί στην Ελλάδα ή στη χώρα εγκατάστασης των πιο πάνω φορέων και οργανισμών.

Κωδικοί 031-032. Τα ποσά των δωρεών που καταβάλατε σε φορείς των χωρών ΕΟΧ/ΕΖΕΣ τα γράφετε και στους Κ.Α. 031 - 032. Όταν τα ποσά των δωρεών των κωδικών 059-060 (με εξαίρεση τις δωρεές προς το Δημόσιο, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής (Ε.Τ.Α.Κ.Σ.), τους Ιερούς Ναούς, τις Ιερές Μονές του Αγ. Όρους, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, τα ημεδαπά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό, καθώς και το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων) υπερβαίνουν τα 300 ευρώ ετησίως, λαμβάνονται υπόψη μόνο εφόσον έχουν κατατεθεί σε ειδικό λογαριασμό του νομικού προσώπου, που ανοίχτηκε για το σκοπό αυτό στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε τράπεζα που νόμιμα λειτουργεί στην Ελλάδα. Το οικείο γραμμάτιο είσπραξης της τράπεζας που εκδόθηκε πρέπει να αναφέρει τα στοιχεία του δωρητή και δωρεοδόχου, το ποσό της δωρεάς αριθμητικώς και ολογράφως, την ημερομηνία κατάθεσής του και την υπογραφή του δωρητή. Δαπάνη τέτοιων δωρεών ποσού άνω των 300 ευρώ συνολικά ετησίως απορρίπτεται

ολόκληρη, εφόσον δεν έχει κατατεθεί στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε τράπεζα.

Δεν αναγνωρίζεται δηλαδή ούτε το μέρος αυτής που αντιστοιχεί στο ποσό των 300 ευρώ. Ως χρόνος πραγματοποίησης της δωρεάς θεωρείται ο χρόνος κατάθεσης αυτών και όχι ο χρόνος είσπραξής τους από το δωρεοδόχο. Για την απόδειξη της δωρεάς των χρηματικών ποσών, που αναγράφηκαν στους κωδικούς αριθμούς 059060, απαιτείται η υποβολή διπλότυπης απόδειξης ή γραμματίου είσπραξης που εκδίδεται από το δωρεοδόχο, όπως επίσης και βεβαίωση από την οποία να προκύπτει η αποδοχή της δωρεάς και η καταχώρηση των ποσών αυτών στα επίσημα βιβλία του δωρεοδόχου. Στην περίπτωση που το ποσό της δωρεάς κατατίθεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε τράπεζα, απαιτείται και το οικείο γραμμάτιο είσπραξης της τράπεζας ή του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και αν αυτό έχει δοθεί στο δωρεοδόχο για την είσπραξή του ποσού που δωρήθηκε, υποβάλλεται αντίγραφο του γραμματίου, κυρωμένο από το φορέα έκδοσής του. Ειδικά για τα ποσά των δωρεών υπέρ των πυρόπληκτων που καταθέσατε στο λογαριασμό που άνοιξε ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών στην Τράπεζα της Ελλάδος, απαιτείται το αποδεικτικό κατάθεσης του ποσού στην Τράπεζα της Ελλάδος ή σε οποιαδήποτε άλλη τράπεζα ή στα ταχυδρομικά καταστήματα της χώρας, στο οποίο πρέπει να αναφέρεται ρητά ότι η κατάθεση έγινε για την αρωγή των πυρόπληκτων. Στην περίπτωση που φορολογείστε με βάση τα τεκμήρια δαπανών, το συνολικό ποσό των χρηματικών δωρεών και χορηγιών επί του οποίου υπολογίζεται η μείωση από το φόρο σας δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του εισοδήματος που προκύπτει από τη εφαρμογή των τεκμηρίων. Το συνολικό ποσό των δωρεών και χορηγιών επί του οποίου υπολογίζεται η μείωση του φόρου δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό 10% του συνολικού εισοδήματος που φορολογείται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις. Η μείωση διενεργείται εφόσον τα ποσά των δωρεών και χορηγιών υπερβαίνουν συνολικά τα 100 ευρώ. Το 10% του ποσού των δωρεών αυτών θα αφαιρεθεί από το φόρο σας.

Κωδικοί 075-076. Γράψτε τα χρηματικά ποσά που καταβάλατε λόγω δωρεάς είτε απευθείας είτε μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων στο «Λογαριασμό αλληλεγγύης για την απόσβεση του Δημόσιου Χρέους» με κωδικό αριθμό 26132462 που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος. Για να αναγνωριστεί η δαπάνη αυτή απαιτείται το αποδεικτικό κατάθεσης του ποσού στην Τράπεζα της Ελλάδος ή σε οποιαδήποτε άλλη τράπεζα στο οποίο πρέπει να αναφέρεται ρητά ότι η κατάθεση έγινε για το «Λογαριασμό Αλληλεγγύης για την απόσβεση του Δημόσιου Χρέους». Ποσοστό 20% της δαπάνης αυτής θα αφαιρεθεί από το φόρο σας.

Κωδικοί 061-062. Γράψτε τα χρηματικά ποσά που καταβάλατε για πολιτιστικές χορηγίες του ν. [3525/2007](#) (ΦΕΚ16Α') στο Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, τα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται κάθε φορά, καθώς και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και τις αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες του άρθρου 741 Α.Κ., που επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς. Το συνολικό ποσό των χορηγιών επί του οποίου υπολογίζεται η μείωση του φόρου δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό 10% του συνολικού εισοδήματος που φορολογείται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις. Για την απόδειξη των χρηματικών ποσών της πολιτιστικής χορηγίας του ν. [3525/2007](#) που αναγράφηκαν στους κωδικούς αριθμούς 061-062, απαιτείται

- α) επικυρωμένο αντίγραφο της απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού με την οποία χαρακτηρίζεται η απαιτούμενη από το νόμο έγγραφη σύμβαση χορηγίας μεταξύ χορηγού και αποδέκτη της χορηγίας ως πολιτιστική,
- β) σε περίπτωση χορηγίας χρηματικών ποσών, και τα πρωτότυπα αποδεικτικά καταβολής των ποσών της χορηγίας και
- γ) σε περίπτωση χορηγίας σε είδος ή άνλα αγαθά ή υπηρεσίες, και την κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού για την εκτίμηση της αξίας τους, καθώς και τα αποδεικτικά παράδοσης της χορηγίας από τον χορηγό και παραλαβής της από τον αποδέκτη αυτής. Επίσης, διευκρινίζεται ότι τα ποσά των δωρεών γενικά, καθώς και των χορηγιών που αναγράφηκαν στους παραπάνω κωδικούς αριθμούς, δεν πρέπει να έχουν ληφθεί υπόψη για έκπτωση με βάση άλλη διάταξη νόμου.

Κωδικοί 063-064. Γράψτε το ποσό των δεδουλευμένων τόκων που καταβάλατε μέσα στο 2011 για:

- α) Στεγαστικό δάνειο για απόκτηση πρώτης κατοικίας και σας έχει χορηγηθεί με υποθήκη ή με προσημείωση από τράπεζα, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο ή από κάποιο άλλο πιστωτικό οργανισμό, εφόσον οι τόκοι οφείλονταν από σας και η υποθήκη ή προσημείωση είχε γραφτεί σε ακίνητό σας ή της συζύγου σας ή των τέκνων που σας βαρύνουν.

Εάν για την εξόφληση του δανείου αυτού, που είχατε λάβει από τράπεζα, σας χορηγήθηκε νέο δάνειο από την ίδια τράπεζα ή άλλη, γράψτε το ποσό των δεδουλευμένων τόκων του νέου δανείου, εφόσον και σ' αυτό το δάνειο γράφτηκε υποθήκη ή προσημείωση με τις ίδιες προϋποθέσεις που ίσχυαν και για το παλιό δάνειο και εφόσον οι τόκοι αφορούν χρονικό διάστημα από τη χορήγηση του νέου δανείου μέχρι τη λήξη του παλιού δανείου.

- β) Στεγαστικό δάνειο για απόκτηση πρώτης κατοικίας και σας έχει χορηγηθεί από ασφαλιστική επιχείρηση ως υπάλληλος αυτής, εφόσον οφείλονταν από σας και η υποθήκη ή προσημείωση έχει γραφτεί σε ακίνητό σας ή της συζύγου σας ή των τέκνων που σας βαρύνουν.

γ) Προκαταβολή που σας χορηγήθηκε από το Ταμείο Αλληλοβοήθειας Στρατού ή Ναυτικού ή Αεροπορίας, κατά τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν.δ.398/1974 (ΦΕΚ 116Α'), για απόκτηση πρώτης κατοικίας, ως βιοηθηματούχος αυτού.

- δ) Δάνειο που σας χορηγήθηκε από τράπεζα, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο ή από κάποιο άλλο πιστωτικό οργανισμό, εφόσον οι τόκοι οφείλονταν από σας, για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων, καθώς και κτισμάτων που βρίσκονται σε περιοχές χαρακτηριζόμενες ως παραδοσιακά τμήματα πόλεως ή ως παραδοσιακοί οικισμοί.

Διευκρινίζεται ότι για τα δάνεια αυτά των περιπτώσεων α', β', γ' δε θεωρείται ότι αποκτιέται πρώτη κατοικία, εάν ο υπόχρεος, ο άλλος σύζυγος και τα τέκνα που τους βαρύνουν, έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή ισόβιας επικαρπίας ή οίκησης, εξολοκλήρου ή επί ιδανικού μεριδίου, σε οικία ή οικίες, εφόσον το άθροισμα της συνολικής επιφάνειας που τους αντιστοιχεί υπερβαίνει τα 70 τ.μ. Η επιφάνεια αυτή

προσαυξάνεται κατά 20 τ.μ. για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα και κατά 25 τ.μ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα που βαρύνουν τον υπόχρεο ή τον άλλο σύζυγο. Εάν η επιφάνεια της πρώτης κατοικίας που αποκτήθηκε με το στεγαστικό δάνειο υπερβαίνει τα 120 τ.μ. συμπληρώνεται και ο κωδικός 071 με τον αριθμό των τετραγωνικών μέτρων της επιφάνειας της κατοικίας διότι το ποσό της δαπάνης επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση φόρου κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) περιορίζεται στο μέρος που αναλογεί επιμεριστικά στη μέχρι των 120 τ.μ. επιφάνεια της κατοικίας. Δε συμπληρώνεται ο κωδικός 071 για δάνεια της περίπτωσης δ' (αναστήλωση διατηρητέων κτισμάτων κτλ.). Επίσης, το ποσοστό αυτό μείωσης του φόρου για τα δάνεια των περιπτώσεων α', β', γ' και δ' υπολογίζεται στους τόκους που αντιστοιχούν στο τμήμα του δανείου ή του συνόλου των δανείων και των δύο συζύγων ως 200.000 ευρώ. Διευκρινίζεται ότι για όλα τα δάνεια των περιπτώσεων α', β', γ' και δ', ανεξάρτητα από την ημερομηνία σύναψής τους, οι δεδουλευμένοι τόκοι αφαιρούνται από το φόρο που προκύπτει κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) αυτών.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι, με τις αντικατασταθείσες διατάξεις (άρθρο 43 ν. [3763/2009](#)) προβλεπόταν μείωση του φόρου κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) του ποσού των τόκων στεγαστικών δανείων που είχαν συναφθεί κατά τα έτη 2009 και 2010 για απόκτηση οποιασδήποτε κατοικίας μέχρι διακόσια τετραγωνικά μέτρα (200 τ.μ.). Συνεπώς οι τόκοι αυτών των δανείων που καταβάλλονται από το 2010 και μετά αναγνωρίζονται με το γενικό κανόνα της έκπτωσης των τόκων για πρώτη κατοικία μέχρι 120 τ.μ. κ.λ.π.

Για την αναγνώριση της έκπτωσης των τόκων που θα γραφτούν στους κωδικούς 063 και 064, απαιτείται η υποβολή σχετικής βεβαίωσης της τράπεζας ή του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων ή του Ταχυδρομικού Ταμευτηρίου ή άλλου πιστωτικού οργανισμού ή του Ταμείου Αλληλοβοήθειας ή της ασφαλιστικής επιχείρησης, από την οποία να προκύπτουν όλα τα πιο πάνω στοιχεία, καθώς και ότι το δάνειο διατέθηκε για αγορά πρώτης κατοικίας ή για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων. Στην περίπτωση μάλιστα που οι τόκοι δανείων αφορούν διατηρητέα κτίσματα ή κτίσματα που βρίσκονται σε περιοχές χαρακτηριζόμενες ως παραδοσιακά τμήματα πόλεων ή ως παραδοσιακοί οικισμοί, απαιτείται και επικυρωμένο αντίγραφο της οικείας απόφασης για χαρακτηρισμό των κτισμάτων ως διατηρητέων ή σημείωσης για την κανονιστική πράξη με την οποία χαρακτηρίστηκε η περιοχή που βρίσκονται τα κτίσματα, ως παραδοσιακό τμήμα πόλεως ή ως παραδοσιακός οικισμός. Κωδικός 069070 Για όλες τις συμβάσεις στεγ. δανείων α' κατοικίας, είτε οι δύο σύζυγοι έχουν λάβει το δάνειο από κοινού, είτε έχουν λάβει ξεχωριστά δάνεια ο καθένας, συμπληρώνονται και οι κωδικοί αυτοί αριθμοί με το συνολικό ποσό του δανείου ή των δανείων που αναλογεί στο καθένα.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι πιο πάνω τόκοι πρέπει να γραφτούν και στους κωδικούς 727-728 του πίνακα 5.

Ενδείξεις 10 και 11 του πίνακα 7 - καταβαλλόμενο ενοίκιο:

Στις ενδείξεις 10 και 11 του πίνακα 7 της δήλωσης γράψτε όλα τα στοιχεία των εκμισθωτών και το καθαρό ποσό ενοικίου που τους καταβάλλατε, για κύρια κατοικία της οικογένειας σας και για ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών κάθε παιδιού σας που σπουδάζει σε αναγνωρισμένες σχολές ή σχολεία του εσωτερικού, εφόσον δικαιούστε την έκπτωση του ενοικίου (εάν δεν τη δικαιούστε, γράψτε τα στους

κωδικούς 417, 419, 420 του πίνακα 6) δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στη σωστή αναγραφή του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου του εκμισθωτή.

Σημειώνεται ότι, αν δεν έχει αναγραφεί ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου του εκμισθωτή, δε θα υπολογιστεί η πιο πάνω δαπάνη.

Ειδικότερα:

Κωδικοί 801-803. Γράψτε τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου των ιδιοκτητών

Κωδικοί 092-096. Διαγραμμίστε τη λέξη "ΝΑΙ" στην περίπτωση που φιλοξενείστε.

Κωδικοί 091-095. Γράψτε τον αριθμό των τετραγωνικών μέτρων της επιφάνειας της κατοικίας που μισθώνετε.

Κωδικοί 097-099. Γράψτε τον αριθμό των μηνών για τους οποίους καταβάλατε ενοίκιο μέσα στο έτος 2011 για τη συγκεκριμένη κατοικία ή φιλοξενηθήκατε στη συγκεκριμένη κατοικία.

Κωδικοί 811-816. Γράψτε το καθαρό ποσό του ενοικίου που καταβάλατε μέσα στο έτος 2011 για κύρια κατοικία της οικογένειάς σας.

Η δαπάνη αυτή, επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 1.000 ευρώ και υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους. Μειώνει το φόρο μόνο εφόσον έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση (εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη) και μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις, όπως αυτό δηλώθηκε με την αρχική δήλωση ή συμπληρωματική μέχρι τη λήξη της προθεσμίας. Σε περίπτωση που καταβάλατε μέσα στο 2011 ενοίκιο κύριας κατοικίας σε περισσότερους εκμισθωτές συνιδιοκτήτες του ακινήτου, εφόσον αυτοί είναι μέχρι τρεις, στην κάθε σειρά θα γράψετε τα στοιχεία του καθενός και το ποσό ενοικίου που του αναλογεί. Εάν είναι περισσότεροι από τρεις, στις δύο πρώτες σειρές θα αναγράψετε τους δύο εκμισθωτές με τα μεγαλύτερα ποσοστά ιδιοκτησίας και τα ποσά ενοικίου που τους καταβάλατε και στην επόμενη σειρά στον κωδικό 815 το ποσό που καταβάλατε μέσα στο 2011 συνολικά στους υπόλοιπους εκμισθωτές, χωρίς να γράψετε το ονοματεπώνυμο και τον Α.Φ.Μ. τους. Εάν στη διάρκεια του 2011 αλλάξατε μία ή περισσότερες κατοικίες, στην κάθε σειρά θα γράψετε τα στοιχεία του εκμισθωτή και το ποσό ενοικίου κάθε κατοικίας που μισθώσατε. Εάν μισθώσατε δύο κύριες κατοικίες μέσα στο 2011 από τις οποίες η πρώτη κατά σειρά μίσθωσης έχει τρεις εκμισθωτές, στην πρώτη σειρά θα γράψετε τα στοιχεία του εκμισθωτή της πρώτης κατοικίας στον οποίο καταβάλατε το μεγαλύτερο ποσό, στη δεύτερη το ποσό που καταβάλατε στους υπόλοιπους χωρίς τα στοιχεία τους και στην τρίτη τα στοιχεία του εκμισθωτή της δεύτερης κατοικίας και το ποσό που του καταβάλατε. Εάν χρειαστούν περισσότερες σειρές από αυτές που έχει το έντυπο, θα επισυνάψετε κατάσταση με την ίδια γραμμογράφηση, όπου θα αναγράψετε όσα δεν χώρεσαν στις σειρές που έχει το έντυπο.

Δε δικαιούνται τη μείωση φόρου όσοι παίρνουν στεγαστικό επίδομα ανεξάρτητα από το ύψος του. Ομοίως, δε δικαιούνται τη μείωση αυτή οι φορολογούμενοι, όταν οι ίδιοι ή οι σύζυγοί τους ή τα τέκνα που τους βαρύνουν έχουν πλήρη κυριότητα ή κατοχή (επικαρπία, δικαίωμα οίκησης) εξολοκλήρου, σε οικία με επιφάνεια

τουλάχιστον ίση με εκείνη της μισθωμένης κύριας κατοικίας, η οποία βρίσκεται στον ίδιο νομό με τη μισθωμένη. Το ίδιο ισχύει και όταν η πιο πάνω οικία ανήκει εξ αδιαιρέτου είτε στο φορολογούμενο και στη σύζυγό του είτε στο φορολογούμενο και στα τέκνα που τους βαρύνουν είτε στη σύζυγο του και στα τέκνα που τους βαρύνουν.

Κωδικοί 804-807. Γράψτε τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου των εκμισθωτών.

Κωδικοί 817-823. Γράψτε το καθαρό ποσό ενοικίου που καταβάλατε, για την ενοικίαση κατοικίας, η οποία χρησιμοποιήθηκε για την ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών κάθε παιδιού σας που σπουδάζει σ' αναγνωρισμένες σχολές ή σχολεία του εσωτερικού, εφόσον τα παιδιά αυτά αναγράφονται στον πίνακα 9 της δήλωσης. Σε περίπτωση που καταβάλατε ενοίκιο για το πρώτο σας παιδί σε περισσότερους από 2 εκμισθωτές, στην πρώτη σειρά της ένδειξης θα γράψετε τα στοιχεία του εκμισθωτή στον οποίο καταβάλατε το μεγαλύτερο ποσό μέσα στο 2011 και στη δεύτερη σειρά στον κωδικό 819 το ποσό που καταβάλατε μέσα στο 2011 συνολικά στους υπόλοιπους εκμισθωτές, χωρίς να γράψετε το ονοματεπώνυμο και τον Α.Φ.Μ. τους. Ομοίως στους κωδικούς 821-823, για το δεύτερο και τρίτο παιδί αντίστοιχα. Η έκπτωση του ενοικίου γίνεται εφόσον οι κατοικίες αυτές βρίσκονται στην πόλη ή στο χωριό που έχει την έδρα της η σχολή ή το σχολείο και εσείς ή τα παιδιά σας δεν έχετε άλλη ιδιόκτητη ή ενοικιαζόμενη κατοικία σ' αυτήν την πόλη. Η περιοχή των δήμων του κεντρικού, του νότιου, του βόρειου, του δυτικού τομέα και του Πειραιά της Περιφέρειας Αττικής θεωρείται ως μία πόλη. Η δαπάνη αυτή, επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 1.000 ευρώ και υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους. Μειώνει το φόρο μόνο εφόσον έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση (εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη) και μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις, όπως αυτό δηλώθηκε με την αρχική δήλωση ή συμπληρωματική μέχρι τη λήξη της προθεσμίας.

Για τον υπολογισμό των ποσών μείωσης του φόρου η δαπάνη λαμβάνεται διακεκριμένως για το φορολογούμενο και για κάθε τέκνο που τον βαρύνει. Για τον υπολογισμό των πιο πάνω ποσών απαιτείται απόδειξη της καταβολής του ενοικίου ως εξής:

Υποβολή αποδείξεων για το συνολικό ποσό του ενοικίου ή σε περίπτωση απώλειας μιας ή περισσοτέρων, των υπολοίπων, εφόσον από αυτές σχηματίζεται πλήρης πεποίθηση για την καταβολή του συνολικού ποσού του ενοικίου.

Αντί των παραπάνω οικείων αποδείξεων, υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του ν.1599/1986 από την οποία να προκύπτει το ποσό του ενοικίου που καταβλήθηκε, το μηνιαίο ποσό, τους μήνες που αφορά, ως και τα στοιχεία των δικαιούχων. Όμοια υπεύθυνη δήλωση υποβάλλεται και σε περίπτωση που συνυποβάλλονται με την οικεία δήλωση, απλά φωτοαντίγραφα των αποδείξεων.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους κωδικούς αριθμούς 801807, σε περίπτωση που ο εκμισθωτής είναι η σύζυγος, θα γραφτεί ο Α.Φ.Μ. της συζύγου. Αν μέσα στο 2011 καταβάλατε ενοίκιο κύριας κατοικίας ή ενοίκιο παιδιών που σπουδάζουν, όμως δεν δικαιούστε την έκπτωση, το ποσό της δαπάνης θα το αναγράψετε στους κωδικούς αριθμούς 419-420 του πίνακα 6. Επισημαίνεται ότι η ενοικίαση κατοικίας απιδιών που σπουδάζουν αποτελεί και αντικειμενική δαπάνη δαβίσης και συνεπώς η κατοικία αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνεται στον πίνακα 5 του εντύπου.

Κωδικοί 073-074. Γράψτε το ποσό της ετήσιας δαπάνης που καταβάλατε για ασφάλιστρα ασφαλίσεων ζωής ή θανάτου, ασφαλίσεων προσωπικών ατυχημάτων, καθώς και των ασφαλίστρων για ασφαλιστήρια ασθένειας, για την ασφάλισή σας, της ή του συζύγου σας και των τέκνων που σας βαρύνουν, καθώς και των τέκνων σας που δε βαρύνουν εσάς λόγω μη συνοίκησης, αλλά τον άλλο γονέα, εφόσον στην τελευταία περίπτωση βρίσκεστε σε διάζευξη με το (τη) σύζυγό σας, συνάψατε εσείς τη σύμβαση ασφάλισης και καταβάλατε τη δαπάνη ασφαλίστρων.

Το ποσό της δαπάνης επί του οποίου υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβεί τα 1.200 ευρώ για άγαμο και τα 2.400 ευρώ για οικογένεια. Το ποσό αυτό υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους, μειώνει το φόρο κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) μόνο εφόσον έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση (εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη) και μερίζεται μεταξύ τους ανάλογα με το ύψος του δηλούμενου με την αρχική δήλωση (εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη) εισοδήματός τους που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις.

Κωδικοί 089-090. Γράψτε το συνολικό ετήσιο ποσό της διατροφής που καταβάλατε στο σύζυγό σας ή στη σύζυγό σας μέσα στο έτος 2011 και το οποίο επιδικάστηκε ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη

ΠΡΟΣΟΧΗ: Το ποσό της διατροφής που καταβλήθηκε στον άλλο σύζυγο για τα τέκνα δεν αναγράφεται στους κωδικούς αυτούς. Ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της δαπάνης αυτής θα μειώσει το φόρο σας. Το ποσό της μείωσης του φόρου δεν μπορεί να υπερβεί τα χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ

Κωδικοί 087-088. Γράψτε το συνολικό ποσό της δαπάνης που καταβάλατε το έτος 2011 για επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης ακινήτου που εντάσσονται σε έργα του επιχειρησιακού προγράμματος «Περιβάλλον Αειφόρος Ανάπτυξη» στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3614/2007 ή και για επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης ακινήτου που θα προκύψουν μετά από ενεργειακή επιθεώρηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.[3661/2008](#) και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του και αφορούν :

α) Την αντικατάσταση του λέβητα πετρελαίου για την εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή για νέα εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή συστήματος που κάνει χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και για παρεμβάσεις στο υφιστάμενο σύστημα που αφορούν σε σύστημα αντιστάθμισης στον καυστήρα / λέβητα σε συνδυασμό με αυτονομία θέρμανσης και μόνωση σωληνώσεων.

β) Την αλλαγή εγκατάστασης κεντρικού κλιματισμού χρήσης καυσίμου από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο ή για νέα εγκατάσταση φυσικού αερίου.

γ) Την αγορά και εγκατάσταση ηλιακών συλλεκτών και για την εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού με χρήση ηλιακής ενέργειας.

δ) Την αγορά και εγκατάσταση αποκεντρωμένων συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που βασίζονται σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (φωτοβολταϊκά, μικρές

ανεμογεννήτριες) και συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και ψύξης θέρμανσης με χρήση φυσικού αερίου ή ανανεώσιμων πηγών.

ε) Τη θερμομόνωση σε υφιστάμενα κτήρια με τοποθέτηση διπλών θερμομονωτικών υαλοπινάκων και θερμομονωτικών πλαισίων / κουφωμάτων (συμπεριλαμβάνονται εξωτερικά καλύμματα, παντζούρια και ρολά) και τοποθέτηση θερμομόνωσης στο κέλυφος ή/και στην οροφή (δώμα ή στέγη).

στ) Τη δαπάνη για τη διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από αρμόδιο επιθεωρητή. Η δαπάνη επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση του φόρου κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

Κωδικοί 079-085. Γράψτε τα ποσά των διδάκτρων που καταβάλατε μέσα στο έτος 2011 για παράδοση προσωπικά σε σας ή στα τέκνα σας, κατ' οίκον ή σε φροντιστήρια, ιδιαίτερων μαθημάτων οποιασδήποτε αναγνωρισμένης εκπαιδευτικής βαθμίδας ή ξένων γλωσσών.

Ειδικότερα, στους κωδικούς 079-080 γράψτε τα ποσά των δαπανών που αφορούν προσωπικά εσάς, ή τη σύζυγό σας και στους κωδικούς 081, 082, 083, 084, 085 τα ποσά των δαπανών που αφορούν τα τέκνα σας.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε περίπτωση που βρίσκεστε σε διάζευξη και τα τέκνα σας βαρύνουν τον άλλο σύζυγο με τον οποίο συγκατοικούν, αλλά έχετε καταβάλει εσείς τα δίδακτρα των τέκνων, το ποσό τους θα το αναγράψετε κανονικά στους κωδικούς 081 ως 085. Η δαπάνη αυτή, επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 1.000 ευρώ και υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους. Μειώνει το φόρο μόνο εφόσον έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση (εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη) και μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις, όπως αυτό δηλώθηκε με την αρχική δήλωση ή συμπληρωματική μέχρι τη λήξη της προθεσμίας.

Για τον υπολογισμό των ποσών μείωσης του φόρου η δαπάνη αυτή λαμβάνεται διακεκριμένη νως για το φορολογούμενο και για κάθε τέκνο που τον βαρύνει.

Κωδικοί 077-078. Γράψτε το διπλάσιο ποσό του μισθώματος που καταβάλατε για ατομική επιχείρηση τριτογενούς τομέα που είναι εγκατεστημένη σε κτίριο της περιοχής «Γεράνι» (η οποία ορίζεται από τις οδούς Πειραιώς, Επικούρου, Ευρυπίδου, Αθηνάς του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας) και προβλέπεται στο π.δ. της 2/13.7.1994 (Δ' 704) ή της περιοχής «Μεταξουργείο» (το οποίο ορίζεται από τους οδικούς άξονες Κωνσταντινούπολεως, Αχιλλέως, Αγίου Κωνσταντίνου, Πειραιώς και Ιερά Οδός) και προβλέπεται στο π.δ. 13.7/19.8.1998 (Δ' 616). Εξαιρούνται και δεν αναγράφονται στους κωδικούς αυτούς τα μισθώματα εστιατορίων, αναψυκτηρίων, κέντρων διασκέδασης, αναψυχής, χώρων συναθροίσεων κοινού και καταστημάτων παροχής προσωπικών υπηρεσιών που λειτουργούν σε κτίρια των περιοχών αυτών. Ποσό ίσο με το διπλάσιο του μισθώματος που καταβάλλεται για ατομική επιχείριση τριτογενούς τομέα που είναι εγκατεστημένη στις εν λόγω περιοχές εκπίπτει από το φόρο σας (παρ. Β2 και Δ, άρθρο 43 και παρ. Β2 και Δ, άρθρο 44 του ν. [4030/2011](#)).

Κωδικοί 663-664. Γράψτε το συνολικό ποσό που επενδύσατε το 2011 στην παραγωγή κινηματογραφικού έργου μεγάλου μήκους με προορισμό την προβολή σε κινηματογραφική αίθουσα. (παρ.9 άρθρο 73 ν.[3842/2010](#))

Κωδικοί 033-036. Διαγραμμίστε το γράμμα «α» αν δεν δραστηριοποιείστε επαγγελματικά στον οπτικοακουστικό τομέα ή δεν είστε μέτοχος Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή μέλος Ο.Ε., Ε.Ε. ή κοινοπραξίας που δραστηριοποιείται στον οπτικοακουστικό τομέα. Στην περίπτωση αυτή ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) της επένδυσης αυτής θα αφαιρεθεί από το εισόδημά σας. Διαγραμμίστε το γράμμα «β» αν δραστηριοποιείστε επαγγελματικά στον οπτικοακουστικό τομέα ή είστε μέτοχος Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή μέλος Ο.Ε., Ε.Ε. ή κοινοπραξίας που δραστηριοποιείται στον οπτικοακουστικό τομέα. Στην περίπτωση αυτή ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της επένδυσης αυτής θα αφαιρεθεί από το εισόδημά σας.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι κωδικοί 663-664 και 033-036 συμπληρώνονται μόνο από ιδιώτες μη επιτηδευματίες και όχι από ατομικές επιχειρήσεις ή ελεύθερους επαγγελματίες.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 8

Κωδικοί 601-602. Γράψτε τα ποσά των φόρων που προκαταβλήθηκαν για τα εισοδήματα (θετικά ή αρνητικά) που περιλαμβάνονται στους κωδικούς 501-502 και 511-512 του πίνακα 4Δ, εφόσον υπάρχουν σχετικές βεβαιώσεις και ο φόρος έχει υπολογιστεί με τα ποσοστά που αναφέρονται στην ένδειξη αυτή. Επίσης, το ποσό της προκαταβολής φόρου που υπολογίζεται από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους επί των ακαθαρίστων αμοιβών των δικηγόρων.

Κωδικοί 603-604. Γράψτε τα ποσά των φόρων που παρακρατήθηκαν για τα εισοδήματα (θετικά ή αρνητικά) που περιλαμβάνονται στους κωδικούς 401-402 και 413-414 του πίνακα 4Γ, εφόσον υπάρχουν σχετικές βεβαιώσεις και ο φόρος έχει υπολογιστεί με βάση τις διατάξεις του άρθρου 55 του ν.[2238/1994](#).(π.χ. 1%, 4% ,8%, περ.στ παρ.1 και 3% περ.β παρ.1 κ.τ.λ.)

Κωδικοί 605-606. Γράψτε τα ποσά των φόρων που παρακρατήθηκαν για τα εισοδήματα που περιλαμβάνονται στους κωδικούς 501 έως 508 και 511-512 του πίνακα 4Δ, εφόσον υπάρχουν σχετικές βεβαιώσεις, εκτός αυτών (των ποσών του φόρου) που γράφτηκαν στους κωδικούς 601-602. Επίσης, το ποσό της παρακράτησης φόρου επί των μερισμάτων που καταβάλλονται στους δικηγόρους από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους.

Κωδικοί 607-608. Γράψτε το ποσό του φόρου που βεβαιώθηκε ή καταβλήθηκε για την ωφέλεια (υπερτίμημα) από την πώληση επαγγελματικού αυτοκινήτου I.X. ατομικής επιχείρησης ως εμπορεύματος, εφόσον το ποσό της ωφέλειας συμπεριλήφθηκε στους κωδικούς 407-408 του πίνακα 4Γ.

Κωδικοί 609-610. Γράψτε το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε στις αμοιβές της περίπτωσης 4 του πίνακα 4Α, οπως αυτές που έχουν καταβληθεί σε ποδοσφαιριστές, καλαθοσφαιριστές, προπονητές και άλλους αμειβόμενους αθλητές από ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρίες ή αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία κατά την υπογραφή του συμβολαίου μεταγραφής ή την ανανέωση του συμβολαίου συνεργασίας καθώς και το επίδομα ανέργων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 33

του ν. [1892/1990](#) που δίνεται από τον ΟΑΕΔ. Ο φόρος των παραπάνω περιπτώσεων αναγράφεται στους κωδικούς 609610 του πίνακα 8 και σε καμιά περίπτωση στους κωδικούς 313-314 του ίδιου πίνακα.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε καμιά άλλη περίπτωση εκτός από τις παραπάνω δεν πρέπει να αναγράφεται φόρος μισθωτών υπηρεσιών σ' αυτούς τους κωδικούς, ακόμη και στην περίπτωση που η βεβαιώση αποδοχών έχει μόνο παρακρατηθέντα φόρο.

Κωδικοί 651-652. Γράψτε τα ποσά των φόρων που καταβάλατε αποδειγμένα στην αλλοδαπή, για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν στο εξωτερικό και δηλώσατε στις οικείες ενδείξεις του πίνακα 4Ζ, επειδή υπάρχει φορολογική υποχρέωση στην Ελλάδα. Τα ποσά αυτών των φόρων πρέπει να προκύπτουν από τις οικείες βεβαιώσεις του αλλοδαπού φυσικού ή νομικού προσώπου που παρακράτησε το φόρο (ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για κράτος με το οποίο έχει υπογραφεί σύμβαση αποφυγής της διπλής φορολογίας ή όχι).

Σημειώνεται ότι προκειμένου για εισοδήματα από τις Η.Π.Α. στις οικείες ενδείξεις θα συμπληρώνεται μόνο το ποσό του ομοσπονδιακού φόρου των Η.Π.Α. και όχι και ο πολιτειακός φόρος.

Κωδικοί 293-294. Γράψτε το συνολικό ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε στα εισοδήματα (τόκους δανείων κτλ. ημεδαπής προέλευσης) που δηλώθηκαν στους κωδικούς 291-292 του πίνακα 4ΣΤ, όπως αυτό προκύπτει από τις σχετικές βεβαιώσεις που επισυνάπτονται στη δήλωση. Επισημαίνεται ότι ο φόρος αυτής της περίπτωσης αφορά εισοδήματα από τόκους που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις.

Κωδικοί 313-314. Γράψτε το σύνολο του φόρου που αναλογεί στα εισοδήματα (από μισθωτές υπηρεσίες κτλ.) που δηλώσατε στους κωδικούς 301-322, όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των ποσών που αναγράφονται στις αντίστοιχες στήλες των βεβαιώσεων αποδοχών (φόρος που αναλογεί).

Κωδικοί 315-316. Γράψτε το σύνολο του φόρου που παρακρατήθηκε από τα εισοδήματα που δηλώσατε στους κωδικούς 301-322, όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των ποσών που αναγράφονται στις αντίστοιχες στήλες των βεβαιώσεων αποδοχών (φόρος που παρακρατήθηκε).

Κωδικοί 297-298. Γράψτε το συνολικό ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα κατά την εξαργύρωση ή την καταβολή των εισοδημάτων από κινητές αξίες αλλοδαπής προέλευσης, που δηλώθηκαν στους κωδικούς 295-296 της περιπτ. 9 του πίνακα 4Ζ, όπως αυτό προκύπτει από τις συνημμένες στη δήλωση σχετικές βεβαιώσεις, τις οποίες χορηγεί στο δικαιούχο των εισοδημάτων αυτών εκείνος που ενεργεί στην Ελλάδα την καταβολή τους. Επισημαίνεται ότι οι κωδικοί αυτοί αφορούν μόνο σε φόρους εισοδημάτων που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις φορολογίας εισοδήματος.

Κωδικοί 127-128. Γράψτε το ποσό του φόρου που καταβάλατε, με βάση τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε., σε περίπτωση είσπραξης ποσού άνλης εμπορικής αξίας πέρα από τα ενοίκια, κατά τη μίσθωση ακινήτου που δηλώθηκε στους κωδικούς 121-910 του πίνακα 4Ε.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 9

Στον πίνακα αυτό γράψτε τα στοιχεία των υπόψη προσώπων, εφόσον το ετήσιο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει τα 2900 ευρώ ή τα 6000 ευρώ αν παρουσιάζουν αναπτηρία 67% και πάνω. Γράψτε επίσης, για τα πρόσωπα του πίνακα 9.2., τη συγγένεια που έχουν μαζί σας ή με τη σύζυγο σας, κατά περίπτωση, καθώς και τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου, εφόσον υπάρχει.

Για τα προστατευόμενα ενήλικα παιδιά που σπουδάζουν, απαιτείται βεβαίωση της οικείας σχολής εσωτερικού ή εξωτερικού. Στις βεβαιώσεις των αναγνωρισμένων σχολών εσωτερικού πρέπει να αναγράφεται ο αριθμός της άδειας που χορήγησε το Υπουργείο Παιδείας, δια Βίου Μάθησης και θρησκευμάτων ή το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, κατά περίπτωση και το ΦΕΚ στο οποίο δημοσιεύθηκε η άδεια αυτή. Για τα άγαμα ενήλικα τέκνα που είναι άνεργα, βεβαίωση του ΟΑΕΔ ότι είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα του. Για τα λοιπά προστατευόμενα μέλη, στοιχεία που να αποδεικνύουν την ηλικία τους και το βαθμό συγγένειας, ότι συνοικούν με το φορολογούμενο και ότι το εισόδημά τους δεν υπερβαίνει τα πιο πάνω ποσά.

Ειδικά για τα στρατευμένα παιδιά υποβάλλεται σχετική βεβαίωση της στρατιωτικής υπηρεσίας.

Προκειμένου για πρόσωπα που γράφονται στον πίνακα αυτό για πρώτη φορά, απαιτείται συνυποβολή της οικείας ληξιαρχικής πράξης ή βεβαίωσης κατά περίπτωση ή υπεύθυνης δήλωσης του ν.1599/1986 ότι μέσα σε εύλογο χρόνο θα υποβληθεί η απαραίτητη πράξη ή βεβαίωση.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στον πίνακα 9.1 προστέθηκε στήλη με τον ΑΦΜ των παιδιών που είναι προστατευόμενα μέλη και ο οποίος πρέπει υποχρεωτικά να συμπληρωθεί εφόσον τους έχει χορηγηθεί.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 11

Η επιστροφή του φόρου εισοδήματος γίνεται μέσω Τραπέζικών Λογαριασμών με τους εξής τρόπους: α) Επιστροφή μέσω λογαριασμού καταθέσεων (ταμιευτηρίου, τρεχούμενο και όψεως) των δικαιούχων και β) Επιστροφή με καταβολή μετρητών στους δικαιούχους από τις τράπεζες. Ειδικότερα για την επιστροφή μέσω λογαριασμού καταθέσεων (περίπτωση α'), ο φορολογούμενος πρέπει να συμπληρώνει τα πιο κάτω στοιχεία στην τέταρτη σελίδα της φορολογικής δήλωσης (πίνακας 11). Στη θέση "ΤΡΑΠΕΖΑ" γράψτε την επωνυμία της τράπεζας, στην οποία τηρείται ο λογαριασμός σας.

Δίπλα από τη θέση "ΤΡΑΠΕΖΑ" υπάρχουν τρία τετραγωνάκια στα οποία θα γράψετε τον κωδικό αριθμό της τράπεζας, όπως αυτός φαίνεται στο σχετικό πίνακα.

Τέλος, στη θέση "ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ IBAN" συμπληρώστε προσεκτικά και τους 25 αριθμητικούς χαρακτήρες (εκτός από τους χαρακτήρες GR) του αριθμού λογαριασμού καταθέσεων IBAN που έχετε στην Τράπεζα και θα τον βρείτε τυπωμένο είτε στο τραπεζικό σας Βιβλιάριο, είτε στο έντυπο κίνησης λογαριασμού της

Τράπεζας σας. Ο λογαριασμός αυτός μπορεί να είναι Ταμιευτηρίου, τρεχούμενος ή όψεως, μόνο.

Αν έχετε οποιαδήποτε αμφιβολία, απευθυνθείτε στην Τράπεζα με την οποία συνεργάζεστε, η οποία και θα σας πληροφορήσει υπεύθυνα για τον IBAN.

Για την επιστροφή, με καταβολή μετρητών στους δικαιούχους από τις τράπεζες (περίπτωση β'), ο φορολογούμενος πρέπει να συμπληρώσει μόνο την ΕΠΩΝΥΜΙΑ της τράπεζας και τον κωδικό αριθμό της. Δηλαδή, δε θα αναγράφεται ο αριθμός του λογαριασμού.

Τα επιστρεφόμενα ποσά θα είναι στη διάθεση των δικαιούχων μετά την ημερομηνία που αναγράφεται στην ειδοποίηση, την οποία θα λάβουν οι φορολογούμενοι και η οποία πρέπει να προσκομίζεται για την είσπραξη της επιστροφής του φόρου. Πρέπει να τονισθεί ότι η επιστροφή των φόρων με την (α) περίπτωση θα είναι έντοκη από την ημερομηνία που θα αναγράφεται στην ειδοποίηση.

Οι τράπεζες, με τους αντίστοιχους κωδικούς αριθμούς, που μετέχουν στην επιστροφή του φόρου και συνεπώς σ' αυτές οι φορολογούμενοι θα πρέπει να έχουν ανοίξει λογαριασμό για την περίπτωση (α) ή να επιλέξουν μία από αυτές για την περίπτωση (β), είναι οι εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘ.	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘ.
ΕΘΝΙΚΗ	011	PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ	037
ΕΜΠΟΡΙΚΗ	012	MILLENNIUM BANK	038
ALPHA BANK	014	ΑΓΡΟΤΙΚΗ	043
ΓΕΝΙΚΗ	015	T. BANK ATE	047
ΑΤΤΙΚΗΣ	016	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	049
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	017	PROBANK	054
E.F.G. EUROBANK ERGASIAS	026	ΣΥΝΕΤ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ	069
MARFIN ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	028	ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	073
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	032	ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤ. ΤΡΑΠΕΖΑ	087
		TAX.TΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	096

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Προκειμένου να προσδιοριστεί ο φόρος που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα κάθε φορολογουμένου, αθροίζονται τα δηλούμενα εισοδήματα και συμψηφίζονται τα θετικά και αρνητικά στοιχεία των επιμέρους εισοδημάτων, και αφού αφαιρεθεί η τυχόν χορηγία του ν. [3525/2007](#), η τυχόν επένδυση για κινηματογραφικές ταινίες (παρ. 9 άρθρο 73 ν. [3842/2010](#)), προκύπτει το φορολογητέο εισόδημα του υποχρέου, το οποίο υποβάλλεται σε φόρο με βάση την ακόλουθη κατά περίπτωση κλίμακα:

Κλιμάκιο Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής %	Φόρος (ευρώ)	Κλιμακίου (ευρώ) ³	Σύνολο Εισοδήματος	Σύνολο (ευρώ)	Φόρου
5.000	0	0	5.000	0		
7.000	10	700	12.000	700		
4.000	18	720	16.000	1.420		
10.000	25	2.500	26.000	3.920		
14.000	35	4.900	40.000	8.820		
20.000	38	7.600	60.000	16.420		
40.000	40	16.000	100.000	32.420		
Άνω των 100.000	45					

Για τους νέους ηλικίας έως και τριάντα ετών, για τους συνταξιούχους άνω των εξήντα πέντε ετών και τα άτομα με ειδικές ανάγκες, όπως ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 9 του ΚΦΕ ή συνταξιούχος ανεξαρτήτως ηλικίας με παιδιά με ειδικές ανάγκες, το αφορολόγητο ποσό ορίζεται στις εννιά χιλιάδες (9.000) ευρώ, εφόσον το δηλωθέν εισόδημα, πραγματικό ή αυτό που προκύπτει με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες και δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του φορολογούμενου δεν υπερβαίνει τις εννιά χιλιάδες (9.000) ευρώ. Ειδικά για τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου, όταν το συνολικό τους εισόδημα είναι από εννιά χιλιάδες (9.000) ευρώ και άνω, το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την ανωτέρω κλίμακα περιορίζεται ώστε το συνολικό καθαρό εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση του φόρου να μην υπολείπεται του ποσού των τις εννιά χιλιάδων (9.000) ευρώ.

Το κατά περίπτωση αφορολόγητο ποσό ισχύει, εφόσον ο φορολογούμενος προσκομίσει αποδείξεις που έχουν εκδοθείσύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων για δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποιεί ο ίδιος, η σύζυγός του και τα τέκνα που τους βαρύνουν. Οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή και τα λοιπά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 47 του Κ.Φ.Ε., όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας, οι φυλακισμένοι και οι κάτοικοι κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισο δήματός τους, δικαιούνται το αφορολόγητο ποσό της κλίμακας χωρίς την προσκόμιση αποδείξεων. Στις πιο πάνω δαπάνες δεν περιλαμβάνονται αυτές που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 9, οι δαπάνες για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 17, οι δαπάνες που προβλέπονται στο άρθρο 23 (άρθρα του Κ.Φ.Ε.), οι δαπάνες ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτρισμού και τηλεπικοινωνιών γενικά, καθώς και οι δαπάνες εισιτηρίων κάθε είδους μεταφορικών μέσων.

Το ποσό των αποδείξεων δαπανών, που απαιτείται να προσκομισθούν, ορίζεται σε ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ατομικού εισοδήματος του φορολογούμενου, του δηλούμενου και φορολογούμενο σύμφωνα με τις γενικές

διατάξεις και για ποσό εισοδήματος μέχρι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ. Αν το ποσό των προσκομιζόμενων αποδείξεων δαπανών του φορολογουμένου υπολείπεται του πιο πάνω ποσού, τότε επί της διαφοράς επιβάλλεται φόρος με συντελεστή δέκα τις εκατό (10%). Οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί υπολογίζονται αθροοιστικά και για τους δύο συζύγους μόνο εφόσον έχουν περιληφθεί στην εμπρόθεσμη δήλωση και επιμερίζονται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το δηλούμενο και φορολογούμενο σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ατομικό εισόδημα της εμπρόθεσμης δήλωσής τους.

Η καταγραφή των στοιχείων των αποδείξεων δαπανών που απαιτείται να προσκομισθούν σύμφωνα με τα πιο πάνω μπορεί να γίνεται μέσω διαδικτύου ή μαγνητικής κάρτας που είναι ανώνυμη και προαιρετική για το φορολογούμενο. Τα δεδομένα που καταγράφονται για λογαριασμό του φορολογούμενου είναι : α) ο Α.Φ.Μ. του εκδότη της απόδειξης και β) η ημερομηνία και το ποσό της συναλλαγής.

Σύμφωνα με την ΠΟΛ.1218/11.10.2011 απόφαση, δεν υπάρχει υποχρέωση προσκόμισης στη ΔΟΥ των εφόσον ο φορολογούμενος για τις συναλλαγές του αυτές έχει χρησιμοποιήσει από 3-10-2011 και μετά τη Κάρτα Αποδείξεων.

Το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας αυξάνεται κατά δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ για κάθε τέκνο από τα δύο πρώτα του φορολογούμενου που τον βαρύνουν και κατά τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ για κάθε επόμενο τέκνο που τον βαρύνουν.

Το ποσό με το οποίο προσαυξάνεται το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου, μειώνεται το ποσό του δεύτερου κλιμακίου και εάν αυτό δεν επαρκεί, το ποσό του τρίτου κλιμακίου, και όποιου επόμενου απαιτείται. Εάν ο ένας σύζυγος δεν έχει εισόδημα ή αυτό που έχει είναι μικρότερον από το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας, το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα ή η διαφορά που προκύπτει και μέχρι το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα, προστίθεται στο αφορολόγητο ποσό του άλλου συζύγου. Επίσης, το αφορολόγητο ποσό της κλίμακας αυξάνεται με το ποσό των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ για τον ίδιο φορολογούμενο και για καθένα από τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν ή τον βαρύνουν, εφόσον είναι ανάπτηροι, τυφλοίκ.τ.λ., έχουν δηλαδή συμπληρώσει τον πίνακα 3 της φορολογικής δήλωσης.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ

Αν στο συνολικό εισόδημα περιλαμβάνεται και εισόδημα από ακίνητα, εκτός από το απαλλασόμενο εισόδημα από ιδιοκατοίκηση γενικά, το ακαθάριστο ποσό αυτού υποβάλλεται και σε συμπληρωματικό φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή ενάμιση τοις εκατό (1.5%).

Περαιτέρω επιβάλλεται αυξημένο ποσό συμπληρωματικού φόρου το οποίο ορίζεται σε ποσοστό 3% στο ακαθάριστο εισόδημα εφόσον, η επιφάνεια κατοικίας υπερβαίνει τα (300) τετραγωνικά μέτρα της κατοικίας ή πρόκειται για επαγγελματική στέγη ή εμπορική μίσθωση.

ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΦΟΡΟΥ

Το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την κλίμακα μειώνεται: Κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της δαπάνης που καταβάλλεται λόγω δωρεάς στο λογαριασμό αλληλοβοήθειας για την απόσβεση του Δημόσιου χρέους.

Κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) και μέχρι του ποσού που προβλέπεται αντίστοιχα ως εξής:

- α) έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης (κωδ. 051-052),
- β) δαπάνη καταβαλλόμενου μισθώματος (κωδ. 811 έως και 823),
- γ) του ποσού της δαπάνης για διδακτρα για φροντιστήρια εκπαιδευτικών μαθημάτων ή ξένων γλωσσών (κωδ. 079 έως και 085),
- δ) τόκους στεγαστικού δανείου που καταβάλλονται από από 1/1/2011 και μετά (κωδ.063-064),
- ε) δαπάνη που καταβάλλει ο φορολογούμενος για ασφάλιστρα ασφαλίσεων ζωής, θανάτου, προσωπικών αυτοχημάτων και ασθένειας για την ασφάλιση του ίδιου, της συζύγου του και των τέκνων που τους βαρύνουν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Κ.Φ.Ε. (κωδ. 073 074).
- στ) διατροφή που καταβάλλεται από τον ένα σύζυγο στον άλλον το οποίο επιδικάστηκε ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη (κωδ. 089 - 090),
- ζ) δαπάνες που καταβάλλει για δωρεές, χορηγίες (κωδ. 057 έως και 062),
- η) δαπάνες που καταβάλλει για εισφορές σε ταμεία ασφάλισης (κωδ. 053 - 054),
- θ) δαπάνες για επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης ακινήτου (κωδ. 087 - 088).

Επίσης, για το φορολογούμενο που αποκτά εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες (μισθούς και συντάξεις), εφόσον αυτός προσφέρει υπηρεσίες ή κατοικεί για εννέα (9) τουλάχιστον μήνες μέσα στο έτος που απόκτησε το εισόδημα αυτό στους νομούς Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου, Λέσβου, Χίου, Σάμου και Δωδεκανήσου, καθώς και σε περιοχή των νομών Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Καστοριάς, Φλώρινας, Πέλλης, Κιλκίς, Σερρών και Δράμας, η οποία περιλαμβάνεται σε ζώνη βάθους είκοσι (20) χιλιομέτρων από τη μεθοριακή γραμμή, το ποσό του φόρου μειώνεται με εξήντα (60) ευρώ για κάθε τέκνο που τον βαρύνει. Στην περίπτωση συζύγων αρκεί ο ένας από αυτούς να έχει τις παραπάνω προϋποθέσεις. Αν με βάση την φορολογική κλίμακα δεν προκύπτει για το φορολογούμενο ποσό φόρου ή αυτό που προκύπτει είναι μικρότερο από το άθροισμα των μειώσεων των περιπτώσεων α, β, γ, ε και η μείωση λόγω παραμεθορίου που αφορούν αυτόν προσωπικά και τα πρόσωπα που τον βαρύνουν, τότε ολόκληρο το ποσό των μειώσεων των περιπτώσεων αυτών ή η διαφορά που προκύπτει μειώνει το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα για τον άλλο σύζυγο.

Αν το συνολικό ποσό των μειώσεων είναι μεγαλύτερο του φόρου, ο οποίος προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα για τον φορολογούμενο και τη σύζυγο του, η διαφορά δεν επιστρέφεται ούτε συμψηφίζεται. Το ποσό που απομένει ύστερα από τις μειώσεις αποτελεί το φόρο που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 2012 (ΕΝΤΥΠΟ Ε9)

Α. ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗ ΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 2012

Από το έτος 2011 υπόχρεος σε δήλωση στοιχείων ακινήτων είναι ο εργολάβος για τα ακίνητα που συμφωνήθηκε να μεταβιβαστούν και δεν έχουν μεταβιβαστεί από τον οικοπεδούχο στον εργολάβο ή σε τρίτα πρόσωπα που ο τελευταίος θα υποδείξει, εφόσον έχει παρέλθει χρονικό διάστημα τριών ετών από την έκδοση της αρχικής οικοδομικής άδειας ή έχουν εκμισθωθεί ή με οποιονδήποτε τρόπο χρησιμοποιηθεί από τον εργολάβο εντός των τριών αυτών ετών.

Συνεπώς, στην περίπτωση αυτή, οι οικοπεδούχοι, επί των ακινήτων των οποίων ανεγείρονται κτίσματα από εργολάβους, οφείλουν να υποβάλουν δήλωση στοιχείων ακινήτων έτους 2012 για να διαγράψουν τα ακίνητα που συμφωνήθηκε να μεταβιβαστούν και δεν έχουν μεταβιβαστεί στους εργολάβους ή σε τρίτα πρόσωπα, εφόσον έχουν παρέλθει τρία έτη από την έκδοση της αρχικής οικοδομικής άδειας ή έχουν χρησιμοποιηθεί ή εκμισθωθεί από τους εργολάβους μέσα στα τρία έτη. Αντίθετα, υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων για τα ακίνητα αυτά είναι οι εργολάβοι, οι οποίοι οφείλουν να υποβάλουν δήλωση στοιχείων ακινήτων έτους 2012, αναγράφοντας τα ακίνητα που θα λάβουν ως αντάλλαγμα, σύμφωνα με το εργολαβικό προσύμφωνο.

Δηλώσεις στοιχείων ακινήτων έτους 2012 για διαγραφή ή αναγραφή από τους οικοπεδούχους ή εργολάβους αντίστοιχα, των ακινήτων σύμφωνα με τα ανωτέρω, υποβάλλονται για οικοδομικές άδειες που έχουν εκδοθεί εντός του έτους 2008 ή προγενέστερα. Δηλαδή, οι δηλώσεις στοιχείων ακινήτων για την ανωτέρω περίπτωση υποβάλλονται το πρώτο έτος μετά το έτος συμπλήρωσης της τριετίας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Οικοδομική άδεια εκδόθηκε την 12η Φεβρουαρίου 2007. Η σχετική δήλωση μεταβολής στοιχείων ακινήτων πρέπει να υποβληθεί από το έτος 2011, καθώς η τριετία συμπληρώνεται την 12η Φεβρουαρίου 2010 και συνεπώς το έτος 2011 είναι το πρώτο έτος μετά το έτος συμπλήρωσης της τριετίας (2010).

Οι οικοπεδούχοι που υποβάλουν δήλωση στοιχείων ακινήτων έτους 2011 για να διαγράψουν ακίνητα, σύμφωνα με τα ανωτέρω, συνυποβάλουν φωτοαντίγραφο της οικοδομικής άδειας και του εργολαβικού προσυμφώνου. Τα ίδια παραστατικά συνυποβάλλουν και οι εργολάβοι για να αναγράψουν τα εν λόγω ακίνητα στη δήλωση στοιχείων ακινήτων τους έτους 2011.

B. ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΕ ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ (Ε9)

Υποχρέωνται για υποβολή δήλωσης Ε9 το έτος 2012 έχει:

- Κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο που εντός του έτους 2011 απέκτησε εμπράγματα δικαιώματα πλήρους ή ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε ακίνητα.
- Κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο που εντός του έτους 2011 είχε οποιαδήποτε μεταβολή στα ακίνητά του, τα οποία είχαν δηλωθεί στο έντυπο Ε9 τα προηγούμενα έτη.
- Κάθε υπόχρεος που στις δηλώσεις Ε9 (ετών 2005 έως 2011) συμπεριέλαβε σύζυγο ή λοιπά προστατευόμενα μέλη, εφόσον έχουν επέλθει εντός του έτους 2011 μεταβολές

στην οικογενειακή του κατάσταση, όπως αυτή έχει απεικονισθεί στις δηλώσεις E9 των προηγούμενων ετών, ανεξάρτητα από το αν υπάρχουν μεταβολές στην περιουσιακή του κατάσταση.

Οι μεταβολές στην οικογενειακή κατάσταση που πρέπει να δηλωθούν είναι ο γάμος, εφόσον η σύζυγος έχει ακίνητα, η διάσταση, το διαζύγιο, η παύση χαρακτηρισμού των τέκνων ως προστατευόμενων μελών σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.) ή ο θάνατος.

- Οικοπεδούχοι και εργολάβοι, εφόσον έχουν υποχρέωση, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ενότητα Α: «ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗ ΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 2012»

ΤΟΝΙΖΕΤΑΙ ότι διαγραμμίζονται πάντοτε οι ενδείξεις «ΔΗΛΩΘΗΚΑΝ ΑΚΙΝΗΤΑ ΣΤΟ E9 ΤΑ ΕΤΗ 2005 ΕΩΣ ΚΑΙ 2010» και «ΔΗΛΩΘΗΚΑΝ ΑΚΙΝΗΤΑ ΣΤΟ E9 ΤΟ ΕΤΟΣ 2011» της πρώτης σελίδας του εντύπου, καθώς αποτελούν υποχρεωτικά πεδία.

Γ. ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Οι δηλώσεις στοιχείων ακινήτων (E9) έτους 2012 υποβάλλονται με ηλεκτρονικό τρόπο ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, χειρόγραφα στη Δ.Ο.Υ. χωρίς προσαύξηση μέχρι την προθεσμία υποβολής της δήλωσης (31-7-2012). Ειδικότερα η δήλωση E9 υποβάλλεται χειρόγραφα μέχρι την καταληκτική ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής χωρίς την επιβολή προστίμου στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Όταν ο υπόχρεος σε δήλωση έχει αποβιώσει. Στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται και η ενημέρωση του τμήματος μητρώου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. του υπόχρεου.

β. Όταν το υπόχρεο νομικό πρόσωπο έχει διακόψει τις εργασίες του κατά την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης.

γ. Σε οποιαδήποτε περίπτωση που λόγω αποδεδειγμένης αδυναμίας της εφαρμογής ηλεκτρονικής υποβολής δεν επιτρέπεται η υποβολή δήλωσης από τον υπόχρεο.

Όσες δηλώσεις έχουν υποβληθεί χειρόγραφα στη Δ.Ο.Υ. μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της υπουργικής απόφασης στο Φ.Ε.Κ., δεν υποβάλλονται εκ νέου ηλεκτρονικά.

Δ. ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ E9 ΕΤΟΥΣ 2012 ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΟΠΟΙΑΣΔΗΠΟΤΕ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

1. Υποβολή δήλωσης E9 για πρώτη φορά το έτος 2012

Τα φυσικά πρόσωπα που δεν είχαν υποχρέωση υποβολής δήλωσης E9 τα έτη 2005 έως και 2011, απέκτησαν όμως εμπράγματα δικαιώματα πλήρους ή ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε ακίνητα μέσα στο έτος 2011, θα υποβάλουν δήλωση E9 έτους 2012, σημειώνοντας «X» στην ένδειξη «ΕΙΔΟΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΑΡΧΙΚΗ» στην πρώτη σελίδα του εντύπου. Στις ενδείξεις «Δηλώθηκαν ακίνητα στο E9 τα έτη 2005

έως και 2010» και «Δηλώθηκαν ακίνητα στο Ε9 το έτος 2011» θα σημειωθεί «X» στα τετραγωνίδια «OXI» για όλα έτη.

2. Εισαγωγή νέου ακινήτου που αποκτήθηκε το έτος 2011 από υπόχρεο που έχει υποβάλει δήλωση Ε9

Στην περίπτωση αυτή θα υποβληθεί δήλωση Ε9 έτους 2012, σημειώνοντας «X» στην ένδειξη «ΕΙΔΟΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΑΡΧΙΚΗ» στην πρώτη σελίδα του εντύπου. Στις ένδειξεις «Δηλώθηκαν ακίνητα στο Ε9 τα έτη 2005 έως και 2010» και «Δηλώθηκαν ακίνητα στο Ε9 το έτος 2011» θα διαγραμμιστούν οι αντίστοιχες επιλογές, δηλαδή «NAI» εφόσον έχουν δηλωθεί ακίνητα ή «OXI» εφόσον δεν έχουν δηλωθεί ακίνητα για τα έτη αυτά. Η ένδειξη «OXI» θα διαγραμμισθεί επίσης, για τα έτη 2005 έως και 2010, σε περιπτώσεις που ο φορολογούμενος υπέβαλε δήλωση στοιχείων ακινήτων σε κάποιο από τα έτη αυτά, χωρίς, ωστόσο, να έχει υποχρέωση σε υποβολή δήλωσης για κανένα έτος, λόγω μη ύπαρξης ακινήτων στην κυριότητα του ιδίου ή της συζύγου ή των προστατευόμενων κατά τον Κ.Φ.Ε. τέκνων του (μη αναγραφή ακινήτων στο εσωτερικό του εντύπου). Ομοίως, ο φορολογούμενος θα διαγραμμίσει «OXI», για το έτος 2011, εάν το έτος αυτό υπέβαλε δήλωση στοιχείων ακινήτων χωρίς να αναγράψει ακίνητα στο εσωτερικό του εντύπου. Η ένδειξη «NAI» θα διαγραμμισθεί επίσης για τα αντίστοιχα έτη, σε περιπτώσεις που η σύζυγος ή το προστατευόμενο τέκνο υποβάλλουν χωριστά δήλωση στοιχείων ακινήτων (μεταβολή οικογενειακής κατάστασης), εφόσον ακίνητά τους έχουν αναγραφεί σε δηλώσεις στοιχείων ακινήτων προηγούμενων ετών του υπόχρεου συζύγου ή γονέα.

Ως αύξων αριθμός του νέου ακινήτου, στο εσωτερικό του εντύπου, θα αναγραφεί ο επόμενος αριθμός που ακολουθεί τον τελευταίο αύξοντα αριθμό της τελευταίας υποβληθείσας δήλωσης Ε9 προηγουμένων ετών.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Κατά την εισαγωγή νέου ακινήτου ή εμπράγματου δικαιώματος δεν συμπληρώνεται η στήλη του Αριθμού Ταυτότητας Ακινήτου (Α.Τ.Α.Κ.), παρά μόνο αυτή του αύξοντα αριθμού. Στη στήλη 24 του πίνακα 1 ή 22 του πίνακα 2 (κωδικός μεταβολής) θα αναγραφεί ο κωδ. αριθμός 1 (δήλωση νέου ακινήτου).

3. Διαγραφή ακινήτου που έχει αναγραφεί στις δηλώσεις Ε9 προηγούμενων ετών

Στην περίπτωση αυτή θα υποβληθεί δήλωση Ε9 έτους 2012, σημειώνοντας «X» στην ένδειξη «ΕΙΔΟΣ ΔΗΛΩΣΗΣ - ΑΡΧΙΚΗ» στην πρώτη σελίδα του εντύπου. Στις ένδειξεις «Δηλώθηκαν ακίνητα στο Ε9 τα έτη 2005 έως και 2010» και «Δηλώθηκαν ακίνητα στο Ε9 το έτος 2011» θα διαγραμμιστούν οι αντίστοιχες επιλογές, δηλαδή «NAI» εφόσον έχουν δηλωθεί ακίνητα ή «OXI» εφόσον δεν έχουν δηλωθεί ακίνητα για τα έτη αυτά. Στο εσωτερικό του εντύπου θα αναγραφούν όλα τα στοιχεία του ακινήτου που διαγράφεται. Επισημαίνεται ότι, αν έχουν επέλθει μεταβολές στα στοιχεία του ακινήτου (μετά την πρώτη αναγραφή του) και αυτές έχουν καταχωρηθεί σε δηλώσεις Ε9 προηγούμενων ετών, η αναγραφή των στοιχείων του ακινήτου γίνεται σύμφωνα με την τελευταία περιγραφή αυτού. Εφόσον έχει εκδοθεί εκκαθαριστικό Ενιαίου Τέλους Ακινήτων έτους 2008 ή 2009, η αναγραφή του ακινήτου που διαγράφεται γίνεται σύμφωνα με την απεικόνισή του στο αντίστοιχο εκκαθαριστικό σημείωμα.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Κατά τη διαγραφή του ακινήτου υποχρεωτικά αναγράφεται ο Α.Τ.Α.Κ. και όχι ο αύξων αριθμός. Τον Α.Τ.Α.Κ. ο υπόχρεος τον μεταφέρει από το εκκαθαριστικό σημείωμα του Ε.Τ.Α.Κ. έτους 2008 ή εάν έχει εκδοθεί εκκαθαριστικό

Ε.Τ.ΑΚ. έτους 2009 και ο Α.Τ.ΑΚ. σε αυτό είναι διαφορετικός από τον αντίστοιχο του 2008, τον μεταφέρει από το εκκαθαριστικό του 2009. Στη στήλη 24 του πίνακα 1 ή 22 του πίνακα 2 (κωδικός μεταβολής) θα αναγραφεί ο κωδ. αριθμός 3 (διαγραφή ακινήτου).

4. Μεταβολή στοιχείων ακινήτου που έχει αναγραφεί στις δηλώσεις Ε9 προηγούμενων ετών

Στην περίπτωση αυτή θα υποβληθεί δήλωση Ε9 έτους 2012, σημειώνοντας «X» στην ένδειξη «ΕΙΔΟΣ ΔΗΛΩΣΗΣ - ΑΡΧΙΚΗ» στην πρώτη σελίδα του εντύπου. Στις ένδειξεις «Δηλώθηκαν ακίνητα στο Ε9 τα έτη 2005 έως και 2010» και «Δηλώθηκαν ακίνητα στο Ε9 το έτος 2011» θα διαγραμμιστούν οι αντίστοιχες επιλογές, δηλαδή «ΝΑΙ» εφόσον έχουν δηλωθεί ακίνητα ή «ΟΧΙ» εφόσον δεν έχουν δηλωθεί ακίνητα για τα έτη αυτά. Στο εσωτερικό του εντύπου θα αναγραφούν όλα τα στοιχεία του ακινήτου που μεταβάλλεται, στην κατάσταση που είναι την 1η Ιανουαρίου 2012.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Κατά τη μεταβολή του ακινήτου υποχρεωτικά αναγράφεται ο Α.Τ.ΑΚ. και όχι ο αύξων αριθμός. Τον Α.Τ.ΑΚ. ο υπόχρεος τον μεταφέρει από το εκκαθαριστικό σημείωμα του Ε.Τ.ΑΚ. έτους 2008 ή εάν έχει εκδοθεί εκκαθαριστικό Ε.Τ.ΑΚ. έτους 2009 και ο Α.Τ.ΑΚ. σε αυτό είναι διαφορετικός από τον αντίστοιχο του 2008, τον μεταφέρει από το εκκαθαριστικό του 2009. Στη στήλη 24 του πίνακα 1 ή 22 του πίνακα 2 (κωδικός μεταβολής) θα αναγραφεί ο κωδ. αριθμός 2 (μεταβολή ακινήτου).

ΤΟΝΙΖΕΤΑΙ ότι στο έντυπο Ε9 έτους 2012 δηλώνεται οποιαδήποτε μεταβολή στοιχείων ακινήτων ή διαγραφή ακινήτων πραγματοποιήθηκε αποκλειστικά εντός του έτους 2011.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ Ε9 ΕΤΟΥΣ 2012 ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΟΠΟΙΑΣΔΗΠΟΤΕ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΧΡΕΟΥ ΧΩΡΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

1. Μεταβολή της οικογενειακής κατάστασης λόγω γάμου εντός του 2011

Στην περίπτωση αυτή ο υπόχρεος σύζυγος υποβάλλει δήλωση Ε9 έτους 2012 μόνο όταν η σύζυγος έχει εμπράγματα δικαιώματα πλήρους ή ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε ακίνητα, τα οποία έχουν καταχωρηθεί σε δηλώσεις Ε9 τα προηγούμενα έτη. Στην πρώτη σελίδα του εντύπου αναγράφονται τα στοιχεία της συζύγου διαγραμμίζοντας «X» στις αντίστοιχες ένδειξεις, δηλαδή «Σχέση με τον υπόχρεο Σύζυγος» και «Μεταβολή σχέσης Εισαγωγή». Στο εσωτερικό του εντύπου δε θα αναγραφούν τα στοιχεία των ακινήτων της συζύγου ή του υπόχρεου συζύγου δεδομένου ότι δεν υπάρχει μεταβολή στα στοιχεία των ακινήτων τους.

2. Τέκνο που δεν είναι πλέον προστατευόμενο σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Υπόχρεος-γονέας που στις δηλώσεις Ε9 των προηγουμένων ετών συμπεριέλαβε τα ακίνητα τέκνου του, το οποίο το 2012 δεν είναι προστατευόμενο μέλος σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε., υποβάλλει δήλωση Ε9 έτους 2012 και στην πρώτη σελίδα του εντύπου αναγράφει το τέκνο, σημειώνοντας «X» στις αντίστοιχες ένδειξεις,

δηλαδή «Σχέση με τον υπόχρεο Τέκνο» και «Μεταβολή σχέσης - Διαγραφή - Άλλη αιτία».

Στο εσωτερικό του εντύπου που θα υποβληθεί από τον υπόχρεογονέα δε θα αναγραφούν τα στοιχεία των ακινήτων του τέκνου ή των λοιπών μελών της οικογένειας, δεδομένου ότι δεν υπάρχει μεταβολή στα στοιχεία των ακινήτων τους.

Το τέκνο δε θα υποβάλει δήλωση Ε9 έτους 2012, δεδομένου ότι δεν υπάρχει μεταβολή στα στοιχεία των ακινήτων του, με εξαίρεση την περίπτωση 1 της παρούσας ενότητας.

3. Διακοπή σχέσης των συζύγων σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε.

Στην περίπτωση αυτή ο υπόχρεος σύζυγος που τα προηγούμενα έτη είχε αναγράψει τα ακίνητα της συζύγου του στην κοινή δήλωση στοιχείων ακινήτων, υποβάλλει δήλωση Ε9 έτους 2012 και αναγράφει στην πρώτη σελίδα του εντύπου τη σύζυγο, σημειώνοντας «X» στις αντίστοιχες ενδείξεις, δηλαδή «Σχέση με τον υπόχρεο - Σύζυγος» και «Μεταβολή σχέσης - Διαγραφή - Άλλη αιτία».

Στο εσωτερικό του εντύπου που θα υποβληθεί από τον υπόχρεοσύζυγο δε θα αναγραφούν τα στοιχεία των ακινήτων της συζύγου και κανένα άλλο ακίνητο που είχε αναγραφεί στις δηλώσεις Ε9 προηγουμένων ετών, δεδομένου ότι δεν υπάρχει μεταβολή στα στοιχεία των ακινήτων του υπόχρεου συζύγου ή τυχόν προστατευόμενων μελών του.

Η σύζυγος δε θα υποβάλει δήλωση Ε9 έτους 2012, δεδομένου ότι δεν υπάρχει μεταβολή στα στοιχεία των ακινήτων της, με εξαίρεση την περίπτωση 1 της παρούσας ενότητας.

4. Μεταβολή λόγω θανάτου υποχρέου σε δήλωση Ε9

Σε περίπτωση που ο υπόχρεος σε δήλωση απεβίωσε μέχρι 31-12-2011, οι κληρονόμοι του θα υποβάλουν έντυπο Ε9 έτους 2012, συμπληρώνοντας τόσο τα στοιχεία του θανόντος, σημειώνοντας «X» στην ένδειξη «Διαγραφή λόγω θανάτου», όσο και τα στοιχεία των λοιπών μελών που είχαν αναγραφεί στις δηλώσεις των προηγούμενων ετών του αποβιώσαντος, σημειώνοντας «X» στις αντίστοιχες ενδείξεις, δηλαδή «Σχέση με τον υπόχρεο» καθώς και «Μεταβολή Διαγραφή Άλλη αιτία». Στο εσωτερικό του εντύπου δε θα αναγραφεί κανένα ακίνητο.

5. Μεταβολή της οικογενειακής κατάστασης λόγω θανάτου της συζύγου ή των προστατευόμενων μελών που είχαν ακίνητα ή εμπράγματα δικαιώματα σε αυτά

Σε περίπτωση που η σύζυγος ή τα προστατευόμενα μέλη του υπόχρεου σε δήλωση απεβίωσαν μέχρι 31-12-2011, ο υπόχρεος θα υποβάλλει έντυπο Ε9 έτους 2012, συμπληρώνοντας τα στοιχεία τους και θα σημειώσει «X» στις αντίστοιχες ενδείξεις, δηλαδή «Σχέση με τον υπόχρεο» καθώς και «Μεταβολή σχέσης - Διαγραφή - Λόγω θανάτου». Στο εσωτερικό του εντύπου που θα υποβληθεί από τον υπόχρεο δε θα αναγραφούν τα στοιχεία των ακινήτων του θανόντος και κανένα άλλο ακίνητο, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν μεταβολές στα στοιχεία των ακινήτων του συζύγου ή των εν ζωή μελών της οικογένειας. Η μη αναγραφή στοιχείων ακινήτων στο

εσωτερικό του εντύπου εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις που ο υπόχρεος σύζυγος και τα λοιπά εν ζωή μέλη της οικογένειας δεν είναι κληρονόμοι του θανόντος.

ΣΤ. ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ Ε9 ΕΤΟΥΣ 2012 ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΜΕ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

1. Τέκνο που δεν είναι πλέον προστατευόμενο σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε. και υπάρχουν μεταβολές στα ακίνητα του την 1η Ιανουαρίου 2012

Το τέκνο το οποίο δεν είναι πλέον προστατευόμενο σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, εφόσον επήλθε οποιαδήποτε μεταβολή στα ακίνητα του, οφείλει να υποβάλει δήλωση Ε9 έτους 2012, με την οποία δηλώνει μόνο τις μεταβολές των ακινήτων του.

Στο εσωτερικό του εντύπου θα αναγραφούν όλα τα στοιχεία των ακινήτων που προστίθενται, διαγράφονται ή μεταβάλλονται, κατά περίπτωση. Ως αύξων αριθμός των νέων ακινήτων αναγράφεται 20121, 20122 κ.ο.κ..

ΠΡΟΣΟΧΗ: Κατά τη μεταβολή ή διαγραφή των ακινήτων υποχρεωτικά αναγράφεται ο Α.Τ.ΑΚ. και όχι ο αύξων αριθμός. Τον Α.Τ.ΑΚ. ο υπόχρεος τον μεταφέρει από το εκκαθαριστικό σημείωμα του Ε.Τ.ΑΚ. έτους 2008 ή εάν έχει εκδοθεί εκκαθαριστικό Ε.Τ.ΑΚ. έτους 2009 και ο Α.Τ.ΑΚ. σε αυτό είναι διαφορετικός από τον αντίστοιχο του 2008, τον μεταφέρει από το εκκαθαριστικό του 2009. Στη στήλη 24 του πίνακα 1 ή 22 του πίνακα 2 (κωδικός μεταβολής) θα αναγραφεί ο κωδ. αριθμός 1 (εισαγωγή νέου ακινήτου) ή 2 (μεταβολή ακινήτου) ή 3 (διαγραφή ακινήτου), κατά περίπτωση.

Ο υπόχρεος-γονέας που στις δηλώσεις Ε9 των προηγούμενων ετών συμπεριέλαβε τα ακίνητα του τέκνου, υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης Ε9 έτους 2012 προκειμένου να διαγράψει το τέκνο, στην πρώτη σελίδα του εντύπου.

2. Σύζυγος που για οποιοδήποτε λόγο υποβάλλει μόνη (κατά τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε.) δήλωση φορολογίας εισοδήματος και έχει μεταβολές στα ακίνητα την 1η Ιανουαρίου 2012

Η σύζυγος που υποβάλλει μόνη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, οφείλει να υποβάλει δήλωση Ε9 έτους 2012, εφόσον επήλθε οποιαδήποτε μεταβολή στα ακίνητα της εντός του έτους 2011, με την οποία δηλώνει μόνο τις μεταβολές των ακινήτων της. Στο εσωτερικό του εντύπου θα γραφούν όλα τα στοιχεία των ακινήτων που προστίθενται, διαγράφονται ή μεταβάλλονται. Ως αύξων αριθμός των νέων ακινήτων αναγράφεται 20121,20122 κ.ο.κ..

ΠΡΟΣΟΧΗ: Κατά τη μεταβολή ή διαγραφή των ακινήτων υποχρεωτικά αναγράφεται ο Α.Τ.ΑΚ. και όχι ο αύξων αριθμός. Τον Α.Τ.ΑΚ. ο υπόχρεος τον μεταφέρει από το εκκαθαριστικό σημείωμα του Ε.Τ.ΑΚ. έτους 2008 ή εάν έχει εκδοθεί εκκαθαριστικό Ε.Τ.ΑΚ. έτους 2009 και ο Α.Τ.ΑΚ. σε αυτό είναι διαφορετικός από τον αντίστοιχο του 2008, τον μεταφέρει από το εκκαθαριστικό του 2009. Στη στήλη 24 του πίνακα 1 ή 22 του πίνακα 2 (κωδικός μεταβολής) θα αναγραφεί ο κωδ. αριθμός 1 (εισαγωγή νέου ακινήτου) ή 2 (μεταβολή ακινήτου) ή 3 (διαγραφή ακινήτου), κατά περίπτωση.

Ο υπόχρεος-σύζυγος που στις δηλώσεις Ε9 των προηγούμενων ετών συμπεριέλαβε τα ακίνητα της συζύγου, υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης Ε9 έτους 2012 προκειμένου να διαγράψει τη σύζυγο, στην πρώτη σελίδα του εντύπου.

3. Τέλεση γάμου εντός του έτους 2011 με παράλληλη μεταβολή των ακινήτων εντός του ίδιου έτους

Στην περίπτωση αυτή ο υπόχρεος-σύζυγος υποβάλλει δήλωση Ε9 έτους 2012 και αναγράφει στην πρώτη σελίδα του εντύπου τα στοιχεία της συζύγου, σημειώνοντας «X» στις αντίστοιχες ενδείξεις, δηλαδή «Σχέση με τον υπόχρεο - Σύζυγος» και «Μεταβολή σχέσης - Εισαγωγή». Στο εσωτερικό του εντύπου δηλώνονται μόνο οι μεταβολές της περιουσιακής τους κατάστασης, οι οποίες επήλθαν εντός του έτους 2011. Ως αύξων αριθμός των νέων ακινήτων αναγράφεται 20121, 20122 κ.ο.κ., για τα ακίνητα της συζύγου, εφόσον αυτή έχει συμπεριλάβει άλλα ακίνητά της σε δηλώσεις στοιχείων ακινήτων προηγούμενων ετών, ενώ για εισαγωγή νέων ακινήτων του συζύγου χρησιμοποιούνται αύξοντες αριθμοί.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Κατά τη μεταβολή ή διαγραφή των ακινήτων υποχρεωτικά αναγράφεται ο Α.Τ.ΑΚ. και όχι ο αύξων αριθμός. Τον Α.Τ.ΑΚ. ο υπόχρεος τον μεταφέρει από το εκκαθαριστικό σημείωμα του Ε.Τ.ΑΚ. έτους 2008 ή εάν έχει εκδοθεί εκκαθαριστικό Ε.Τ.ΑΚ. έτους 2009 και ο Α.Τ.ΑΚ. σε αυτό είναι διαφορετικός από τον αντίστοιχο του 2008, τον μεταφέρει από το εκκαθαριστικό του 2009. Στη στήλη 24 του πίνακα 1 ή 22 του πίνακα 2 (κωδικός μεταβολής) θα αναγραφεί ο κωδ. αριθμός 1 (εισαγωγή νέου ακινήτου) ή 2 (μεταβολή ακινήτου) ή 3 (διαγραφή ακινήτου), κατά περίπτωση.

4. Τέκνο - προστατευόμενο μέλος ή σύζυγος του υποχρέου σε δήλωση, οι οποίοι απέκτησαν ακίνητα ή εμπράγματα δικαιώματα σε αυτά για πρώτη φορά το έτος 2011

Στην περίπτωση αυτή ο υπόχρεος (γονέας ή σύζυγος) υποβάλλει δήλωση Ε9 έτους 2012 και αναγράφει στην πρώτη σελίδα του εντύπου τα στοιχεία του τέκνου ή της συζύγου κατά περίπτωση, σημειώνοντας «X» στις αντίστοιχες ενδείξεις, δηλαδή «Σχέση με τον υπόχρεο Τέκνο» ή «Σχέση με τον υπόχρεο - Σύζυγος» και «Μεταβολή σχέσης - Εισαγωγή». Ως αύξων αριθμός του νέου ακινήτου, στο εσωτερικό του εντύπου, θα αναγραφεί ο επόμενος αριθμός που ακολουθεί τον τελευταίο αύξοντα αριθμό της τελευταίας υποβληθείσας δήλωσης Ε9 προηγούμενων ετών του υποχρέου (γονέα ή συζύγου).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Κατά την εισαγωγή νέου ακινήτου ή εμπράγματου δικαιώματος δεν συμπληρώνεται η στήλη του Αριθμού Ταυτότητας Ακινήτου (Α.Τ.ΑΚ.), παρά μόνο αυτή του αύξοντα αριθμού. Στη στήλη 24 του πίνακα 1 ή 22 του πίνακα 2 (κωδικός μεταβολής) θα αναγραφεί ο κωδ. αριθμός 1 (δήλωση νέου ακινήτου).

Ζ. ΔΗΛΩΣΕΙΣ Ε9 ΕΤΟΥΣ 2012 ΛΟΙΠΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΧΡΕΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ Κ.Φ.Ε.

Για τις δηλώσεις στοιχείων ακινήτων (Ε9) των λοιπών προστατευομένων μελών του υποχρέου σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, εφαρμόζονται ανάλογα όσα αναφέρονται στις περιπτώσεις Α έως Ε του παρόντος.

Υπενθυμίζεται ότι στις περιπτώσεις που συνοικούν και βαρύνουν τον υπόχρεο ανιόντες των συζύγων, ανήλικοι συγγενείς μέχρι τον 3ο βαθμό ορφανοί από πατέρα και μητέρα και ανύπαντροι ή χήροι ή διαζευγμένοι αδελφοί και αδελφές με αναπηρία

67% και πάνω (ΠΙΝΑΚΑΣ 9 περίπτωση 2 δήλωσης φορολογίας εισοδήματος), αυτός θα υποβάλει έντυπο E9 για κάθε έναν από αυτούς στο όνομά τους, εφόσον αυτοί έχουν κυριότητα σε ακίνητα ή εμπράγματα δικαιώματα σε αυτά.

Ωστόσο, αν οι ανιόντες είναι σύζυγοι, το έντυπο E9 θα είναι κοινό γι' αυτούς και θα υποβάλλεται στο όνομα του συζύγου από τον υπόχρεο.

Σχετικά με τη συμπλήρωση στοιχείων ακινήτων (E9) των ανωτέρω προστατευόμενων μελών του υποχρέου, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., εφαρμόζονται ανάλογα όσα αναφέρονται στις περιπτώσεις Α έως Ε του παρόντος.

Για τη συμπλήρωση του περιεχομένου των δηλώσεων στοιχείων ακινήτων (E9) ισχύουν οι οδηγίες που έχουν δοθεί με την Α.Υ.Ο.Ο. [ΠΟΔ.1150/28.12.2004](#) και τις εγκυκλίους [ΠΟΔ.1001/4.1.2005](#) και [ΠΟΔ.1047/10.3.2005](#).

Τέλος, υπενθυμίζεται ότι η δήλωση E9 από το έτος 2008 και επόμενα υποβάλλεται αυτοτελώς, δηλαδή ανεξάρτητα από τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος.

Πληροφορίες δίνονται από τις Δ.Ο.Υ..

**ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 2012 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ
ΚΥΒΙΚΑ ΕΚΑΤΟΣΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΤΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ Ε.Ι.Χ. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ
κ.λ.π.**

Κυβικά εκατοστά	Μέχρι και 5 έτη (2007-2011)	Πάνω από 5 έτη (2002-2006)	Πάνω από 10 έτη
1000	4000	2800	2000
1200	4000	2800	2000
1300	4600	3220	2300
1400	5200	3640	2600
1500	5800	4060	2900
1600	6400	4480	3200
1700	7000	4900	3500
1800	7600	5320	3800
1900	8200	5740	4100
2000	8800	6160	4400
2100	9700	6790	4850
2200	10600	7420	5300
2300	11500	8050	5750
2400	12400	8680	6200
2500	13300	9310	6650
2600	14200	9940	7100
2700	15100	10570	7550
2800	16000	11200	8000
2900	16900	11830	8450
3000	17800	12460	8900
3100	19000	13300	9500
3200	20200	14140	10100
3300	21400	14980	10700
3400	22600	15820	11300
3500	23800	16660	11900

**ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 2012 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ
ΜΗΚΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΤΗ ΝΗΟΛΟΓΙΣΗΣ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ Ή ΜΕΙΚΤΩΝ ΣΚΑΦΩΝ
ΜΕ ΧΩΡΟ ΕΝΔΙΑΙΤΗΣΗΣ**

Μηκος σκάφους	Μέχρι και 5 έτη (2007-2011)	Πάνω από 5 μέχρι και 10 έτη (2002-2006)	Πάνω από 10 έτη
7	12000	10200	8400
8	15000	12750	10500
9	17000	14450	11900
10	19000	16150	13300
11	26500	22525	18550
12	34000	28900	23800
13	49000	41650	34300
14	64000	54400	44800
15	79000	67150	55300
16	101500	86275	71050
17	124000	105400	86800
18	146500	124525	102550
19	176500	150025	123550
20	206500	175525	144550
21	236500	201025	165550

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΛΗΡΩΜΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

A. Στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.)

1. Με επιταγές, τραπεζικές η προσωπικές για οποιοδήποτε ποσό.
2. Με μετρητά, οι επιτηδευματίες και τα νομικά πρόσωπα μέχρι 250 ευρώ, τα φυσικά πρόσωπα μη επιτηδευματίες μέχρι 500 ευρώ, ανά ημέρα.
3. Με πιστωτικές ή χρεωστικές κάρτες και μέχρι του ορίου της κάρτας, στις μεγαλύτερες Δ.Ο.Υ. της χώρας που διαθέτουν σχετικά μηχανήματα και δέχονται τις περισσότερες κάρτες που κυκλοφορούν στην Ελλάδα και έχουν εκδοθεί από Τράπεζες που έχουν καταστήματα στην Ελλάδα (VISA, MASTERCARD κ.λ.π.).

B. Μέσω αναγνωρισμένων στην Ελλάδα τραπεζών.

1. Με την πληρωμή μετρητών ή με χρέωση λογαριασμού του υποχρέου που τηρείται σε συμβεβλημένες τράπεζες εφόσον έχει προ- εκδοθεί σχετικό μηχανογραφικό αποδεικτικό (πχ Φόρο Εισοδήματος, Τέλη Κυκλοφορίας)
2. Μέσω του λογαριασμού του υποχρέου που τηρείται σε πολλές συμβεβλημένες τράπεζες, σε περιπτώσεις που η οφειλή προκύπτει από την υποβολή δήλωσης ηλεκτρονικά (πχ ΦΠΑ)